

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
in Tržič. — Izdaja Č? Gorenjski tisk
Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASLO

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Sava Bohinjka je podrla most v Logu. — Foto: F. Perdan

Sava Bohinjka je prestopila bregove

SAVA BOHINJKA JE V BOHINJSKI BISTRICI, SORCI, BRODU IN LOGU PRESTOPILA BREGOVE IN SE RAZLILA PO CESTI IN POLJIH. PRAV TAKO JE POPLAVLJENA CESTA OD HOTELA JEZERO DO HOTELA ZLATOROG. VODA JE V VEČ HISAH ŽE VDRILA V KLETI, ENO DRUŽINO V BOHINJSKI BISTRICI PA SO MORALI PRESELITI. V BOHINJ JE MOGOČE PRITI SAMO Z VLAKOM. SE VEDNO MOCNO DEŽUJE. NEVARNOSTI TUDI DRUGOD NA GORENJSKEM

KRANJ, 14. novembra — Bohinj je praktično odrezan od sveta. Zaradi poplavljenosti ceste je dostop mogoč samo z vlakom. Cesta čez Pokljuko je sicer prevozna, vendar samo do Stare Fužine, ker je tudi tam voda zalila cesto. Avtobusi ne vozijo. Zjutraj ob pol sedmih je eden poskušal priti do hotela Jezero, vendar se je moral zaradi visoke vode na cesti vrniti. Delavci se vozijo v službo z

vlakom, ki je trenutno za Bohinjce edina zveza s svetom.

Receptorka v hotelu Zlatorog Majda Zvan nam je ob pol dveh popoldne povedala, da je voda le še tri metre oddaljena od terase hotela. Razkopana je tudi pot do Savice. Hiše med hotelom in kampingom so poplavljene. Povedala nam je še, da imajo v hotelu le enega gosta, ki pa zaradi narasle vode in po-

plav ni preveč razburjen. Na postaji milice v Bohinju pa so nam povedali, da obtok mostu pri Janezu le stežka požira naraslo vodo. Sestavljene so že posebne ekipe, ki stalno nadzorujejo mostove in odstranjujejo naplavine. Tudi štab za zaščito pred naravnimi nesrečami je v pripravljenosti.

Dopoldne smo se napotili v Bohinj. Ob enajstih je bila cesta v Bohinjski Beli že zaprta. Le redki so bili avtomobili, ki so prihajali iz Bohinja. Soferji so pripovedovali, da je cesta na več krajih zalita. Struga Save pod cesto je bila napolnjena z deročo in podivjano vodo. Razlila se je po travnikih, tako da so (Nadalj. na 24. str.)

Razstava in prodaja pohištva

v Delavskem domu v Kranju
od 12.—23. novembra 1969

Vabimo vas na ogled prvovrstnih izdelkov
tovarn pohištva:

- MEBLO — Nova Gorica
- MARLES — Maribor
- BREST — Cerkljica
- STIL — Koper
- JAVOR — Pivka
- POHISTVENA INDUSTRIJA — Idrija
- MOBILIA — Osijek
- IZTOK — Miren pri Novi Gorici
- 8. OKTOBAR — Bečej
- GARANT — Polzela
- NOVA OPREMA — Slovenj Gradec
- TAPO — Ljubljana
- DRVNO INDUSTRIJSKI KOMBINAT — Otočac in drugih

Bogata izbira spalnic, dnevnih sob, kuhinjske opreme, kavčev, foteljev, stolov, kotnih klopi, kuhinjskih miz in raznovrstne druge stanovaljske opreme.

ODOBRAVAMO POTROŠNIŠKA
POSJOJILA
BREZPLAČNA MONTAŽA
DOSTAVA NA DOM
KONKURENČNE CENE

Za obisk in nakup se priporoča

KOKRA — DEKOR, Kranj, Koroška 35

Teden solidarnosti z vietnamskim ljudstvom

Izvršni odbor RK SZDL Slovenije je v petek na redni seji podprl predlog jugoslovanskega koordinacijskega odbora, da bi od 15. do 22. novembra letos organizirali teden solidarnosti z vietnamskim ljudstvom.

V pozivu stockholmske konference je namreč 15. november razglašen za dan mo-

bilizacije svetovnega javnega mnenja za mir v Vietnamu. Stockholmska konferenca je sprejela zahtevo o takojšnjem in popolnem umiku vseh ameriških čet iz Vietnama.

Novejši razvoj kaže, da je protivno gibanje zajelo tu- (Nadalj. na 24. str.)

Največja izbira otroških igrač v

Ne štedite z denarjem pri igračah za vaše otroke. S pravilno izbrano igračo mnogo prispevate k otrokovemu duševnemu razvoju.

LETOS IMAMO
DOSEJ
NAJVEČJO ZALOGO IGRAČ
DOMAČE IN TUJE PROIZVODNJE
PO NAJNIZJIH IN
KONKURENČNIH CENAH.
DARILA
VAM NA ŽELJO PRIMERNO
IN BREZPLAČNO ARANŽIRAMO.

Elita

poslovalnica

BABY

Kranj

Titov trg 23

(bivša lekarna)

KUPUJTE IGRAČE IN OTROŠKA DARILA SAMO V POSLOVALNICI BABY.

ELITA, KRANJ

Tatjana Panjek

NAJVEČJA ZALOGA

zidnih tapet
odlične kakovosti

TRST

Via Mazzini N. 7/5,
telefon N. 37-636

MISLITE
PRAVOČASNO
NA STANOVANJE

zato
varčujte
pri

Gorenjski
kreditni
banki

ki vam odobri
NA PODLAGI
PRIVARČE-
VANEGA
DENARJA

kredit

po 2 % obrestni meri

Obenem sodelujete pri
nagradnih žrebanjih,
če varčujete najmanj
za dobo dveh let.

gko

BLED • JESENICE
KRANJ • RADOVLJICA
SKOFJA LOKA • TRZIC

Potrebna je večja družbena aktivnost žena

Ta teden je bila v Kranju prva seja sekretariata konference za družbeno aktivnost žena v okviru občinske konference SZDL Kranj. S tem naj bi se izpolnila vrzel, ki jo je bilo čutiti že kake štiri leta predvsem v pomankljivem vplivu družbeno organiziranih žena na odločanje v zadevah, ki neposredno zadevajo ženske. Konstituiranje konference je nedvomno pomembno prav zaradi tega, ker je kranjska občina pred referendumom, ki naj pospeši razvoj šolstva in otroškega varstva. To dvojje pa je še sedaj — tako je bilo na seji poudarjeno — zavora za aktivnost žena na

različnih področjih, ne nazadnje tudi pri samoupravljanju v delovnih organizacijah. Tu je namreč velik razkorak med številom žena, ki ustvarjajo narodni dohodek in pa številom žena, ki soodločajo.

Konferenca za družbeno aktivnost žena naj bi torej

aktivno vplivala na določene odločitve v občini ter s tem pripomogla h kar največjemu družbenemu efektu posameznih odločitev.

Za predsednico konference za družbeno aktivnost žena je bila izvoljena Sonja Stanpan.

L. M.

O mladini v delovnih organizacijah

V četrtek je bila v Kranju seja predsedstva občinske konference zveze mladine. Na njej so obravnavali dosedanjé delo za ustanovitev osrednjega mladinskega kluba v Kranju, ki naj bi bil

obenem tudi center klubov v občini. Posebna skupina bo izdelala dokončen program kluba in ga skupno z ostalimi materiali predložila predsedstvu v dokončno obravnavo in sprejetje.

Prav tako so govorili o podrobnejših pripravah na občinsko mladinsko konferenco 6. ali 7. decembra, ki bo imela dva dela. V prvem bodo pretresali delo in probleme mladinske organizacije v občini, v drugem pa položaj mladine v delovnih organizacijah, kar bo osrednja tema današnje republiške konference v Ljubljani. Njena stališča bodo osnova razprav po delovnih organizacijah in sami občinski konferenci. Za republiško konferenco so izbrali delegate iz kranjskih delovnih organizacij in se dogovorili za razprave, s katerimi se bodo Kranjčani predstavili republiški konferenci.

Določili so tudi mladince, ki bodo izdelali delovne programe za posamezna področja dejavnosti mladinske organizacije in občine kot celote.

TAPETNIŠTVO RADOVLJICA

vam strokovno
in po konkurenčnih cenah

obloži tla z najlonskimi
tapetom preprogami. Po-
lagamo vinas, topli pod,
podolit, tehnoolit. Izdeluje-
mo in montiramo sobne
in okenske zavese vseh
vrst

Po naročilu opravljamo
vsa tapetniška dela.

Lastna zaloga
najlon tapetom preprog.

Konferenca SZDL decembra

V 19 krajevnih organizacijah socialistične zveze v radovljiški občini so že imeli delovne konference. Zadnja takšna konferenca bo še v sredo v Nomnju. Na sejah vseh konferenc krajevnih organizacij SZDL so izvolili

člane občinske konference. Le-ti bodo na prvi seji nove občinske konference SZDL, ki bo v začetku decembra, med drugim izvolili tudi ostale organe občinske konference.

A. Z.

Pogovor z mladimi odborniki

Predsedstvo občinske konference ZMS v Kranju je sklicalo poseben posvet z mladimi občinskimi odborniki, na katerem so se dogovorili, da bodo odborniki — mladinci skupno z mladinsko organizacijo obravnavali probleme, pomembne za mladino in širšo družbeno skupnost in o njih spregovorili tudi na občinski skupščini. — jk

Koroški borci bodo razvili prapor

Koroški borci oziroma borci-prostovoljci za severno mejo 1918—19 bodo v nedeljo, 16. novembra, razvili svoj prapor. Pokrovitelj prireditve je predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar, ki bo na prapor pripel spominski trak. Slovesnost se bo začela ob devetih dopoldne v dvorani doma upokojencev. Nanjo so povabili predstavnike družbenopolitičnih organizacij, predstavnike republiškega odbora koroških borcev in predstavnika koroških partizanov. Zbranim koroškim borcem, ki jih je na Gorenjskem okrog 100, bosta zapela tudi dva zbora: upokojenski zbor iz Kranja ter pevski zbor posebne osnovne šole.

— jk

O predlogu statuta zveze sindikatov Slovenije

Pred dnevi je predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Radovljici obravnavalo dejavnost sindikalnih organizacij v občini ter predlog novega statuta ZSS. Člani predsedstva so ugotovili, da je predlog novega statuta pomemben korak. Predlagane spremembe obetajo predvsem več samostojnosti osnovnih organizacij in odborov posameznih dejavnosti. Konferenca bo med dvema občinsko zboroma občinskega sindikalnega sveta najvišji organ sindikatov v občini. V predsedstvu je prevladalo mnenje, da je v javni razpravi treba podpreti takšen predlog, saj zagotavlja bolj demokratično predstavljanje članstva v najvišjem forumu, v konferenci. Le-ta bo združevala občinski sindikalni svet, občinske odbore sindikatov industrijske, storitvene in družbene dejavnosti, prav tako pa tudi predstavnike medobčinskih odborov sindikatov gradbenih delavcev, prometa in zvez ter delavcev kmetijsko-živilske stroke. Konferenca bi se sestajala do trikrat letno. Odbori bodo tudi v bodoče delovali samostojno in se sestajali po potrebi.

Sklenili so, da bodo o predlogu statuta načrtno razpravljali z vsimi vodstvi osnovnih sindikalnih organizacij. 25. novembra bodo sklicali posvetovanje na Bledu, v Bohinju in v Radovljici. Razen o statutu bodo govorili na teh sestankih tudi o naloga sindikalnih organizacij pri sprejemanju in dopolnjevanju samoupravnih aktov v delovnih organizacijah. Ker pa se prav v tem času v vseh delovnih organizacijah pripravljajo spremembe statuta, je občinski sindikalni svet sklenil, da bo 20. in 21. novembra poseben seminar v Bohinju.

Tu bodo preučili vsebinske spremembe in dopolnitve statuta, tako s pravnega kot tudi družbenopolitičnega vidika.

Predsedstvo je pozitivno ocenilo priprave vseh odborov sindikatov na občne zборе, ki bodo skoraj gotovo opravljeni do 25. novembra. Dogovorili so se tudi o kadrovskih spremembah. Zavzeli so stališče, da bi v bodoče vodili občinski sindikalni svet profesionalni predsednik, izmenjali pa naj bi se vsi predsedniki odborov.

ct

Občni zbori sindikata v Radovljici

Občinski sindikalni svet v Radovljici je včeraj, v četrtek in sredo sklical področna posvetovanja s predstavniki sindikalnih organizacij v občini. Na njih so razpravljali o usklajevanju samoupravnih aktov delovnih organizacij z ustavnimi oziroma zakonskimi spremembami in o pripravi občnega zbora občinskega sindikalnega sveta.

V radovljiški občini je 83 sindikalnih organizacij, ki so že konec minulega in v začetku tega leta imele občne zборе, na katerih so med drugim izvolili delegate za občni zbor občinskega sindikalnega sveta. Predvideno je, da bo občni zbor občinskega sveta konec decembra ali v začetku januarja, pred tem pa bodo tudi občni zbori treh strokovnih odborov sindikata v občini.

V okviru priprav na občni zbor občinskega sveta so na zadnjih treh posvetovanjih razpravljali o možnih kandidatih za organe občinskega sindikalnega sveta. Niso pa se še odločili, ali naj bi bila v prihodnje na občinskem sindikalnem svetu profesionalna (redno zaposlena) oboja — predsednik in tajnik — ali samo eden.

A. Z.

Žito
net

SENTA

skladišče Kranj
Tavčarjeva 31, tel. 22-053
(bivši Exoterm)

VAM NUDI:

- najkvalitetnejšo moko vseh vrst
- testenine »Bačvanka«
- vse vrste živinskih krmil po zelo ugodni ceni

Kolikšne možnosti v potnikih in tovoru ima letališče Brnik?

Minuli torek dopoldan je direktor Aerodroma Ljubljana-Pulj Franc Sever sklical tiskovno konferenco, na kateri so zbrane novinarje seznanili z vsebino ankete, ki sta jo pripravila Zavod za statistiko SRS in uprava letališča. Namen te akcije — zajela bo skoraj 600 različnih delovnih organizacij — je ugotoviti, ali so naša podjetja pripravljena pošiljati svoje blago oziroma usmerjati potnike prek Brnikov. Načrtovalce ankete namreč zanima, kolikšne so možnosti za povečanje zračnega prometa v Sloveniji in, če Aerodrom Ljubljana lahko računa, da bo sčasoma postal pomemben turistično-transportni center.

Letališče doslej sploh ni imelo podatkov in številk, s katerimi bi postreglo tujim letalskim družbam in jih pre-

pričalo, kako potrebno je, da slovensko zračno luko uvrstijo na svoje sezname. To in pa dejstvo, da se naše gospo-

darske organizacije, hotelsko-gostinska in špediterska podjetja ter razne turistične agencije ne zavedajo, kolikšnega pomena zanje bi lahko bil Brnik, več kot opravičuje anketo.

»Slovensko gospodarstvo naj spozna, da smo sposobni odposlati blago prav tako hitro, varno in poceni kot druga letališča, ki so precej bolj oddaljena od ljubljanskega in do katerih je prevoz tovara zamudnejši,« je dejal Franc Sever.

Zares ne vemo, zakaj gre 70 odstotkov blaga, ki ga naša podjetja po zračni poti izvažajo v tujino, prek sosednjih letališč, zlasti zagrebškega, in le 30 odstotkov prek Brnika. Aerodrom Ljubljana jamči, da bo prevoz kakršnega koli tovora potekal brez zastojev, saj je opremljen z vsemi potrebnimi tehničnimi pripomočki. Pravkar končujejo novo 800 kvadratnih metrov veliko skladišče, do leta 1971 pa nameravajo postaviti tudi letališko zgradbo, ki bo zmogla sprejeti in odpraviti 800 potnikov na uro. Če k temu prištejemo še dodatno, 3000 metrov dolgo in 25 metrov široko krožno (rulno) stezo, ki omogoča hitro izpraznjevanje glavne piste in ki naj bi jo začeli graditi spomladi prihodnje leto, je jasno, da bo Brnik kmalu povsem dorastel mednarodnim zahtevam.

»Sposobni bomo sprejemati tudi letala-velikane (jumbo jets), kot so na primer Boeing 747, Tu 144, Concord in drugi,« je zaključil direktor. I. G.

murha LESCE

NA NOVO-LETNEM SEJMU V KRANJU
od 16. do 26. 12. 1969

Vsa smučarska oprema

SMUČI, SANKE, OKOVJE, SMUČARSKÉ HLAČE, PULOVERJI, VETROVKE ...

S svojimi izdelki sodelujejo priznane tovarne športne opreme:

ELAN Begunje,
ALMIRA Radovljica,
KORS — Rogaška Slatina

O gostinski dejavnosti

Radovljica, 14. novembra — Svet za gostinstvo in turizem pri republiški gospodarski zbornici je danes dopoldne v prostorih radovljiške občinske skupščine pripravil posvet o gospodarskih problemih gostinske dejavnosti v Sloveniji, o delu sveta za gostinstvo in turizem in o delu strokovnega odbora za turizem in gostinstvo republiške gospodarske zbornice v Radovljici. Plenarnega posvetovanja so se udeležili predstavniki občine gostinskih in turističnih organizacij in zasebni gostilničarji iz radovljiške občine. Na posvetovanju so izvolili tudi predstavnike v skupščino republiške gospodarske zbornice, člane sveta za gostinstvo in turizem gospodarske zbornice in člane strokovnega odbora za turizem in gostinstvo republiške gospodarske zbornice v Radovljici. A. Z.

Predstavljamo vam:

Merkur Kranj

Trgovsko podjetje Merkur iz Kranja obstaja že 70 let. Takrat je bilo v podjetju zaposlenih 30 ljudi, danes pa 400. Tretjina od njih je nekvalificiranih, dve tretjini pa kvalificiranih. Osnovna dejavnost Merkurja je trgovina s tehničnim in železninskim blagom.

Pravi vzpon podjetja začeležimo po 1950. letu. Deloma so ga pospešile tudi nekatere integracije. 1957. leta se je k Merkurju priključilo trgovsko podjetje Kovinar iz Pivke na Krasu, 1962. trgovski podjetji Oprema in Zelezina iz Kranja ter Kovina iz Ljubljane s 6 prodajalnami. Lani trgovsko podjetje Zelezina iz Skofje Loke s šestimi prodajalnami in letos trgovsko podjetje Kurivo iz Kranja. Po teh integracijah je imelo podjetje 14 samostojnih prodajaln, lani pa so odprli še novo prodajalno na Plevnem pri Skofji Loki. Pomembno je to, da so 12 prodajaln modernizirali in jih prilagodili zahtevam sodobne trgovine. Prihodnje leto pa bodo odprli še dve novi prodajalni: v Lescah (1000 kvadratnih metrov) in za Bežigradom v Ljubljani (2200 kvadratnih metrov prodajnega prostora).

Prihodnje leto računajo, da bodo skupno z Živilji, Kokro in podjetjem Komunalna skladišča v Kranju začeli graditi novo blagovno hišo, ki bo imela 7000 kvadratnih metrov prodajnega prostora in 5000 kvadratnih metrov pokritih parkirnih in garažnih prostorov. Urejujejo tudi sodobne skladiščne prostore za kurivo v Naklem.

Letos bodo imeli v Merkurju 30 milijard starih dinarjev prometa, od tega četrtno v maloprodajni mreži in tri četrtine v prodaji na debelo. Vzoredno z naglo rastjo podjetja so se izboljšali tudi delovni pogoji zaposlenih, tako v prodaji na drobno kakor tudi v prodaji na debelo. Odpadlo je težaško delo, ki je v pretežni meri nadomeščeno z mehanizacijo. J. K.

Kranj — Osnovna organizacija rdečega križa Kokrica bo pripravila v soboto, 15. novembra, ob 19. uri zvečer proslavo prostovoljnih krvovalcev v kulturnem domu na Kokrici. Ob tej priložnosti bodo podelili 7 zlatih in 13 srebrnih značk.

slovenija avto

POSLOVALNICA
KRANJ
Cesta JLA 10

Za hladilnik

vašega avta sredstvo proti
zmrzovanju:

rolin

trenutno dovolj na zalogi
Zimski avtoplašči
tudi že v prodaji

KRANJSKE
OPEKARNE
KRANJ

tako zaposlijo

1 VK ali KV strojnega
ključavničarja v obratu
Stražišče

Razpis velja do zasedbe
delovnega mesta

Elektro Kranj, DE Kranj

razpisuje

po sklepu delavskega
sveta

javno licitacio

za prodajo osnovnega
sredstva:

- motorno kolo
puch-tomos, 250 SGS,
leto izdelave 1959,
registrirano, vozno
- izključna cena 950 din

Ogled je možen na dan
licitacije od 6. do 10. ure
v avtoparku Kranj, Partizanska c. 20.

Licitacija bo 24. 11. 1969
ob 10. uri v prostorih avtoparka v Kranju, Partizanska c. 20

Strokovnost in samoupravljanje

XV. ustavni amandma daje kolektivom delovnih organizacij možnost in obvezo, da v skladu z ustavo in zakonom urejajo svojo notranjo organizacijo, da v okviru te-te poleg delavskega sveta formirajo še druge organe, katerim se poverijo funkcije upravljanja. Očitno je bilo izhodišče, da je prišlo do amandmaja zaradi neučinkovitosti sheme organizacije podjetja, ki jo je prej s predpisi uniformirala ustava. Vendar je ob enem gotovo, da so oblikovalci amandmaja računali na ustrezno formirano samoupravljaljsko zavest, ko so pustili iniciativno delovnim organizacijam; da same uredijo svojim potrebam ustrezno shemo organizacije upravljanja podjetja.

Dosedanje raziskave o osveščenosti delavcev ugotavljajo precej nasprotna dejstva. Razpoloženje, ki se je razvilo v delovnih organizacijah, ko so začeli razmišljati o organizaciji upravljanja svojega podjetja, pa je ne samo dokaz v prid raziskavam, ampak kaže dokaj simptomatične tendence.

V najrazličnejših strukturah v delovnih organizacijah lahko slišimo »pogumno« postavljenega mnenja, da ni važno, kdo samoupravlja, ampak je važno, da imamo »dobre plače«. »Upravlja naj tisti, ki so strokovno sposobni za to, za nas delavce je važno, da dobro delamo, politika in filozofiranje so prazne reči, od katerih ni koristi«. Kaj malo je razlik med mladim in starim, med izobraženim in neizobraženim, številni primeri kažejo, da je njih samoupravljaljska zavest enaka zgoraj opisanemu mnenjem.

Tudi ta mentaliteta v delovnih kolektivih je opora tistim, ki hočejo le iz vrst strokovnjakov formirati poslovne odbore, ki naj imajo pravico odločanja o poslovanju in ekonomskem ter tehnološkem razvoju podjetja. Delavskemu svetu pa glede na »sposobnost« delavcev prepuščajo delitvene odnose, probleme socialne varnosti ipd. Ta delitev (ali kakšna podobna) naj bi izvirala iz odločitev, ki so v prvem primeru strokovne, torej tudi stvar strokovnjakov.

V resnici je tako, da gotovo ni vprašanja, ki bi bilo le strokovno, pa ne bi v določeni meri imelo globokega družbeno ekonomskega pomena. Jasno je, da odločitve strokovnjakov o stvareh prav tako (ali pa bolj!) prizadevajo ostali del kolektiva. Zato mora biti in je prav tako, da strokovnjaki (ki so plačani zato) pripravljajo predloge, o njih pa bodo odločali člani organov samoupravljanja ali kolektiv. Strokovnjaki bodo v tem položaju seveda morali pojasnjevati tudi take predloge, ki se njim zde samo po sebi umevni.

Znova se moramo torej posvetiti temeljnemu dilemami, kdo bo samoupravljal, kaj je samoupravljanje itd. Zavedamo pa se, da je družbenopolitično akcijo treba posvetiti tudi vprašanjem, ki ustvarjajo pogoje za uspešno samoupravljanje, kot so: popolna strokovna (osebna) odgovornost služb za predloge in izvedbo, angažma subjektivnih sil — ZKS, sindikata, ZMS, družbenoekonomsko usposabljanje in drugo. Z. Filipovič

Sprašujemo

direktorja Loškega
muzeja Andreja
Pavlovca:

Loški muzej je ena najvzornejših kulturnih institucij na Gorenjskem, gotovo pa najbolj delavna v občini Škofja Loka. Blizu se leto 1973, tisočletje jubileja mesta pod Lubnikom, zato nas zanima, kaj pripravljate, kakšni so vaši načrti za prihodnje obdobje? Tu mislimo tako muzej sam kot tudi galerijo in razstave v njej.

»Vprašanje je zelo raztegljivo, saj hočete vedeti vse o našem delu tja do leta 1973, do tisočletnice Loke. Naj začnem kar s težavami, ki bodo nedvomno spremljali uresničevanje naših zamisli. Jasno je, da se začetne poti — iz najrazličnejših vzrokov — ne bomo mogli povsem dosledno držati. Zgovoren dokaz za to trditve je že primer novega muzejskega vhoda, ki ga nameravamo urediti na istem mestu kot je bil nekoč. Predvidevali smo, računajoč s krediti da bo večji del gradnje končan še letos, toda stvari so se močno zavlekle. Sploh smo skoraj vedno v zaostan-

ku, zlasti pri opravljenih, ki terjajo določena denarna sredstva. Muzej sam seveda ni prav nič kriv. Je pač odvisen od drugih. Včasih delamo načrte sami zase, a se potem pokažejo nove, važnejše potrebe, ki zahtevajo spremembo prvotnih zamisli. Zato je še najbolj trdna naša razstavna politika. Letošnje izkušnje so pokazale, da moramo vrata galerije odpirati predvsem onemu delu ustvarjalcev, ki zaradi sedanjih likovne usmeritve sorodnih ljubljanskih hiš, usmeritve k čisti sodobnosti, ne najdejo prostora v slovenskem kulturnem centru. V mislih imam starejše, realizmu naklonjene umetnike. Temu načelu je tudi prikrojen program razstav za leto 1970. Upam, da bo deležen podpore republiškega sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti, zlasti še, če bomo uspeli kot stalnega sodelavca pri financiranju razstav pridobiti neko gospodarsko organizacijo. O slednjem pa več takrat, ko bo stvar dozorela.« I. G.

Priprave na konferen- ce krajevnih organiza- cij SZDL v Trziču

Po posvetu s predsedniki krajevnih organizacij SZDL v trziški občini, na katerem so obravnavali priprave na konferenca krajevnih organizacij, so le-te takoj začele delati. Tako je bila seja družbenopolitičnega aktivna Podljudeljskega predšolskega odbora, istega dne pa je bila tudi seja odbora krajevnih organizacij v Šebenjah. V nedeljo so o pripravah na konferenca razpravljali v Lešah in Jelendou. Te dni tečejo razprave na Ravnah, v Kovorju in Lomu, ostali odbori pa bodo imeli seja prihodnji teden.

Na teh prvih razgovorih posvečajo odbori na več pozornosti novim kadrom, ki naj bi prevzeli dolžnosti v socialistični zvezi, predvsem pa o vključevanju mladih, ki naj bi jim bilo delo v socialistični zvezi odskočna deska za prevzemanje odgovornih funkcij v občini in republiki. Seveda pa bodo v odborih še vedno tisti delavni člani, ki že vrsto let vestno opravljajo svojo dolžnost.

Na ponedeljkovi seja izvršnega odbora občinske konference Trzič so razpravljali o organizaciji javnih razprav o zdravstvu in zdravstvenem varstvu ter o kulturnih skupnostih. Te razprave naj bi vodili dve časni sekciji.

Poleg tega je izvršni odbor razpravljalo o pripravah na krajevno in občinsko konferenco ter sklenil da predlaga zmanjšanje števila članov občinske konference ter sklenil, da predlaga zmanjšanje števila članov objinske konference od sedanjih 82 na 50 članov. Del novih članov naj bi volile krajevne organizacije, del pa družbene organizacije, društva in samo upravne skupnosti. S takim sestavom občinske konference bi bilo delo le-te po mnenju članov izvršnega odbora mnogo boljše in bi sestav konference dejansko predstavljal skupek vseh organizacij družbenega življenja v občini.

M. Praprotnik

Poravnalni sveti — nepogrešljivi v krajevni samoupravi

Leta 1959 so začeli ustanavljati poravnalne svete po vseh krajevnih skupnostih. Začetek je bil izredno spodbuden, zdaj pa opažamo, da je njihovo delo zamrlo, kar se kaže v zmanjšanju obravnavanih spornih zadev med občani. Da se občani, ki zaidejo v spore, ne obračajo več v tolikšni meri na poravnalne svete in tako poiščejo pot sprave, je več vzrokov. Ljudje so premalo seznanjeni z delom in nalogami poravnalnih svetov. Družba jim posveča premalo pozornosti. In tretje. Državni organi opuščajo prakso, da sprte stranke napotijo k poravnalnim svetom.

Ali to pomeni, da poravnalni sveti v našem samoupravnem socializmu niso več potrebni. Potrebni so prav toliko kot pred leti, ko smo jih ustanavljali. Še več. Z uvajanjem demokratičnejših oblik v naš družbeni sistem dobivajo sveti še posebno vlogo. Imajo pomembno socialno in pedagoško funkcijo. Ob enem pomagajo graditi ustreznejšo moralo pri ljudeh, ki trpe zaradi posledic svoje ali druge osebnosti ali okolja v katerem živijo.

Dobri medčloveški odnosi in razumevanje so osnova našega družbenega sistema zlasti sedaj, ko naš razvijajoči se gospodarski in družbeni sistem poraja mnoge probleme. Poravnalni sveti naj bi skrbeli za tako razumevanje in medčloveške odnose. In to v osnovi — v krajevnih skup-

nostih. Tega bi se morali zavedati samoupravni organi v KS in vodstva krajevnih organizacij SZDL, saj je tudi od dela poravnalnih svetov, od pravične in objektivne presoje posameznih spornih problemov in od ugleda članov svetov odvisno vzdušje v določeni krajevni skupnosti. To pa zahteva dobro kadrovske sestavo svetov.

Zaradi omenjenih pomembnih družbenih nalog poravnalnih svetov je občinska konferenca SZDL v Kranju že sklicala posvet predsednikov poravnalnih svetov, ki so bili izvoljeni februarja letos. Idejo za posvet je dal izvršni odbor konference in seminar za predsednike in tajnike KO SZDL, ki je bil na Jezerskem. Na omenjenem posvetu so predstavniki poravnalnih svetov v občini, 34 jih je, pojasnili tolmačenje republiškega zakona o poravnalnih svetih, nazorov pokazali in razložili reševanje posameznih spornih problemov. Založili so tudi poseben obrazec zapisnika o sporih. Razen tega so predlagali, da bi imeli proračuni KS namenska sredstva za delo poravnalnih svetov, vsaj tolikšna, da bi članom svetov povrnili materialne izdatke.

J. Košnjek

Radio Trzič opozarja svoje poslušalce na reportažo o Podljudeljski in Podljudeljskih. Na sporedu bo v nedeljo ob 9. uri.

Vili Špehar in Branko Ivnik

Spet priznanje za Pekove čevlje

Na sejmu Moda v svetu, ki je bil oktobra v Beogradu, je tržiška tovarna Peko spet požela lepo priznanje. Zlato košuto je tako kot na prejšnjem sejmu dobil moški športni čevljev (goljat 14164). Razen tega pa je tovarna dobila skoraj enako priznanje tudi za ženski mokasin lotta. Diploma je toliko bolj vredna, če vemo, da pravila prepovedujejo podelitev dveh zlatih košut enemu proizvajalcu. Vendar pa je, odkar obstaja sejem Moda v svetu pravič, da je neka tovarna dobila na tem sejmu dvoje priznanj.

Celotna kolekcija čevljev tovarne Peko je na sejmu zbužala izredno zanimanje zaradi izrazito moderne oblike čevljev predvsem ženskih, za katere nekateri menijo, da so »šokantni«. Vendar pa menita oblikovalca nagrajenih modelov Vili Špehar in Branko

Ivnik, da smo bili pač začudeni nad vsako novo modo, ki se je uveljavljala pri čevljih, kasneje pa smo se je navadili. Tako je bilo z visokimi petami in »špičastimi čevlji, tako je bilo tudi s širokimi in udobnimi čevlji, ki jih nosimo sedaj. Ne dvomite pa da ženske ne bodo posegale po novih čevljih z višjimi, toda širokimi petami čevljev, ki imajo poleg tega še vmesni plato. Novost je tudi zmekčani lak (knautch lak).

Visoko priznanje ima tudi praktično plat — vsaj za potrošnika. Lastnik zlate košute mora najkasneje v šestih mesecih oblikovani model poslati na tržišče, sicer se mu zlata košuta vzame. No, Peko bo ponudil odlikovani moški čevljev kupcem že v decembru, ženski čevljev z odličjem pa v spomladanski kolekciji.

L. Mencinger

Šušmarji in 18. člen nista edina zavora obrtništva

Številni razgovori o položaju in problemih družbene in zasebne obrti dokazujejo, da obrt ni postranska zadeva

Eden takšnih je bil v četrtek, na katerem so se obrtniki seznanili s stališči občinske skupščine Kranj do družbene in zasebne obrti, njenega razvoja in davčne politike, ki po prvih predvidevanjih ne bo bistveno dru-

gačna kot preteklo leto.

Za družbeno obrtništvo v kranjski občini lahko ugotovimo, da premalo sodeluje z industrijo, pomanjkljiva je notranja organizacija, nizka produktivnost, iztrošenost opreme, pomanjkanje kadra,

predvsem vajencev, čeprav 10 odstotkov zaposlenih v kranjski občini dobi svoj kruh v obrti in imamo v Kranju nekatere strokovno vajeniške šole. Obrt bi se morala usmeriti predvsem v naslednje obrtne dejavnosti: stavbena, elektrotehnična, avtomehanična ter storivna, ki bi morala bolj slediti urbanističnemu razvoju občine.

V pogovorih o družbenih dejavnostih družbene in zasebne obrti se pogosto pojavlja vprašanje, katera od njih je na boljšem. Ugotovimo, da razlika ni velika, saj za zasebno obrt veča rastoča lestvica obdavčenja, v družbeni obrtni podjetja pa se nekatere dajatve vračajo. Res je tudi, da poslovanje obrtnih podjetij nadzira Služba družbenega knjigovodstva, popoln nadzor v zasebni obrti pa je nemogoč kljub poslovnim knjigam, ki jih morajo voditi zasebni obrtniki. (Mimogrede rečeno, da te knjige dvigajo precej negotovanja zaradi zapletenosti).

Kadar govorimo o obrtništvu, se nam zatakne pri 18. členu (obrt kot legalna dopolnilna storitvena dejavnost poleg službe) in šušmarstvu. Danes nihče točno ne ve, koliko šušmarjev je v občini, verjetno pa jih je precej. Odgovorni jih zaradi upravičenih razlogov ne morejo odkriti. Nekateri šušmarji so celo taki, da potreben material najdejo v podjetju, kjer so zaposleni, da šušmarska dela opravljajo med delovnim časom itd. Takšnim bi morali samoupravni organi v podjetju stopiti na prste.

Obrtnikov po členu 18. je vedno manj. Verjetno tudi zaradi predpisanih družbenih dajatev. Mnogi med njimi se odločajo za »črni poklic obrtnika«. Tisti, ki pa še opravljajo storitveno dejavnost po 18. členu, gotovo niso konkurenca redni obrti, ampak kvečjemu dopolnilo.

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, ma looglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnik: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglas: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Iskra — Instrumenti Otoče

Prihodnje leto že prek 30 milijonov

Iskra Otoče, kjer izdelujejo kazalčne merilne instrumente, posluje kot samostojna tovarna v okviru Združenega podjetja Iskra od 1. januarja 1963. Pred tem so poslovali kot obrat Elektromehanike Kranj. Danes je v tovarni zaposlenih 437 delavcev, od tega kar 60 odstotkov žensk. Trenutno imajo v tovarni nekaj težav zaradi prostora, saj njihov razvoj gostuje še vedno v kranjski Iskri, pripravo dela imajo urejeno v jedilnici, finančni sektor pa v gostilni na Posavcu. Že prihodnji mesec oziroma prihodnje leto pa bo končana nova proizvodna hala, ki jo pravkar končujejo.

»Potem bomo naše napore usmerili v nove kadre. Lani in letos smo zaposlili okrog 100 novih delavcev, sedaj pa nam primanjkuje inženirjev pa tudi ekonomista in pravnika pogrešamo. Naš letošnji proizvodni plan namreč znaša 23 milijonov novih dinarjev, vendar ga bomo presegli in bo konec leta vrednost proizvodnje znašala okrog 28 milijonov. Za prihodnje leto po predvidevanju, da bomo proizvedli za okrog 31 mili-

jonov različnih merilnih instrumentov. In prav zato potrebujemo nekaj novih strokovnjakov.«

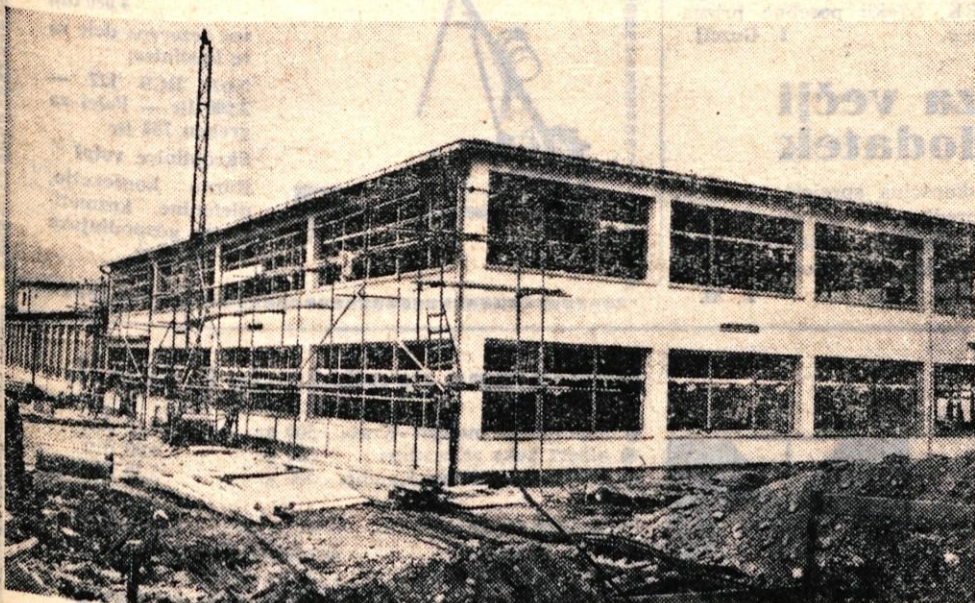
Tako nam je pred dnevi povedal direktor tovarne v Otočah Albin Jensterle. — S prodajo svojih izdelkov v Iskri nimajo nobenih težav. Veliko instrumentov odkupi domača podjetja in različni servisi, precej pa tudi izvažajo. Letos bodo izvozili v Zahodno Nemčijo za okrog 200 tisoč dolarjev izdelkov.

»Odvečnih zalog nimamo. Več težav nam povzročajo dolžniki. Trenutno nam kupci dolgujejo 12 milijonov novih dinarjev, medtem ko mi dolgujemo drugim le 2,4 milijona novih dinarjev. Druga težava, s katero pa se ne srečujemo le mi, je uvoz materiala. Okrog 20 odstotkov materiala na leto moramo namreč uvoziti. Kljub omejenim težavam pa smo zdaj s proizvodnjo in z uresničevanjem načrtov kar zadovoljni.«

Da v tovarni dobro poslujejo, se kaže tudi na osebnih dohodkih. Poprečni mesečni osebni dohodki znašajo od 1120 do 1150 novih dinarjev. Razen tega že štiri leta niso spremenili delitvene razmerja med osebnimi dohodki in skladi, ki znaša 73,5 proti 26,5. V tovarni so uredili tudi prehrano. Vsak delavec plača za topli obrok na dan 1,20 dinarjev, razlika pa pokrijejo iz sklada skupne porabe. Razen tega so v treh letih kupili okrog 30 novih stanovanj in odobrili delavcem okrog 300 tisoč dinarjev posojila za gradnjo in popravilo zasebnih stanovanj.

Za prihodnje leto pravijo, da bodo sklenili nekaj novih pogodb v tujini, proizvajati pa bodo začeli tudi nekatere nove instrumente.

Morda uspehe in prizadevanja tega kolektiva še najbolj utemeljuje naslednja izjava direktorja Albina Jensterle: »S težavami zaradi ne likvidnosti našega gospodarstva se srečujemo seveda tudi v našem kolektivu, vendar pa te težave niso nič večje, kot v tistih podjetjih, kjer dobro poslujejo.« A. Zalar

Površina nove proizvodne hale Iskre Otoče znaša okrog 1300 kvadratnih metrov. V njej bodo uredili razvoj in pripravo dela že decembra letos, celotna proizvodnja pa bo v njej stekla do aprila prihodnje leto. — Foto: F. Perdan

Medobčinsko društvo telesnih invalidov za Gorenjsko

Težave zaradi prostorov

Po ustanovni skupščini medobčinskega društva telesnih invalidov za Gorenjsko, ki je bila junija letos, so že v vseh gorenjskih občinah, razen v škofjeloški, ustanovili podružnice društva. Delo v podružnicah je povsod hitro zaživelo, težave pa so nastopile zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov. Tako v Kranju upajo, da bodo za delo podružnice dobili prostor že prihodnji mesec. V vseh občinah pa so podružnicam priskočili na pomoč tudi občinski sindikalni sveti, ki članom društva telesnih invalidov pomagajo pri reševanju težav v pravnih posvetovalnicah oziroma službah za pravno pomoč.

Na zadnji seji je izvršni odbor medobčinskega društva telesnih invalidov za Gorenjsko sprejel sklep, da morajo vse podružnice čimprej dobiti seznam telesnih invalidov, ki so zaposleni v delovnih organizacijah. S pomočjo Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje pa bodo skušali dobiti seznam telesnih invalidov, ki niso zaposleni. Ko bodo dobili celoten seznam, bodo na medobčinskem društvu najprej razpravljali o ustreznih zaposlenosti telesnih invalidov in o nadomestilih. Medobčinsko društvo telesnih invalidov pa bo skušalo dobiti tudi podatke o invalidih z mišičnimi obolenji. Le-te bodo poslali pred kratkim ustanovljeni sekciji za mišična obolenja v Ljubljani. Svojega predstavnika pa bo medobčinsko

društvo poslalo tudi na tretjo skupščino zveze telesnih invalidov Jugoslavije, ki bo decembra letos. Na tej skup-

ščini bodo razpravljali o statusu in najbolj perečih problemih telesnih invalidov v Jugoslaviji. A. Z.

Prek 4500 registriranih krvodajalcev

Občinski odbor RK Škofja Loka nedvomno sodi med najbolj uspešne tovrstne organizacije na Gorenjskem. O tem priča že podatek, da imajo v njegovi kartoteki zabeleženih prek 4500 imen občanov — krvodajalcev, ki skupaj s humanimi ljudmi iz drugih krajev skrbe, da zaloge dragocene tekočine v bolnišnicah nikdar ne poide.

»Vedno presežemo plan,« nam je pred dnevi povedala tajnica škofjeloškega RK Ana Goljat. »Čeprav smo že februarja in marca letos organizirali dve izredni krvodajalski akciji, ki se jih je udeležilo 285 ljudi, so nas avgusta prebivalci Selske in Poljanske doline ter Škofje Loke z okolico med redno vsakoletno akcijo znova presenetili: namesto predvidenih 1200 jih je darovalo kri kar 1554. Na Gorenjskem, ki slovi kot eno najuspešnejših krvodajalskih območij pri nas, smo tako poleg Jesenic prav pri vrhu.«

Zbiranje krvi pa ni edina dejavnost občinskega odbora RK Škofja Loka. Spomladi je na primer izpeljal dva 80-urna tečaja prve pomoči za potrebe civilne zaščite. 45 slušateljem iz delovnih organizacij in terena so predavali zdravniki ter drugi strokovnjaki. Razen tega RK pripravlja seminar o socialnem delu v primeru elementarnih nesreč, ki bo konec decembra in ki naj bi se ga udeležili pedagoški ter socialni delavci. Skupaj z republiškim odborom AMD in RK name-rava še pred koncem leta organizirati posebno propa-

gandno akcijo za voznike motornih vozil. Le-te bi namreč radi prepričali, naj začnejo obiskovati tečaje prve pomoči in pravilne nege ponesrečenecv ranjenih ob morebitni prometni nezgodi.

Izredno delavni so najmlajši člani odbora, podmladkari rdečega križa. Njih sekcija se je maja letos lotila zbiranja rabljenih oblečil in kmalu nabrala 2500 kg obleke in posteljnine. Iz skupne blagajne, iz sredstev, zasluženih z akcijami, kot so na primer prodaja voščilnic ob novem letu ter pobiranje stanja, plačujejo stroške počitniškega letovanja socialno šibkih otrok. Podmladkari nadalje čistijo okolico gimnazije in osemletke, odstranjujejo smeti z bregov Sore, pošiljajo denar vietnamskim otrokom, vključili pa so se tudi v medrepubliško operacijo pomoči pionirjem Banja Luke, ki jim bo jugoslovanska mladina zgradila novo šolo.

Zvedeli smo, da je financiranje škofjeloškega RK skrajno neurejeno, da občinska skupščina daje odboru le malo dotacij in da razen članarine, odstotkov od kino vstopnic ter drugih prireditelj nimajo nobenih dodatnih virov sredstev.

»Trebalo bo nekaj ukreniti, tako ne moremo več naprej,« je nazadnje pristavila Ana Goljat, ki prav gotovo pozna težave občinskega odbora RK, saj so ji letos spomladi v Škofji Loki za njeno dolgoletno požrtvovalno delo pri RK, izrekli posebno priznanje. I. Guzelj

Predlog za večji otroški dodatek

Po predlogu republiške skupnosti otroškega varstva naj bi v prihodnjem letu znašal premoženjski cenaz za uveljavitev pravice do otroškega dodatka 640 din mesečno na člana gospodinjstva namesto sedanjih 500 din. To velja za osebni dohodek iz delovnega razmerja. Cenaz v kmetijski dejavnosti naj bi bil 116 din letno na člana gospodinjstva ter 116 din mesečno na člana gospodinjstva za dohodek od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti ter intelektualnih storitev.

Otroški dodatek v letu 1970 pa naj bi se zvišal na 60 din mesečno za prvega otroka, za vsakega nadaljnjega otroka pa na 80 din. Če bo republiška

skupščina sprejela omenjeni predlog, bo otroški dodatek v Sloveniji prejemalo nekaj več kot 200.000 otrok.

L. M.

Visok odstotek krvodajalcev v kranjski občini

Prav sedaj občinski odbori rdečega križa urejajo evidenco prostovoljnih krvodajalcev ter pripravljajo proslave v skromno oddolžitve za humano dejanje. Letno odda v Sloveniji kri 70.000 do 75.000 krvodajalcev, čeprav jih je v kartotekah rdečega križa najmanj petkrat več. V kranjski občini je odstotek prebivalstva, ki je letos oddalo kri, precejšen — 5,8 odstotka od celotnega prebivalstva. Letos je v kranjski občini 2886 krvodajalcev zbralo skupaj 859 litrov krvi.

Zaradi velikega števila krvodajalcev, so bila razumljivo letos tudi številna priznanja, ki jih rdeči križ podeljuje krvodajalcem, ki največkrat darujejo kri. Skupaj je bilo letos podeljenih 407 odlikovanj. Diplome za 25- in večkratno oddajo krvi so dobili trije krvodajalci. Zlate značke jih je dobilo 84, srebrne pa 318.

EKSTRA — EKSPORT

Simon Prescheren

Tarvis (Udine) — Trbiž, telefon 21-37

- Trgovina z električnimi potrebščinami
- Pralni stroji
- Radič — televizijski aparati
- Svetilke — žarnice
- Šivalni stroji — dvokolesa
- Ploščice za tlakovanje — otroški vozički — peči na olje
- Olivetti računski in pisalni stroji

Poseben popust za izvoz

Strežemo v slovenščini

UGODNO IN PO ZMERNI CENI KUPITE PRI »NADI« FUŽINE — 800 m od državne meje

Motorne kosilnice
BCS

alpina cena 3.300 din
carina 780 din
4.080 din

vse rezervne dele za te kosilnice:

Noži BCS 127 — 2.600 lir — Palci za greben 780 lir

Skropilnice volpi
Razno konfekcijo, pletenine, kozmetiko in gospodinjске potrebšćine.

UPRAVNI ODBOR DOMA INVALIDOV IN BORCEV KRANJ

Levstikova ul. št. 8

razpisuje

prosto delovno mesto z nepopolnim delovnim časom

gospodarja doma

kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

— dokončana ali priznana srednja strokovna izobrazba

— petletna praksa na delovnem mestu gospodarja oz. ekonomista delovne organizacije

— dejanska udeležba v NOV in aktivnost v borčevskih organizacijah

Razpis velja 15 dni po objavi. Prijave z ustreznimi dokazili je treba nasloviti na DOM INVALIDOV IN BORCEV KRANJ, Levstikova 8

Mercator

Reklamna prodaja do 6. 12. t. l.

- napolitanke nougat »Krašč« 500 gr 4,60 din
- albert keks »Koestlin« 500 gr 4,00 din
- čokoladni praline »Kandit« 500 gr 5,35 din

poleg tega pa še

- vino, namizno belo in rdeče Slovin
- vinjak Slovin

v vseh prodajalnah

Mercator

po izrednih, reklamnih cenah

FILM

INTERLUDIJ — angleški film.

Režiser — Kevin Billington.

Igrajo: Oskar Wenner, Barbara Ferris, Virginia Maskel.

Ljubezenska romanca med veljavnim dirigentom in novinarjo znanega časnika je kratka, toda silovita in močujoča. Ustvaril jo je režiser, ki se je postavil s svojimi televizijskimi dosežki, zaigrala pa sta umetnika, ki sta pokazala zares vrhunske dosežke. Angleški film nas je do sedaj skorajda vedno presenečal. Otočani so po svoje mojstri pripovedi in jo znajo upodobiti sveže in prepričljivo. Čeprav zgodba ni preveč izvirna, nas kljub temu priklene k sedežu. Film je izdelan pošteno in z zanosom.

POGANI IZ KUMEROWA

— zahodnonemški v barvah. Režija — Werner Jacobs.

Igrajo: Kalf Wolter, Paul Dahlke, Irene Korb itd.

V majhni zakotni vasi se dogajajo vesele, nedolžne življenjske zgodbe, ki osrečujejo mlade in presenečajo stare. Življenje je za nekatere velika radost in sproščenost, za druge pa je podreitev normam vrlosti še vedno pregloboko v krvi. Film je posnet po znani knjigi avtorja Ehme Welka. V njej govori o otrocih od včeraj in od danes. katerim pa daje prednost, pa lahko spoznate sami. Film je radoživ, lahкотen in nas nasmeji. Ob domislicah pa se lahko zamislimo o vsem, kar nas obdaja in prizadeva.

Omenjeni deli je odkupilo ljubljansko distribucijsko podjetje Vesna iz Ljubljine.

Dva ameriška filma **CAMELOT** in **CHUKA** sta ubrana na struno zgodovinske razkošnosti in prepričljivega dvobojevanja s pestimi in puškami na ameriškem zahodu. V prvem se srečujemo z vitezi in kralji na angleškem dvoru, v drugem pa z njihovimi modernimi nasledniki. Oba sta velikopotezna, posebno prvi je izredno barvit in razgiban. Kaj tudi ne — v njem nastopajo zvezdniki Richard Harris, Vanese Redgrave in Franco Nero. Mnogi gledalci bodo prvega radi gledali in uživali ob dogodkih, ki so jim hrabri vitezi dali odločilen pečat. Za ljubezenske peripetije pa je poskrbljeno v obeh. **B. C.**

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je odprta stalna arheološka, kulturnozgodovinska in umetnostnozgodovinska zbirka, v Galeriji v Mestni hiši pa razstava akad. kiparja Janeza Boljke.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je v I. nadstropju na ogled republiška zbirka: Slovenska žena v revoluciji in v II. nadstropju etnografska razstava Planšarska kultura na Gorenjskem.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej. V galeriji v isti stavbi razstavlja slikarska dela Greta Pečnik iz Pirana, v kleti pa Nejc Slapar iz Kranja.

Razstave v galeriji so odprte vsak dan od 10.—12. in od 17.—19. ure, stalne zbirke pa od 17.—19. ure, ob sobotah, nedeljah, sredah in praznikih pa tudi od 10.—12. ure.

DELOVNA SKUPNOST STANOVANJSKEGA PODJETJA TRŽIČ

ponovno razpisuje prosto vodilno delovno mesto direktorja

Kandidat za razpisano delovno mesto mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

IMETI MORA:

- visoko strokovno izobrazbo gradbene ali ekonomske stroke ter najmanj dve leti prakse na vodilnih delovnih mestih;
- višjo strokovno izobrazbo gradbene ali ekonomske stroke z najmanj petletno prakso na vodilnih delovnih mestih.

Poleg pismene ponudbe mora kandidat predložiti tudi dokazila o strokovni izobrazbi, opis vseh dosežanih zaposlitev ter kratek življenjepis.

PONUDBE POSLJITE NA NASLOV:

Stanovanjsko podjetje Tržič, Cankarjeva 1, z oznako:

KOMISIJA ZA RAZPIS

Razpis bo zaključen petnajsti dan po objavi.

Marjana Deržaj, Irena Kohont, Nino Robič in Demir Koren pojejo v Kranju

V Kranju je letos v programu zelo bogata koncertna sezona. Poleg desetih koncertov resne glasbe bodo ljubitelji zabavnih ansamblov in solistov imeli priliko slišati nekaj priznanih interpretov zabavnih melodij.

V četrtek, 20. novembra, ob 20.15 bo v dvorani kina Center prvi koncert popularnih zabavnih melodij.

Ob spremljavi zabavnega orkestra DOMA JLA iz Ljubljane pod vodstvom dirigenta Vladislava Leska bodo peli naši priznani pevci zabavnih melodij Marjana Deržaj, Irena Kohont, Nino Robič in Demir Koren. Kot instrumentalna solista bosta nastopila Rajko Stojkovič — ksilofon in Edvard Eberl — klarinet.

Ljubitelji glasbene umetnosti pa bodo novembra in decembra imeli priliko poslušati še naslednje koncertne nastope: v sredo, 26. novembra, bo ob 17. uri v koncertni dvorani delavskega doma Revija solistov in ansamblov glasbenih šol Slovenije; v četrtek, 4. decembra, ob 13. uri bo koncert pianistke Marine Horak in violončelista Miloša Mlejnika; v torek, 9. decembra, bo slavnostni koncert instrumentalno-vokalnih solistov in orkestra v počastitev 60. obletnice ustanovitve glasbene šole v Kranju; v četrtek, 18. decembra, pa bo koncert UPZ Stane Zagar iz Kranja ob 15-letnici obstoja.

O vseh navedenih koncertih bomo še podrobneje poročali.

— ar

Tudi v Radovljici kulturna skupnost

Sekcija za kulturno-prosvetna vprašanja pri izvršnem odboru občinske konference SZDL v Radovljici je pred nedavnim razpravljala o ustanovitvi kulturne skupnosti v občini. Na tem prvem sestanku, ki so se ga udeležili predstavniki različnih kulturnih ustanov iz občine, so razpravljali o zakonu o kulturnih skupnostih in se nazadnje odločili, da bodo tudi v radovljiški občini ustanovili kulturno skupnost. Zato so izvolili 13-članski iniciativni odbor, ki bo še ta mesec izdelal pregled kulturnih dejavnosti v občini, program razvoja kulture in pripravil vse potrebno za ustanovitev kulturne skupnosti. Na seji sekcije so tudi sklenili, da mora občinska skupščina pri razpravi o proračunu za leto 1970 oziroma razvoju občine v prihodnjem letu upoštevati sredstva za delo bodoče kulturne skupnosti. **A. Z.**

»Zares ste me presenetili...«

Mladi kranjski filmarji, nagrajenci festivala v Amsterdamu, pri predsedniku občine Slavku Zalokarju

»Resnično sem bil presenečen, ko sem slišal o vašem uspehu. Rasli ste nekako neopazno, mimo vseh, mimo ZMS, ki očitno premo slovesno skrbi za povezavo s klubi takšne vrste. Zato se dogaja, da na dolgo in široko prelevamo negativne pojave, ob njih pa spregledujemo mlade, katerih dosežki bi bili lahko za vzor ostalim. Upam, da vam bo nagrada vtila novo voljo in da še niste rekli zadnje besede.« je minuli četrtek zvečer, med pomenkom s člani kino krožka pri Centru za estetsko vzgojo Kranj, ki so na mednarodnem festivalu pionirskega in mladinskega filma v Amsterdamu osvojili zlato medaljo, dejal predsednik skupščine občine Kranj Slavko Zalokar. Sprejema so se udeležili tudi predsednik in tajnik Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slavko Malgaj ter Franci Thaler in vodja Centra za estetsko vzgojo Milan Batista. Goste je zanimalo zlasti vprašanje, kako približati dejavnost kino krožka čim širšemu sloju ljudi, predvsem mladine. Menili so, da bi bilo treba vsaj nekaj njihovih najboljših filmov prikazati na festivalu Sport-turizem v Kranju.

Kasneje sem člane kluba Jureta Misjaka, Miha Focka, Tomaža Pipana, Bojana Bukovnika in Zivka Kladnika zaprosil, naj povedo kaj več o nagrajenem filmu Nedokončane igre.

»Posneli smo ga na dvorišču študijske knjižnice,« so pripovedovali. »Scenarist in režiser je bil Miloš Jokič, 'kamerman' pa Jure Misjak. Vsebinsko dela je zelo preprosta. Otroci-pionirji iz našega krožka, se igrajo Zemljo kragt, Posamezni kvadrat, ki pomeni neko določeno državo, smo zaznamovali z značilnim predmetom ali znakom; škorenj predstavlja Italijo, židovska zvezda Izrael, srp in kladivo Sovjetsko zvezo... Gledalcu zares ni težko uganiti, kam merimo. Prav so nam prišle tudi nekatere malenkosti, na primer bodeča žica ob dvorišču, ki sta jih režiser in snemalec sprtno vključila v scenarij, dasi niso bile vnaprej predvidene. Sploh radi malce improviziramo in pazimo, da morebitna finesa, ki jo daje teren, ne ostane neizkoriščena.

Prizore otroške igrice Zemljo kragt prekinjajo barvne fotografije iz vojn na Bližnjem in Daljnem vzhodu ter drugod, fotografije, s katerimi skušamo prikazati vlogo te ali one dežele, ki se vanjo v filmu pulijo nastopajoči.

Zvedel sem, da je bilo delo fantom že od vsega začetka všeč. V Skopju so z njim zasedli prvo mesto. Tamkajšnja komisija ga je nato poslala na amsterdamski festival, vendar o svoji odločitvi

ni obvestila avtorjev. 'Zlato' jih je potem seveda nimaio presenetilo.

»Dobili ste 1250 gouldnov. Kako jih nameravate potrošiti?«

»Kupili si bomo moderno kamero. Samo — skrbi nas carina.«

Zvedel sem, da vsi člani kluba marljivo delajo. Pravkar so posneli dva nova filma, kmalu pa se mislijo lotiti še enega. Želimo jim, da bi bili vsaj tako dobri kot Nedokončane igre.

I. Guzejl

Jezik ni kar tako

Brezslušno se je približal sovrážniku in se skrtil za hišo.

Neslišno se je približal sovrážniku in se skrtil za hišo.

Ko je prišla k sebi, je bilo že prepozno.

Ko si je opomogla, je bilo že prepozno.

V koliko pa se kandidati ne bi strinjali, bi poklicali druge.

Ce pa se prijavitelci ne bi strinjali, bi poklicali druge.

Delavec je bil ves mesec na bolovanju.

Delavec je bil ves mesec na bolezenskem dopustu.

Tudi na podeželju se turisti radi poslužujejo nočnin.

Tudi na podeželju izletniki radi prenočujejo.

Oglejte si močnejše tiskane besede in popravljene stavke.

KRANJ — Včeraj, 14. novembra, ob 19. uri, so v galeriji kranjske Mestne hiše odprli razstavo del akademskega kiparja Janeza Boljke. Otvoritvena slovesnost v veliki renesančni dvorani je bila združena s koncertom godalnega kvarteta RTV Ljubljana. Pokrovitelja razstave sta združeno podjetje Iskra — Elektromehanika Kranj in podjetje Elektronabava Ljubljana, organizator pa Gorenjski muzej. (-ig)

SKOFJA LOKA — Drevi ob 20. uri bo v galeriji Loškega muzeja zadnja predstava Sartrove drame Zaprti vrata, ki je bila doslej deležna obilice pohval. Igrajo člani gledališča Oder — galerija Skofja Loka Ivana Oblak, Nuša Komatar, Jože Logar in Edi Sever. Delo je režiral Peter Jamnik. (-ig)

Učno vzgojni uspehi na osnovnih šolah v občini Škofja Loka v šolskem letu 68-69

Učenci občine Škofja Loka so v šolskem letu 1968/69 obiskovali pouk na 4 centralnih in 20 podružničnih šolah. Na 15 podružničnih šolah se šolajo učenci od 1. do 4. razreda, na 4 podružničnih šolah je vseh osem razredov, čola Poljane je podružnična čola, kjer so učenci od 1.—8. razreda. Po dograditvi šole v Gorenji vasi se bodo učenci višjih razredov te šole prešolali v Gorenjo vas.

Ob koncu šolskega leta je obiskovalo osnovne šole 3495 učencev, od tega je napredovalo v višji razred 93,1% učencev.

Doseženi učni uspehi na posameznih šolah: Gorenja vas 91,8%, Škofja Loka 92,0%, Trata 94,5%, Železniki 95,0%.

Doseženi učni uspehi so dobri. Ti se v zadnjih šolskih letih postopno izboljšujejo. Od šolskega leta 1966/67 so porasli za 6,9%. Porast pa se ne kaže le v količini — v odstotkih, temveč tudi v kakovosti doseženega učnega uspeha (o tem pričajo rezultati sprejemnih izpitov na srednjih šolah, rezultati nalog objektivnega tipa). Ob koncu šolskega leta je ZPPS Kranj preveril znanje učencev iz matematike in slovenskega jezika v petem razredu na območju zavoda. Iz občine Škofja Loka je bilo zajetih 13 oddelkov, v 10 oddelkih je bil dosežen boljši učni uspeh kot je bilo zavodovo povprečje.

Tudi v posameznih razredih je bil dosežen boljši učni uspeh kot v preteklem šolskem letu. Razveseljivo je dejstvo, da se učni uspehi v zadnjih šolskih letih vidno izboljšujejo v 5., 6., 7. in 8. razredu.

Na boljši učni uspeh je v zadnjih letih vplivalo:

— boljša zasedba posameznih predmetnih področij,

— uvajanje novih delovnih metod,

— boljši delovni pogoji na osnovnih šolah na Trati in v Železnikih

— delno izboljšana oskrba šol z učili

— delno izboljšano nagrajevanje učno vzgojnega dela na šolah.

Doseženi učni uspeh bo težko obdržati, ker v občini primanjkuje šolskega prostora. Osnovna šola v Škofji Loki dela v treh izmenah, na šoli v Gorenji vasi so utesnjeni v stari šoli. Pomanjkanje šolskih prostorov bo rešeno, ko bosta zgrajeni novi osnovni šoli v Gorenji vasi in v Škofji Loki, ko bodo dozidane nove učilnice pri osnovni šoli Trata. Gradnjo novih šol je omogočila SO Škofja Loka in občani, ki so izglasovali samoprispevek za izgradnjo novih šol.

Poleg tega na šolah ni posebej poskrbljeno za učence, ki so v času, ko niso v šoli, brez varstva. Samo na osnovni šoli v Škofji Loki jih je bilo v letu 1968/69. Za te učence bi šole morale organizirati varstvo, TIS Škofja Loka pa bi morala prispevati potrebna finančna sredstva.

Se vedno pa ne moremo biti zadovoljni z uspehom učencev, ki so letos končali šolsko obveznost, kajti le 55,7% učencev je zaključilo šolanje v 8. razredu, v 7. razredu 24,8%, ostali učenci so zaključili šolsko obveznost v 6. in 5. razredu.

Pri analizi osipa učencev posameznih generacij v šolskem letu 1968/69 smo ugotovili, da je bil največji osip pri generaciji učencev, ki je obiskovala šolo sedmo šolsko leto (4,7%). Sorazmerno pre-

cejšen osip je bil tudi v generaciji, ki je obiskovala šolo peto šolsko leto (4,2%). Najmanj učencev pa je izpadlo iz generacije, ki je obiskovala šolo drugo leto (0,46%).

Postopno se zvišuje odstotek učencev, ki v osmih letih konča osem razredov, vendar počasneje kot splošni učni uspeh. Letošnje šolsko leto je od generacije učencev, ki obiskuje šolo osmo šolsko leto, 62,5% učencev v osmem razredu. Zavod za šolstvo — organizacijska enota Kranj in ravnatelj posameznih osnovnih šol posvečajo temu vprašanju vso pozornost.

K zmanjšanju osipa učencev posameznih generacij je delno prispevalo tudi testiranje šolskih novincev. V občini so bili letos že drugič testirani vsi šolski novinci, v šolskem letu 1967/68 pa samo mlajši. Če primerjamo učne uspehe učencev prvih razredov, ki so bili doseženi v šolskem letu 1968/69, z učnimi uspehi v šolskem letu 1966/67, so bili v letu 1968/69 za 5,4% boljši.

Na centralnih in podružničnih šolah so bile organizirane male šole, vanje je bilo vključenih 68% šolskih novincev. Tudi organizacija malih šol sodi k prizadevanju, da bi bili učenci tudi v predšolskem obdobju deležni načrtne priprave za šolo, kar se kasneje kaže v delu in uspehu, da bi raztegnili »šolanje« hih osnovnih šol. Dobro bi v malih šolah na vse leto.

Vidne uspehe so dosegle posamezne osnovne šole tudi na vzgojnem področju. Na vseh šolah so delovale organizacije učencev. Učenci so bili vključeni v različne interesne dejavnosti. Delo pionirskih odredov je koordinirala občinska pionirska komisija, ki je organizirala in izvedla več prireditev in tekmovanj. Med drugim revijo pevskih zborov, Malo Groharjevo slikarsko kolonijo, Občinsko šahovsko tekmovanje, tekmovanje za prehodni pokal Mladi tehnik. Prireditve in tekmovanja so se udeležili učenci vseh osnovnih šol.

Pedagoška svetovalka
Mara Jelovšek

Profesor Marjan Tavčar

žarišču

Ce kaj, potem je delovni prostor tisto, kar že na prvi pogled izdaja poklic njegovega lastnika. Arhitekt si ga bo uredil ljubko, elegantno, po vseh pravilih dobrega okusa, uradnik pedantno, redoljubno, vendar nedomiselno, kmet preprosto, a toplo in domače... Le sobe intelektualcev, znanstvenikov, pisateljev in profesorjev so običajno vedno enake. Vedno so nastlane s papirji, zapiski in zvezki, ki prekrivajo mizo, omare ter police in ki kvarijo nekdanj prijetno notranost. Nad vsem tem pa kraljuje gora knjig, zajetnih in tankih, starih in novih, prašnih in malo prašnih, znanih in neznanih. In kabinet ali salon ali sprejemnica ali kakorkoli že hočete imenovati eno od sob v stanovanju profesora Marjana Tavčarja, prevajalca iz nove grščine, je skoraj prav takšen. Prvi hip se obiskovalcu zazdi, da so ga poslali k napačnim durim, da stoji sredi biblioteke in ne v dokaj skromnem dnevnem prostoru stolpnice, zadnje od zgradb škofjeloškega naselja Novi svet. Šele prisrčen profesorjev nasmeh in krepak stisk roke mu razblinita začetni vtis in ga nadomestita z zvedavostjo. Tavčar je namreč sila zanimiv človek. Splača se biti radoveden, če imaš — kot jaz — srečo, da ti posveti nekaj svojega dragocenega časa.

Veliki možje so navadno skromni, pravi stara modrost. Morda je vmes tudi nekaj izjem, ki potrjujejo pravilo, ampak profesor Tavčar očitno ne sodi mednje. Moral sem mu zastaviti celo kopicno vprašanj, preden mi je uspelo zvedeti kaj več o njegovem življenju. Le kadar sva govorila o delu, o knjigah, ki jih je že ali ki jih bo še prevedel, so mu besede same od sebe vrele na plan. Komajda sem mu utegnil slediti.

Marjan Tavčar se je rodil leta 1912 v Ljubljani. Njegovi starši, zlasti oče, nečak pisatelja Ivana Tavčarja, so kmalu spoznali, da fant ni kar tako, da ni zaman sorodnik avtorja Visoške kronike. Poslali so ga v šole. Mladi Marjan je najprej končal gimnazijo, nato, leta 1935, pa še študij klasične filologije na ljubljanski univerzi.

»Tiste čase ni bilo lahko najti službo,« se spominja profesor Tavčar. »Po dolgem iskanju in poizvedovanju sem pristal v črnogorskem mestu Kolašinj. Kolašinjka

samoupravna gimnazija je živela izključno le od dotacij meščanov se pravi da nisi nikdar vedel, ali boš prihodnji dobil plačo ali ne. Ne-koč som ostali brez prejemkov cele tri mesece. Ravnatelj je bil namreč poslanec in ker so se bližale volitve, je — hoteč pridobiti ljudi na svojo stran — prenehal pobirati denar.«

K sreči so Tavčarja kmalu preemstili. Znašel se je v Podgorici in postal redni profesor tamkajšnje državne gimnazije. Toda spet so mu prekrizale račune volitve. Diktatura in preganjanje svobodomiselnih ljudi mlademu, naprednemu jezikoslovcu nista bili posebno všeč, zato je bojkotiral glasovanje. Nemudoma so ga odpustili, trdeč, da je komunist. Brez zaposlitve je ostal več kot eno leto, vse dokler si ni zagotovil službe v Celju.

Potem sva začela kramljati o vojni. Zvedel sem, da so Nemci Tavčarja aretirali že prvo noč po okupaciji in da je bil kmalu seljen v Srbijo. Od tam mu je uspelo pobegniti ter se ilegalno vrniti v Ljubljano. Postal je redni sodelavec OF in kljub neštetim nevarnostim, ki so prežale nanj, zdrav dočakal konec Hitlerjevega rajha.

»Po osvoboditvi sem se vrnil na celjsko gimnazijo. Pomagal sem pri obnovi in pri oživljanju kulturne dejavnosti. Leta 1946 so me premeštili v Maribor, kasneje 1949, pa določili za ravnatelja klasične gimnazije v Ptuj.«

A Tavčarjeva burna profesorska odisejada s tem še ni bila zaključena. Sredi petdesetih let je zaradi hude prometne nesreče moral opustiti naporno pedagoško delo. Odsel je v Ljubljano in se zaposlil kot bibliotekar v Narodnem muzeju. Toda stanovanjski problemi so ga prisilili, da je slovenski metropoli obmil hrbet in spet začel poučevati. Do leta 1963, do invalidske upokojitve, je zamenjal več šol, ter bil učitelj otrokom v Murski Soboti, Železnikih in v Poljanah. Sedaj živi v Škofji Loki.

»Prevajati sem začel kmalu po osvoboditvi, toda sprva samo iz angleščine,« mi je profesor Marjan Tavčar začel pripovedovati o tisti svoji dejavnosti, ki bo brzkome tudi vas najbolj zanimala.

»In koliko jezikov obvladate?« sem mu segel v besedo. »Znam vse evropske govornice razen madžarščine, teko-

FIAT ZASTOPSTVO

TRIESTE
TRST

zanetti & porfiri

PRODAJNI ODDELEK: NOVA IN RABLJENA VOZILA, NAMENJENA ZA IZVOZ V JUGOSLAVIJO

Capo di Piazza št. 2, telefon 36-262

SERVISNA SLUŽBA: ZA GENERALNA POPRAVILA MOTORJEV fiat 600 D, 1100 in 1300

Via F. Severo št. 30, telefon 76-4287 in 76-4886

SLUŽBA ZA ZAMENJAVO IN NABAVO originalnih fiatovih nadomestnih delov (prevlek, preprog, prtljažnikov itd.)

Via Severo št. 30, telefon 76-4287 in 76-4286

ODDELEK ZA PRODAJO novih in rabljenih fiatovih vozil

Via Locchi, št. 26/3, telefon 93-787

Projektivno

PODJETJE, KRANJ

Cesta JLA 6/I,
(nebotičnik)

IZDELUJE
NACRTE
ZA VSE
VRSTE
GRADENJ

naj bi predstavljala nekakšno zamenjavo za delo enega od mladih, revolucionarnih romanopiscev — delo še ni dokončno izbrano — ki ga namerava prevesti Tavčar.

Razen naštetega je profesor za Antologijo sodobnega jugoslovanskega pesništva, ki jo izdaja zasebnik, sicer pisatelj in režiser Kostas Asimakopulos prevedel več pesmi Bora in Koviča. Kmalu se bo lotil pisanja posebnega Izbor slovenskih pesnikov in Grkom predstavil nekaj naših največjih mojstrov rime.

O Grčiji in njenih prebivalcih mi je moj sobesednik pravil marsikaj zanimivega. Petkrat je namreč že bil tam, najdlje lani in letos (10 mesecev).

»Dobil sem štipendijo, ki jo podeljuje grška vlada, sekretariat za kulturo in svetovno SRS pa potem izbira med možnimi kandidati. Moje stalno bivališče je bilo v Atenah, toda prijatelji, atenski umetniki in literati, so poskrbeli, da sem mnogo potoval in si ogledal malone vso Grčijo. Najgloblji vtis name sta naredila dva dogodka: obisk Atosa, svete gore, nekakšne samostojne meniške republike, katere središče je samostan, poln neprecenljivih zakladov in kamor ne sme stopiti nobeno živo bitje ženskega spola (duhovniki so s svojega jedilnika črtali celo mleko, saj je kravjega izvora), ter srečanje s ciprskim predsednikom, nadškofom Makariosom. Mož je diplomat starega kova, miren, uglajen, preprost, a hkrati izredno bister. Deset dni me je gostil kot princa, mnogo sva se pogovarjala, a žal sem mu v zameno lahko poklonil samo prevod knjige Maričke Znidaršič. Naj povem še, da so me ob vrnitvi s Cipra grški policaji dolgo zasliševali. Polkovniški režim pač ni posebno navdušen, če kdo od njegovih štipendistov doživi pri osvojenih sosedih preveč topel sprejem.«

Grki so izraziti svobodnjaki in veliki individualisti, meni profesor Tavčar. Vsi po vrsti mrzijo sedanjo diktaturo. Organiziranega odpora sicer ni, vendar ne mine dan, da bi ne prišlo do kakšnega atentata ali diverzije. Najtežje je seveda pisateljem. Knjige morajo izdajati na svojo roko. Večina najboljših — če niso zaprti — trenutno sploh ne objavlja, saj čakajo polkovniškega konca. Zato je za zanje življenjsko važno, da so prevajani, da se uveljavijo nekje v tujini. Založniških ponudb potem zlepa ne zmanjka.

Se in še bi lahko opisoval in nihal zanimivosti o domovini Homerja in Sokrata. Marjan Tavčar jih ima na zalogi za cel roman. Vendar — bodi dovolj. Upam, da sem vam ga uspel predstaviti, da ste si ustvarili vsaj bežno sliko edinega slovenskega prevajalca iz nove grščine.

I. Guzelj

Za malo denarja veliko muzike

Če v Radovljici vprašate kakšnega občana, kje je glasbena šola, vam bo hitro odgovoril, da je šola v graščini v starem delu mesta poleg cerkve. V tem starem poslopju, v katerem so še delavska univerza, društvo upokoencev, čebelarški muzej, ljudska knjižnica in drugi se v treh učilnicah in pisarni že vrsto let glasbeno izobražuje mladina iz radovljiške občine. Tudi v pisarni, boste vprašali? Da, če ni drugih prostorov, pride tudi pisarna prav.

Letos se je v glasbeno šolo v Radovljici in v njene podružnice vpisalo 256 gojencev, lani 230, vrsto let nazaj pa se je število vpisanih gibalo okrog 180. Vseh, ki se zanimajo za glasbeno izobraževanje, šola ne sprejme, ker nima niti dovolj kadra in prostorov, niti ustreznih finančnih sredstev. Zaradi velikega zanimanja šola niti ne razpiše vpisa v časopisju, ker se boji prevelikega števila kandidatov, pač pa objavi razpis na oglasni deski in po drugih šolah v občini.

Od 256 učencev se jih 74 uči harmoniko, 64 klavir, 41 brenkala (39 kitaro, 2 mandolino), 23 pihala in trobila (12 klarinet, 6 trobent, 2 flavto, 1 rog, 1 pozavno, 1 blokflavto) in 21 godala (20 violino in 1 violončelo). Vsi ti učenci morajo tudi obiskovati splošni glasbeno izobraževalni predmet nauk o glasbi. Razen tega 34 otrok obiskuje skupinski pouk v pripravnici. Ti otroci namreč še niso toliko fizično razviti, da bi igrali kakšen instrument.

Podatki kažejo, da je struktura vpisa zelo zadovoljiva, saj je šola uspelo zainteresirati mlade tudi za študij klasičnih instrumentov, še zlasti violine, klavirja, pihala in trobil. Tako je letos 15 učencev za klavir več kot lani. V Bohinjski Bistrici pa se je prijavilo kar 14 kandidatov za violino, vendar so vse kandidate odklonili, ker šola nima dovolj učnih moči. Letos se je povečalo število kitaristov, število harmonikarjev pa je že iz leta v leto enako.

Glasbena šola v Radovljici

glasbe (dokončana srednja glasbena šola in 4-letna akademija za glasbo) je znašala lani 94 tisoč starih dinarjev, izplačani poprečni mesečni osebni dohodki za profesorja v letu 1968 (z nadurami) pa 135 tisoč dinarjev. Zato ni čudno, če se na razpise o prostih delovnih mestih običajno nihče ne javi.

Solnina oziroma mesečni prispevek staršev znaša za harmoniko 40 din, za klavir, pihala, trobila in kitaro 30 din, za godala in blokflavto 20 din in za pripravnico 16 din. Drugi otrok iz družine plača polovični znesek, prav tako tretji. Učenec, ki se uči dva instrumenta, plača za drugega polovični prispevek. Zaposleni pa prispevajo 10 din več. Šola ima lastno glasbeno knjižnico, vendar ima malo notnega materiala. Letos je izposodila 28 glasbil.

Vsako leto šola izvede okrog 20 internih nastopov in javnih produkcij v krajih, kjer ima šola pouk. Na raznih proslavah in prireditvah sodelujejo v glavnem z osnovnimi šolami tako, da skupno pripravljajo spored ali da spremljajo njihove zборе. Dalje šola sodeluje s kulturnimi društvi, ZKPO občine Radovljica, z delavsko univerzo in družbenopolitičnimi organizacijami v občini. Na nastopih običajno sodelujejo solisti, priložnostni ansambli in trije harmonikarski orkestri (8-članski v Radovljici, 11-članski v Lescah in 8-članski na Bledu). Samostojne nastope šola težje organizira. Otroke je treba namreč zaradi razdrobljenosti šole prepeljati iz raznih krajev, kar pa je za otroke preobremenljivo. Nekaj nadarjenih učencev pa se ne zadovolji samo z nižjo glasbeno izobrazbo, temveč nadaljuje študij glasbe na srednji glasbeni šoli in akademiji za glasbo. Žal se ti nekdanji učenci običajno ne vrnejo, ker jim drugod nudijo možnost boljšega služka.

D. Stanjko

če pa prevajam iz petih jezikov, je odgovoril in se skromno nasmehnil, tako skromno, kot da bi mu bilo vprašanje odveč, kot da so to mačje solze.

Prvo veliko delo izpod Tavčarjevih rok je bil angleški prevod zajetne razprave o vprašanju odveč, kot da so to mačje solze.

Grščini sem se začel posvečati leta 1955. Pregovorili so me moji prijatelji, zlasti publicist in urednik Cankarjeve založbe Božidar Borko. Slednji mi je dal prevesti roman Iliasa Venesisa Beg. Zame je to pomenilo pravo pravcato prelomnico.

Po zaslugi Marjana Tavčarja Slovenci počasi, korak za korakom, odkrivamo sodobno grško literaturo. Marljivo jezikoslovec je do danes prevedel že 15 modernih romanov, dram, povesti in pesmi, iz stare grščine pa Aristofanovo komedijo Zborovalke in Platonovega Protagolosa. Venesisovo delo Beg bo ostalo zapisano kot prvi grški roman, preveden na naš jezik iz izvornika.

Profesor Tavčar ne predstavlja samo iz grščine v slovenščino, ampak tudi obratno. Leta 1967 izdana pesniška zbirka Maričke Znidaršič Nalomljena veja (33 pesmi in informativni uvod o avtorici ter slovenski pozriji nasploh) pomeni prvo tvorstvo jugoslovanskega dela, prevedeno neposredno v novo grščino. Podoben prvenec je roman Kajetana Koviča Ne bog, ne žival. Skupno sta ga prevedla Tavčar in neka mlada slovenska igralka, ki že 17 let živi v Atenah. Vsak čas bo nared tudi grška inačica Ingoličeve Gimnazije. Le-ta

Na Kanarske otoke

(nadaljevanje)

Za ogled Catanije nam ostane le malo časa in pohištari moramo, da pogledamo nekaj zanimivosti. Ogledujemo egipčanski obelisk iz marmorja in lave, oblikovane v slona, ki deluje v sicer prostetskem okolju trga pred mogočeno katedralo nekako disharmonično. Obidemo par cerkva, na hitro napišemo razglednice, pokukamo v izložbe trgovin in cvetličarn z umetno aranžiranim pisanim cvetjem. Neznansko uživamo v južnjaškem vzdušju temperamentnih domačinov, ki se prerekajo na ribji tržnici.

Mrak je že, ko se vkrcamo na ladjo in ob številnih lučkah vzdolž pristanišča zapuščamo živahno in gostoljubno mesto, nešteto opustošeno od vojska in naravnih katastrof.

V spremstvu ladijskih pilotov plovemo skozi Messinska vrata. Ta 33 km dolgi in od 3—16 km široki preliv med Sicilijo in Apeninskimi polotokom spaja Jonsko in Tiransko morje. Zaradi močnih morskih struj in potresov je messinski preliv znan kot zloglasna antična Scila in Karibda, dveh podvodnih čeri, ki sta zmleli že marsikatero ladjo na plovbi skozi najožji del preliva.

Tudi naši ladji morski tokovi ne prizanašajo. Težko čakamo, da bi uzrli kopno zemljo, katere bližino po dvo-dnevni težki vožnji naznani ptičica, ki se je kdo ve od kod zatekla na ladjo. Skrita v najtemnejšem kotičku hrupne kavarne je sirtotica pričakala svitanje in pot v svobodo.

Po navodilu v ladijskem biltenu, imenovanem Yugo-Canaria, premaknemo ure za eno uro nazaj v skladu z zahodnoevropskim časom.

15. oktobra prispemo na največjega od Balearskih otokov, na Malorco. Mallorca je španska kolonija s površino približno 4000 km². Poljedelstvo je osredotočeno v nižjem delu otoka. Zaradi ugodnega podnebja dobro uspevajo fige, oljke, vinska trta in pšenica. Prebivalci se ukvarjajo še z ribolovom in turizmom, ki je na zmagovitem pohodu. Iz pristanišča Palma de Mallorca smo se zaradi zamudnih pregovorov s pristaniškimi oblastmi odpeljali s precejšnjo zamudo. Naš prvi cilj je slikovita soteska z naseljem Valldemosa. Tu sta odmaknjena od sveta, preživljala zimo 1838/39 G. Sandova in Fr. Chopin. Spremljajo nas ledeni nalivi. Mokri in premrazeni smo si v mali dvorani ogledali nastop folklorne skupine, ki je v značilnih nošah otoka lepo vodala domače pesmi in ple-

se. Videli smo prostore, kjer sta se v času bivanja v Valldemosi zadrževala pisateljica in sloviti poljski komponist. V posebni sobi stoji instrument, iz katerega je umetnik izvajal melodije, ki so mu vrele iz otožne, romantične duše. Videli smo originalno partituro in mavčni odlitek Chopinove ozke lakti s prefinjenimi, tankimi prsti ter posmrtno masko obličja, zaznamovanega od boleznih in koprnenja po izgubljeni ljubezni in domovini. V tem posvečenem prostoru so muzicirali že mnogi umetniki z vsega sveta. Njihove fotografije z avtogrami prekrivajo vso steno.

Prodajalci spominkov nam več ali manj uspešno spravljajo ob dolarje in pezete. Domiselno urejene trgovine vabijo k nakupu lepih keramičnih in lesenih izdelkov ter čudovitih čipkarskih ogrinjal. Vendar za nakupe ni časa. Hitimo v kartuzijanski samostan s temačnimi, vetrovnimi hodniki. Pod samostanskimi svodi se kopiči bogastvo starih litografij, tiskarna, starejša od Gutemborgove, umetnine iz lesa, kamna in kovin, stare oljne podobe, biblioteka z edinstvenimi primerki, prastara apoteka z zdravili v lepo oblikovanih porcelanastih posodah in tipična mallorška kuhinja s pripadajočo opremo. Malo, premalo je časa za ogled teh zanimivosti, od katerih bi vsaka zaslužila temeljit študij.

Ob povratku v Palmo smo si ogledali predvsem trgovine z biseri. Po vsem svetu znani mallorški biseri so tu nakopičeni v neverjetnih množinah. Cene biserom so precej nizke, zato stopajo trgovcem potne srage na čelo ob razkazovanju, preračunavanju najrazličnejših valut v španske pezete in pritiskanju na gumbe registrske blagajne. Ubogemu stroju so najbrž stekli vsi ležaji od nenadejanem jugoslovanskem turistično-nakupovalnem boomu. Tisti s tanjšimi listnicami so si to lesketajočo krasoto samo ogledovali, segali pa po ročno izdelanih spominkih iz lesa in keramike z zavestjo, da podpirajo umetnost. Vsaka primerjava o liscici in kislema grozdju je samo naključna.

Ob določeni uri so avtobusi odpeljali izčrpane turiste do ladje, kjer so zaužili zasluženo večerjo. S posebnimi dovolilnicami smo se po večerji ponovno odpravili na potep po mestu.

Opolnoči je ladja odplula iz pristanišča in usmerila svoj kljun proti Gibraltarju, kamor naj bi prispela čez dva dni, 17. oktobra zjutraj. Gnani od podvodnih tokov, ki strujajo med afriškim kontinentom in evropsko celino, plovemo po Sredozemskem

morju proti Atlantskemu oceanu. Mnogo trpinov čemi po posteljah in v ležalnikih na svežem zraku, kjer nekoliko laže prenašajo tegobe morske bolezni. Večina hrane z obloženih miz roma v morje ali pa si poišče najkrajšo pot iz želodca. V teh dneh je ladijska kuhinja v kooperaciji s potniki nakrmila več rib kot ljudi in prepričana sem, da se je obseg trebuhov morskih prebivalcev zvečal vsaj za toliko kolikor se je zmanjšal pri potnikih na »Jugoslaviji«. V poplavi sredstev za hujšanje je še najuspešnejša pilula križarjenje po Sredozemlju in Atlantiku z ladjo, ki še nima vgrajenih stabilizatorjev. Drugače pa je seveda z onimi, ki jih morska bolezen ne napade. Ti imajo lepo priložnost, da se napokajo svojih obrokov in zahtevajo še »repete« na ročun stradajoče množice.

Precej izčrpani se primajemo v Gibraltar. Tu nas čakajo vozniki taksijev, ki so obenem tudi vodniki. Posedemo tako, da je v vsakem vozilu vsaj en potnik, ki obvlada angleški jezik in preva- o ostalim. V bližini pristanišča je meja, kjer izstopimo, da uredimo potrebne formalnosti. Ogledujemo si angleške vojake, ki ne kažejo nobene volje, da bi kaj kmalu pustili Gibraltar Spancem. Stražar v paradni uniformi škotskega polka neomajno stoji pred moderno vojašnico. Iz ravnotežja ga ne spravijo niti čedne turistke, ki se postavljajo ob njem za motiv povsod navzočim amaterjem s fotoaparati in filmskimi kamerami.

Po krajši vožnji ob obali lahko na pobočju gibraltarske pečine občudujemo orjaški zbiralnik vode, ki v svoje rezervoarje sprejme do 16 milijonov galonov deževnice. To je tudi edini vir vode v Gibraltarju, ki ima sicer zelo vlažno ozračje in obilo megle, ki se obeša na strmo, značilno pečino, imenovano tudi Tarikova skala. Tarik naj bi bil po pripovedovanju vodnika silak, ki je dvignil gibraltarsko skalo iz morskih globin.

Peljem se ob vznožju skale, preluknjane s strelnimi linami kot velikanski kos sira in v notranjosti prepredeni s hodniki in predori ter utrjenimi kraškimi votlinami. Zaradi strateškega položaja je bil Gibraltar že od nekdaj prizorišče srditih spopadov med kopenskimi in pomorskimi vesilami. Španski admiral MedinaSidonia, imenovan tudi Admiral Oceana, je bil leta 1606 kriv za poraz španske flote pred Gibraltarjem. Propad Španije je simbolično povezan z njegovim imenom.

(nadaljevanje sledi v soboto)
Ani Bitenc

»Znašla sem se pred porušeno hišo«

Fatimi Dizdar iz Banjaluke je potres porušil hišo, tako da je od nje ostal le kup ruševin. S hčerkico in sinom se je začasno naselila pri kmetu Omerju na Jesenicah

»V nedeljo popoldan smo bili na obisku pri znancih zunaj mesta. Cutili smo, da se je zemlja zatresla, vendar nismo slutili, da je bil potres tako močan in da je porušil toliko hiš. Bila je že tema, ko smo se vrnili v mesto. Že v predmestju smo opazili, da so bile nekatere stavbe močno načete, nekatere pa skoraj porušene. Prišli smo na kraj, kjer naj bi stala naša hiša, zgrajena 1950. leta. Znašli smo se pred kupom ruševin. Enaka usoda je doletela tudi sosednja stanovanja. Drugi so nam povedali, da je potres porušil tovarni Vrbas in Vitaminko, ter da sta nebotičnik in modna hiša ostala cela. V ponedeljek je bil potresni sunek še močnejši in pogled na propadajoče stavbe strašnejši. Nekatere poškodovane stavbe so se rušile, pokale, tramovje je pa-

dalo po tleh in pokopalo pod seboj vse, kar je bilo v hišah.

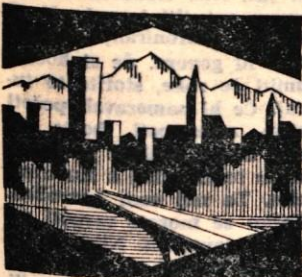
Dve noči smo prespali pod milim nebom, na deskah, ki smo jih za silo položili na prostem na tla. Od obleke smo imeli s seboj le tisto, kar smo nosili na sebi. Vse ostalo je ležalo pod porušeni zidovi in tramovi. Le malo smo uspeli izkopati izpod ruševin. Mož, po poklicu je zidar, je ostal v Banjaluki, ker bo mesto treba čim hitreje obnoviti. Vsaj toliko, da bo v nekaterih hišah mogoče stanovati. Sama pa sem s hčerkico in sinom v torek, 28. oktobra, odšla na Jesenice k bratu. V Banjaluki nimamo kje stanovati, posebno zato ne, ker sta otroka še majhna, zima pa je blizu. Upam, da se bom lahko kmalu vrnila.«

J. Košnjek

**Obiščite
našo novo
restavracijo na
Korenskem
sedlu**

X. novoletni sejem v Kranju

od 16. do 26.
XII. 1969

TRGOVSKO
PODJETJE

zarja

15 LET

ZAKAJ SKRBI?

SAJ VAM ZARJA
VSE PRESKRBI!

Elita poslovalnica
Kranj Volna
— Cankarjeva 6

Znižano

ženski puloverji
od 37,20 din dalje,
ženske jope
od 62,95 din dalje.

Novo

MODNI KOMPLET
ženske dolge hlače
100 % volna — 161,60 din
ženski brezrokavnik
100 % volna — 107,30 din

Vedno največja izbira
VOLNE IN SINTETIKE
ZA ZRAČNO PLETENJE v
vseh barvah in kvalitetah
po najnižjih cenah v po-
slovalnici Elita, Kranj
VOLNA — Cankarjeva 6

Kaže, da je zdaj čas pogajanj ali vsaj priprav na pogajanja. S prihodom socialnih demokratov na oblast v ZR Nemčiji se je začel nekoliko tajati led v odnosih med Bonnom ter Moskvo in Varšavo in celo vzhodnim Berlinom. V Bruslju se pogajajo članice skupnega trga (EGS), ali naj začno sprejemati v EGS Britanijo ali ne. V Parizu tečejo vietnamska pogajanja (žal doslej brez večjega uspeha). Tečejo priprave za sklicanje konference o evropski varnosti v Helsinkih. Toda v svetovnem merilu najvažnejša bodo najbrž pogajanja med super silama — ZDA in Sovjetsko zvezo — o omejitvi raketnega oboroževanja. Tudi v tem pogledu se je nekaj premaknilo: 17. novembra letos se bodo v Helsinkih začeli predhodni pogovori med super silama, ki naj bi utrli pot pravim pogajanjem. Prišli smo torej v obdobje pogajanj.

Toda nihče si ne bi smel delati praznih upov, da bomo kmalu zaživelj v varnejšem svetu. Pariška pogajanja o Vietnamu trajajo že pol drugo leto in po nedavnem govoru predsednika Nixona, ki je poudaril predvsem »vietnamizacijo« vietnamskega vprašanja, bodo trajala še

Pogajanja

na najmanj tako dolgo. In še takrat ni gotovo, ali bodo uspela.

Tudi o Srednjem vzhodu se velesile že precej dolgo pogovarjajo, položaj tam pa je čedalje slabši. Prav v zadnjih dneh so se razširile govornice, da sta se Washington in Moskva naposled sporazumela o glavnih potezah mirovnega predloga za Srednji vzhod, toda glasnici s »terena« niso bili spodbudni. Celu super sili morata upoštevati nov element, ki se je pojavil v tem delu sveta — palestinske komandose. Ti utegnejo marsikomu prekrizati račune, kakor dokazujejo nedavni dogodki v Libanonu, kjer so izbruhnili spopadi med libanonsko vojsko (ki je sicer zelo majhna) in oddelki palestinskih komandosov.

Za Evropo je neposrednega pomena konferenca o evropski varnosti, za katero je sprožil pobudo Vzhod na čelu s Sovjetsko zvezo. Po njihovem naj bi bila ta konferenca v Helsinkih že v prvi polovici prihodnjega leta. Zahodu se ne mudi tako zelo. Na sestanku sveta NATO v Bruslju so dejali, da pred koncem leta 1970 ali še bolje

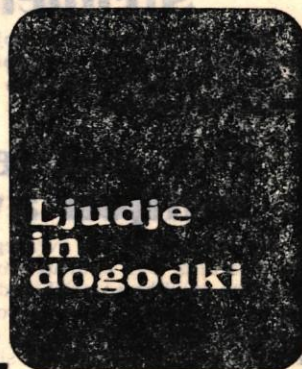
pred pomladjo 1971 ni govora o kaki evropski konferenci. Povedali so tudi, da brez udeležbe ZDA in Kanade, ki sta članici atlantskega pakta, tudi ne bo konference o evropski varnosti. (Sovjetska zveza ne nasprotuje udeležbi ZDA in Kanade, toda budimpeški in praški poziv varšavske sedmerice ne omenja teh dveh držav).

Za Jugoslavijo, ki načelno odobrava zamisel o sklicanju take konference, je pomembno to, da se konferenca ne bi sprevrgla zgolj v dialog dveh vojaških paktov in dveh blokov, ampak da bi pomenila korak naprej v rahljanju teh blokov, predvsem pa korak naprej pri sodelovanju neodvisnih in suverenih evropskih narodov — malih in velikih. In pri tem Jugoslavija ni sama.

Ko to pišemo, se zlivajo iz vseh delov ZDA množice ljudi v Washingtonu, da bi sodelovale pri drugem protestnem »moratoriju« proti vojni v Vietnamu. Pred mesecem dni so bile po vsej državi demonstracije proti vojni. Organizatorji so jih napovedali vsak mesec do tlej, dokler bo trajala vojna.

Demonstracije ta teden bodo po nedavnem Nixonovem govoru, v katerem je ameriški predsednik v bistvu povedal, da se bo vojna v Vietnamu nadaljevala, ker FNO in Hanoi ne kažeta razumevanja na pogajanjih v Parizu.

V četrtek bo v Washingtonu »pohod proti smrti«, vrh demonstracij pa bo v soboto s pohodom miru, ki se ga bo udeležilo najmanj 200 tisoč oseb. Policija in armada sta mobilizirani. Verjetno bo prišlo do pravega merjenja sil, ker prihajajo v Washington tudi pristaši Nixonove politike v Vietnamu in ni izključeno da se bodo pristaši enega in drugega tabora spopadli. Ozračje v Washingtonu je naelektreno in »pohod miru« se utegne sprevreči v »pohod spopadov«.

Delovni kolektiv Plamena praznuje 75-letnico

Delovni kolektiv tovarne vijakov Plamen v Kropi praznuje 75-letnico. 16. novembra 1894. leta je 15 kovačev ustanovil »Prvo zadrugo za žebljarsko obrt in druge izdelke iz železa«. Po vseh pripravah, ki jih je izvedel pripravljalni odbor, je bil 1. maja 1895 prvi občni zbor. 2. maja 1895 je začelo delati v zadrugi 47 delavcev. Običajno ob vsaki spominski svečanosti obudimo spomine in pregledamo prehojeno pot.

Začetki železarstva v Kropi in okolici segajo v prva stoletja srednjega veka. Rudo in ogije so pridobivali na Jelovici, na Vrečah pri Kamni gorici in na Pečeh pri Češnjici. Rudo so topili v talilnih pečeh na veter in neposredni bližini rudnikov. V začetku 14. stoletja pa so začeli postavljati fužine ob vodi. V pečeh, ki so jih imenovali slovenske peči, so pridobivali železo. V fužinah so v 24 urah izdelali do 750 kg kovanega železa za proizvodnjo raznih žebeljev. Iz zgodovine železarstva je razvidno, da do leta 1500 ni bilo ugodnega razvoja fužinarstva. Po letu 1500 je nastalo povpraševanje po železarskih izdelkih. Naraslo je tudi število prebivalcev v Kropi. Cesar Ferdinand je 3. januarja 1550. leta izdal rudarsko postavo za Kropo, Kamno gorico in Kolnico. Fužinarji so dobili samoupravo s predpisi posameznih stanov: fužinarjev, rudarjev, drvarjev, oglarjev, kovačev in žebjarjev. Fužine so bile skupna last fužinarjev. Oproščene so bile plačevanja nekaterih davkov in mitnin. Pravica uporabe plavža in velikega kladiva je bila razdeljena na dneve, katero je bilo mogoče prodati in podedovati.

Sredi 18. stoletja je pričelo fužinarstvo nazadovati, ker je začelo primanjati rude in ogla vsled izčrpanosti gozdov in zastarelosti proizvodnih sredstev ter nezainteresiranosti takratnih fužinarjev. Le baron Žiga Zois je leta 1780 postavil na Javorniku nove plavže. Fužine v Kropi in Kamni gorici so prenehale obratovati leta 1880. Le spodnja fužina v Kropi je obratovala z nekaj leti prej nabavljeno valjalnico za paličasto železo do leta 1895.

Propadanje železarstva in žebljarskega je najbolj prizadelo delavski razred v Kropi in Kamni gorici, čeprav so delavci — možje, žene in otroci od 10. leta starosti — delali po 14 do 16 ur dnevno. Na trgu so se pojavili strojno izdelani žebelji, ki so v kratkem času izpodrinili nekatere vrste ročno izdelanih žebeljev. Obenem pa se je pojavilo na trgu cenejše rusko in švedsko železo.

Fužinarji - delodajalci so kljub krizi, ki je nastopila, obdržali svoje dohodke in živeli na račun bede žebjarjev. Delodajalci so bili obenem trgovci in gostilničarji. Zato so bili delavci od njih popolnoma odvisni in so jim lahko po mili volji krojili plačo, obenem pa se je več-

la v trgovini zadolžitev za življenjske potrebe.

Delavci so bili razdeljeni v tri kategorije. Prva je delala na račun fužinarjev, v drugo so spadali »tavžentarji«, ki so delali pod vodstvom kovaških mojstrov in so bili plačani od tisoč žebeljev, v tretjo vrsto pomagačev pa so spadali otroci od 8. do 14. leta starosti. Njihov zaslužek je šel na račun staršev.

Fužinarji so delavcem vsiljevali pijačo in jih pri tem goljufali ter zapeljevali v dolgove, katerih se niso mogli nikoli rešiti. Delavci so tako živeli vse življenje v suženstvu. Dokler delavec ni odslužil dolga, ni smel zapustiti delovnega mesta. Vse to izkoriščanje in ponižanje človeka je strahotno vplivalo na delavski razred. Obenem pa je porajalo pri kroparskih žebjarjih odpor.

Ob primitivnem načinu proizvodnje je kroparski delavec skozi dolga stoletja služil izkoriščevalnemu razredu kot suženj. Nemški imperalizem, ki je bil za tiste čase zelo napreden, je začel osvajati tudi druge dežele in se je bobotno razširil sredi 19. stoletja s svojim kapitalom proti jugu. Zato v tistem času lahko zasledimo ustanovitev Kranjske industrijske družbe (KID), ki je z avstrijskim meščanskim kapitalom kupila spricho tehnične revolucije 19. stoletja vse gorenjske fužine razen kroparskih, ki so imele premalo zaledja v rudnem bogastvu in

vodnih silah, poleg tega pa so bile odročne od železnice, ki je že tekla po gorenjski ravnini. Takrat so pod kroparsko goro ostali delodajalci in delavci sami. Delodajalec ni več vzdržal tekme z nastalo industrijo, ki je strojno izdelovala svoje izdelke. Trg sam pa je bil prenasičen z inozemskimi izdelki.

Položaj delavcev se je v drugi polovici 19. stoletja stalno slabšal. Število brezposelnih je naraščalo in revščina se je stopnjevala.

Zene in otroci in tudi delavci so v trumah hodili po okoliških vaseh in prinašali zvečer skromne darove kmetov, s katerimi so za silo prehranjevali in obdržali pri življenju svoje družine. Mladina, sposobna za delo, se je začela izseljevati iz Krope v Tržič, na Jesenice in tudi na Koroško. Povečala se je tudi umrljivost onemoglih delavcev, žena in otrok, kar nam povedo statistične številke.

Leta 1870 je bilo v Kropi 1400, leta 1880 pa le še 894 prebivalcev.

Ob težkem socialnem stanju v Kropi in Kamni gorici je bilo od leta 1880 do 1890 več člankov v »Slovenskem narodu« in »Slovincu«, v katerih sta Ivan Murnik, tajnik Trgovinske zbornice, in njegov nečak dr. Viktor Murnik pisala o bedi in prikazala težko stanje delavcev zaradi pomanjkanja dela, ter opozarjala, da je revščina v Kropi dosegla vrhunec.

(Nadaljevanje)
C. Rozman

— Vi kar podpišite, jaz bom pa držal brisačo ...

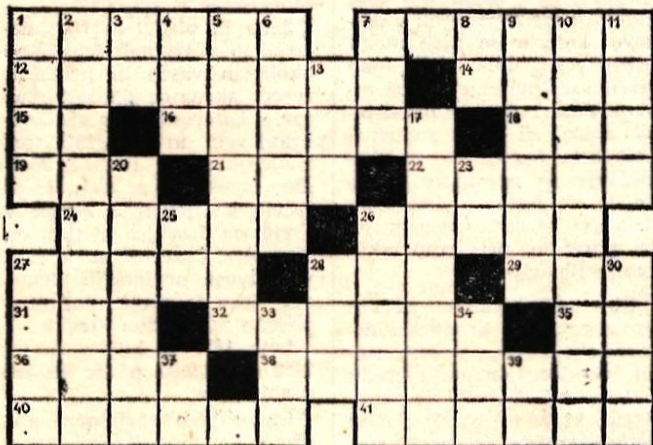
Strupeni naboji

Ameriško časopisje je objavilo vest, da so v ZDA proizvedli več kot 20.000 strupenih nabojev kalibra 0,38. Naboji vsebujejo strup botulin, ki že v najmanjših količinah povzroči smrtno zastrupitev.

Čez pet let poldrugi milijon avtomobilov

Po predvidevanjih zveznega zavoda za plan bomo imeli pri nas leta 1975 poldrugi milijon osebnih avtomobilov. Do podobne številke so prišli tudi strokovnjaki naftne industrije, ko so pripravljali plan potrošnje nafte. Številka je zelo pomembna orientacija tako za cestno mrežo, za graditelje bencinskih črpalk, komunalno službo, servisno službo ter ostale dejavnosti, ki so vezane na avtomobilizem.

Vodoravno: 1. grad pri Cerkljah, kjer je bival francoski emisar, alkimist Peter Cattin, ki je baje zanetil upor smledniških podložnikov proti graščakom, 7. veja, stroka, področje, 12. veliko jezero na meji med Bolivijo in Perujem na višini 3812 metrov, 14. drugo ime za skril, 15. osebni zaimek, 16. naziv ja jutranjo zarjo, ki se imenuje po rimski boginji, 18. podoba, 19. grobo domače sukno, 21. vrsta vrbe, 22. napis na železniških in poštnih pošiljkah, ki zahteva posebne pogoje, 24. mestece na Portugalskem, vzhodno od Lisboe, 26. pred leti umrl slovenski slikar iz Novega mesta (Vladimir), 27. izraz veselja, 28. otok na severnem Jadranu, 29. klica, cima, 31. ime slovenskega pesnika Grudna, 32. področje muslimanskega višjega duhovnika imama, 25. osebni zaimek, 36. ime predsednika SZDL Jugoslavije Zupančiča, 38. tujec, zamejec, 40. žival (tujka, lat.), 41. ljubkovalno žensko ime.

Navpično: 1. stebrišče, lopa (gr.), 2. letošnji dobitnik Nobelove nagrade za ekonomsko znanost, nizozemski profesor (Jan), 3. kratica za »registrsko tona«, 4. tuje žensko ime, 5. kožna bolezen, 6. igralska krinka, 7. dvojica, 8. kratica za »naše štetje«, 9. krivina v obliki kota, serpentina, 10. najvišja gora v Kamniških planinah, 11. podjetje za proizvodnjo alkoholnih pijač v Ljubljani, 13. levi pritok reke Douro na Portugalskem, 17. bojni pohod, 20. letala, 23. pamet, 25. središče vrtenja, 26. veliki zaliv na otoku Luzon (Filipini), 27. slovensko podjetje za proizvodnjo filmov, 28. zgoden, 30. prižnica, 33. drag, ljubeč, 34. ameriško moško ime, 37. znamka italijanskih kamionov, 39. osebni zaimek.

KRVOSES 8

»Kako bi bilo s partijo romme?«

»Naj bo. Za kaj bova igrala?«

»Za kar hočete.«

Bedford je trenutek okleval, potem pa je določil en cent kot vložek. Čez eno uro je izgubil sedemindvajset dolarjev. Nenadoma je povelj karti in dejal: »Za božjo voljo, natočite mi že vendar čistega vina! Kdaj bom lahko odšel odod?«

»Popoldne, tedaj ko bodo banke že zaprte.«

»Toda, prosim vas, to je pa vendar že nekoliko prehudo.«

»Ne jemljite takoj vsega tako tragično! Čemu pa bi se nekoliko ne sprostiti? Saj se končno meni ne godi prav nič bolje kot vam. Dolgočasim se ravno tako kot vi. Ob svoj denar ste itak in s tem, če se razburjate, stvari ne boste popravili. Oddahnite se nepolko! Slecite svoj suknjič in sezujte čevlje. Ali ne bi vendarle napravili požirek whiskyja?«

Stopila je k hladilniku in vzela iz njega skledico z ledenimi kockami. Bedford se je vdal. »Prav, kaj mi pa lahko ponudite?«

»Whisky z ledom ali whisky s sodo lahko dobite.«

»Dajte mi whisky z ledom.«

»Vidite, zdaj ste mi pa že precej bolj všeč. Zdaj, ko niste več tak godrnjač, vas imam naravnost rada. Mnogo moških bi si obžirnilo vseh deset prstov, če bi bili tu z menoj zaprti. Če boste res prenehali s svojim nerganjem, bi utegnila preživeti tu še nekaj prav zabavnih uric. Ali imate kako dobro šalo na zalogi?«

»Meni zdaj ni do šal.«

Gerry mu je znova natočila whiskyja. Pogledala ga je prek roba svojega kozarca: »Na zdravje, gospod kislica!«

»Na zdravje!« Bedford je sklenil, da se bo začel z njo drugače razgovarjati.

»Ali veste, da imate zelo lepo postavo.«

»Opazila sem bila, kako ste me prej opazovali od glave do peta.«

»Zdi se mi, da si niste mnogo storili iz tega, da ste ... stali pred menoj brez obleke.«

»Navadila sem se že na poglede moških.«

»Kaj počenjate pravzaprav? Mislim namreč — od česa živite?«

»Zelo različna naročila dobivam,« je odvrnila smehljaje.

»Od koga?«

»To vam mora biti pač vseeno.«

»Ali poznate tega moža, ki se menda imenuje Delbert?«

»Da samo po imenu.«

»Kakšen človek pa je to?«

»Poznam ga samo iz Binneyevih pripovedovanj. So-

dim, da je precej prismojen človek, vendar ne neumen. Pri tem pa strašno živčen. Miru ne pozna, razumete?«

»Binneya Denhama pa poznate bolje, ne.«

»To pač.«

»In kakšen je?«

»Oh, zelo ljubezniv človek.«

»Čakajte, zdaj se bova prav odkrito pomenila. Kaj pa ste počeli, preden ste se spoznali z Denhamom?«

»Bila sem specialistka za ločitve zakonov.«

»Ali hočete reči s tem, da ste profesionalno skrbeli za vzroke ločitev?«

»Tako je. Z mojem sem šla v hotel, se slekla in se dala ujeti pri samem dejanju.«

»Nisem vedel, da se kaj takega še dogaja.«

»Saj to ni bilo v tej zvezni državi.«

»Kje pa.«

»Nekje drugje.«

»Posebno zgovorni pa niste.«

»Čemu pa ne bi raje govorila o vas? Pripovedujte mi kaj o svojem delu!«

»Eh, to je vse precej zamotano.«

Zazdehala je. »Kar se morale tiče, ste precej natančni, kajne?«

»Poročen sem.«

»Igriva se mekožko romme!«

Ko sta odigrala še nekaj partij, je proglasila Geraldina, da bi rada malo zadremala. Ko je odprla zadrgo na krilu, je Bedford vstal in se napolil proti svoji sobi.

»To pa res ni lepo od vas,« je dejala. »Saj moram vendar paziti na vas.«

»Ali boste bungalow zdaj zaklenili.«

»Je že zaklenjen.«

»Res?«

»Da, res,« je dejala zdolgočaseno. »Ključke imam pri sebi. Saj me menda niste imeli za tepčka, ali pač?«

»Nisem vedel tako ... «

»Ali nikoli malo ne podremljete?«

»Podnevi nikdar ne spim.«

»No, prav, vsekakor bova že ubila ta čas. Lahko igrava še naprej karte, lahko pijeva še whisky ali zaradi mene tudi oboje.«

»Ali nimate pri sebi kake ilustrirane revije?«

Zasmejala se je. »Ah, kakšne težave imam z vami. Ni hče ni mogel slutiti, da vam zabava z menoj ne bo po godu. Na kaj takega pa res ni nihče pomislil.«

Bedford je odšel v svojo sobo in sedel k mizi. Dolgotrajno čakanje ga je utrujalo, zato je legel v posteljo. Nekaj časa je dremal, nato pa trdno zaspal. Ko se je spet prebudil, ga je nos opozoril na zapeljiv vonj dišave. Gerry je stala v tanki nočni obleki ob njem in držala v roki listič.

Bedford je planil pokonci: »Kaj pa je to?«

»Sporočilo. Zadeva se je za-

vlekla. Nekaj časa bo še trajalo.«

»Kako dolgo?«

»Ne vem.«

»Saj morava nekaj jesti.«

»Da toda to ni nič težkega. Obedovat se lahko peljeva kamorkoli. Lokal bom izbrala jaz. Niti trenutek vas ne smem spustiti izpred oči. O kakem telefoniranju seveda tudi ni govora. Če si hočete umiti še roke, storite to tukaj. Če bi nameravali početi kake neumnosti, boste ob svoj denar. Delbert pa pojde kljub temu takoj k Ilustriranemu. To naj vam sporočim. Točno se morate ravnati po mojih navodilih. Nikakor pa nočejo, da bi se razburjali, temveč bi vas radi ohranili pri dobri volji. Saj so pravzaprav mislili, da vas bom jaz zabavala. Sporočila pa sem jim, da to pri vas ni mlačji kašelj. Zato so mi dovolili, da se lahko popeljem z vami ven. Toda kot rečeno, s telefoniranjem ne bo nič!«

»Kako pa ste prejeli te napotke?«

Namuznila se je. »Po golobih pismoših, Nosim jih vedno s seboj pod nedrčkom. Ali niste tega prej opazili? Bi jih radi videli?«

»Prav odpeljiva se in poldiva obedovat kamorkoli že.«

Ko je sedla poleg njega v avtu, je presenečen ugotovil, da se je že nekoliko privadil nanjo. Pritegnila je kolenca na sedež in se usedla tako, da se je s kolonom tiščala njegovega desnega stegna, roke pa je prekrizala na njegovi rami.

»No, medved godrnjavi?«

»Kako je, gospodična plovaska?«

»Glej no, glej,« je dejala smehljaje.

Bedford je počasi vozil po obrežni cesti.

»Torej?« je končno vprašala, »ali niste še nič lačni?«

»Zelo ljubeznivo, da mislite na to!« Dvignil je obrvi.

»Zdajle razmišljate o meni, kajne?« je dejala. »Tak človek sem kot vsi drugi.«

»Kako pa ste pravzaprav zašli v ta vrtinec?« je vprašala naravnost.

»Kakšen vrtinec mislite?«

Bedford ni odgovoril. Premišljeval je, da bi se na to vprašanje dalo odgovoriti na trojni način, vendar je raje molčal.

Končno je spregovorila ona. »Mislim, da človeka življenje potisne v marsikaj. Ko pa si enkrat notri, gre potem vedno hitreje in končno moraš pač plavati s tokom, če hočeš ali ne. Toda vse to zveni naravnost filozofsko in kaj takega od mene gotovo ne pričakujete.«

»Saj res ne vem, kaj naj si pravzaprav mislim o vas.«

»To je pa čisto vaša stvar. Za misli ni treba plačati carine.«

Bedford je začel razmišljati. »Povejte mi vendar vzroke, ki so vas pripeljali tako daleč.«

Rod Tomaža Godca iz Bohinja (3)

Vseh šest otrok Jurija Godca z drugo ženo Nežo Rozman, ki smo jih našli na koncu zapisov o rodu Tomaža Godca v prejšnji številki Glasa, je bilo rojenih v prvem domu Jurija Godca, to je na Bistrici št. 92 (pri Zabregarju). Rekli pa smo, da je imel Jurij s to svojo drugo ženo deset otrok. Ker je bila hiša premalo pripravna za usnjarstvo, je Jurij Godec zgradil v bližini potoka Bistrica novo. To hišo so imenovali najprej »Pri novem Zabregarju« ali »Zabregar, nova hiša«, šele pozneje pa »Pri Godcu«. Zadnje hišno ime je ostalo, hiša pa ima zdaj številko Bohinjska Bistrica 117.

V tej hiši so bili rojeni naslednji štirje otroci:

Anton (28. 1. 1901 — 24. 1. 1903)

Julka (17. 2. 1902 — 2. 9. 1902)

Matija (25. 2. 1904 — 27. 1. 1905) in

Tomaž (rojen 15. 12. 1905).

Pod Zabregarjevo hišo so v župnijski knjigi vpisani še naslednji Godčevi in Zabregarjevi sorodniki:

Godec Franciška, roj. 20. 12. 1873 Johana Iskra

Franciška, roj. 18. 11. 1906

Katarina Mencinger (23. 11. 1803 na Bistrici št. 92 — umrla 30. 4. 1894)

Guzelj Janez, Stara Oselica
Apolonija Sodja, roj. 3. 1. 1840 na Bistrici št. 21

Guzelj Janez je tisti, za katerega je župnik Gogala napisal potrdilo s tisto lepo pisavo!

Čeprav je Jurij Godec po laških bojiščih in tudi pozneje v življenju dosti pretrpel (že nagla smrt sedmih otrok ga je morala zelo prizadeti), je dočakal visoko starost. Umrli je 16. aprila 1925, skoraj ob obletnici rojstva, ko je bil star 82 let. Šest let za njim je umrla tudi žena Neža — Tomaževa mati.

Tomaž Godec je bil od otrok najmlajši. Lotil se je

gospodarstva pri hiši, razen tega pa je vseskozi stremel za tem, da bi se Bohinj kulturno in gospodarsko dvignil. Zaradi tega je že zelo zgodaj trčil ob starokopitno krajevno in narodno politiko. Toda — kot da je prevzel trdnost in vztrajnost svojega očeta, vojaka in upornika davnih dedov, ga politično in gospodarsko nasprotovanje ni omajalo, prav tako ne zapori stare Jugoslavije.

Njegovo predvojno delo še ni popolnoma raziskano in znano. Hotel je popravljati zavožno krajevno politiko, razvijal je planinstvo, turizem in gospodarstvo, pri vseh svojih lastnih bremenih in političnem delu pa ni zanemarjal slovenskega rodu

SENTA

SKLADIŠČE KRANJ

Tavčarjeva 31, tel. 22053

— ZAMENJUJEMO

AJDO ZA MOKO

IN ŽIVINSKA KRMILA

onkraj stare meje. S Primorci je bil v stalnih stikih. Z njimi se je sestajal in jih preskrboval s knjigami in drugim političnim branjem. Veliko truda je vložil v različne smučarske prireditve, poleti pa v kulturne prireditve Društva slovenskih fantov in deklet.

Takoj po okupaciji je odšel v partizane. Kot politični ter vojaški voditelj v ilegali je poskušal zabrisati nekdanje prepade med različnimi strankami, ki so v stari Jugoslaviji delovale v Bohinju. Hotel je združiti vse sile za osvoboditev. Toda ob tem, ko je bil celo do svojih hudih nekdanjih političnih nasprotnikov iskren, so mu ti za hrbtom pletli mrežo izdajstva in pomagali okupatorju, da so ga živega ujeli in potem v taborišču uničili.

V spomin na izdanega voditelja bohinjkega upora so po vojni po njem imenovali lesno industrijske obrate na Bohinjski Bistrici, razen tega pa se po njem imenuje tudi pokal smučarskega tekmovanja.

Spomenika mu niso postavili, ne vem pa, če je kakšna spominska plošča na njegovi rojstni hiši.

Toda za vse to je še čas. Bohinjci mu še vedno lahko

postavijo najlepši in najveličastnejši spomenik, takšnega, da bo tudi kraju v ponos in korist. Potrebno bi bilo le Bohinj napraviti tak, kakršnega je imel v mislih uporni vođa Tomaž Godec. Prenehati je treba po nemarnem zapravljanju svoje sile, pač pa je treba storiti vse, da bo Bohinj krenil po poti kulturnega in gospodarskega napredka, da domačinom ne bo več treba iti po svetu s trebuhom za kruhom.

Joža Čop

Konec

Prihodnjič: ČEHI V BOHINJU — še en prispevek Jože Čopa, ki živi zdaj v Kopru, doma pa je iz Bohinja

Gorenjski kraji in ljudje

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

51

IV. DEL

Tudi Pahorjev prijatelj je žal, da so v pozni jeseni pred šestnajstimi leti zagnali hrup zaradi poročila izvrševalnega odbora JSDS na IX. zboru avstrijske socialno demokratične stranke, na katerem je bilo rečeno, da 'neki pribežnik iz liberalne stranke, gospod Anton Kristan, hoče ustanoviti neke vrste nacionalnoslovensko socialno demokracijo in da je s svojim rovarjenjem proti vodstvu Jugoslovanske socialno demokratične stranke in hujšanjem odrezal idrijsko krajevno organizacijo, ustanovil zanjo poseben list Naprej in tako oškodoval celotno socialistično gibanje na Slovenskem.

»Ja, zaradi tega smo zagnali hrup in zaradi tega, ker so Antona Kristana izključili iz stranke,« govori rudar Pahor z nekakšno trpkostjo v glasu, saj so s svojo odločno podporo Antonu Kristanu omogočili, da je v boju proti strankinemu vodstvu zmagal. »Znal nas je preliščiti, da ima on prav,« se Pahor spominja tistih časov, ko se je Anton Kristan z Viča preselil v Idrijo in jih pričal, da mu izvrševalni odbor stranke dela krivico in prav tako tudi tisti člani idrijske organizacije, ki so pred dunajskim zborom avstrijske socialne demokracije glasovali za njegovo izključitev. Tako je dosegel, da krajevna in okrajna strankina organizacija v Idriji nista hoteli izpolniti sklepov izvrševalnega odbora stranke in sta se obe postavili trdno na Kristanovo stran. Nič ni pomagalo, da je potem prišel v Idrijo sodrug Josip Kopač in terjal izpolnitev strankinih sklepov. Člani so ga izvižgali in se niso zmenili niti potem, ko je stranka razpustila idrijsko organizacijo. Ploskali so Kristanu, mu omogočili izhajanje »Napreja«, ki ga je izrabil za svoj voditeljski prestiž in tako prisilil izvrševalni odbor stranke, da je le-ta decembra 1904 na svojem V.

zboru moral postaviti spor s Kristanom in razpuščeno idrijsko organizacijo na dnevni red ter rešitev prepustiti strankinemu razsodišču, ki je pred štirinajstimi leti rešilo vso zadevo v Kristanov prid in omogočilo njegov vzpon v sam vrh stranke.

»Gada smo redili na svojih prsih,« pravi eden od Pahorjevih prijateljev.

»Gada,« se strinjajo vsi, saj se Anton Kristan tudi sedaj ne zmeni za sklep izvrševalnega odbora v 'osvobodni domovini', noče izstopiti iz deželne vlade in skupaj s Prepeluhom pomaga utrjevati meščansko oblast, dušiti revolucionarno vrenje med delavci in kmečko revščino, kakršna se je na velikonočni ponedeljek postavila oblasti v 'osvobodni domovini' po robu. Kmetje v belokranjski Vinici, so vnovič potrdili, da ne priznavajo kraljevine SHS, saj so že po razsulu starega cesarstva prisegli republikli. Kakih sto petdeset kmetov, somišljenikov kmeta Petra Balkovca je na velikonočni ponedeljek odobravalo Balkovčove besede, da kmetje in vse ljudstvo terjajo republiko, saj jo terjajo celo Srbi. Te besede je Balkovec vrgel v obraz viniškemu županu, preden so ga kmetje odstavili.

Tudi Srbi ne marajo svojega kralja... Ja, tako je rekel,« se rudarji pogovarjajo o dogodkih v Vinici, ki so prodrli do njih iz 'osvobodene domovine' in ki so jih konec aprila zadušili srbski vojaki, zadušili vstajo, Petra Balkovca in druge kmečke voditelje pa pozapri.

»En plamen zduše, vžge se drug,« mislijo rudarji na najnovejše novice o ljudskem uporu, ki je 9. maja izbruhnil na področju Doboje in ki ga vodi neki Anton Kramer, revolucionarni socialist, po poklicu krojaški pomočnik iz Velikega Obreža. »Sredi Velikega Obreža vihra z mlaja rdeča zastava, na mlaju pa je pritrjen velik proglas, naj se kmečko in delavsko ljudstvo združi...«

»Kristan in Prepeluh pa pljuvata na rdečo zastavo revolucije,« pravi rudar Pahor in kaže na velik plakat, ki mu ga je te dni pustil Ivan Regent, eden izmed vodilnih socialistov, ki je bil te dni v Idriji in pustil tu ta plakat, pravzaprav razglas deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani, razglas, s katerim vlada razglašča proki sod pr bi valstvu okrajnih glavarstev Slovenski Gradec,

Celje, Maribor in Radovljica ter mest Maribora in Celja, preki sod, po katerem bo v nemirnih okrajih sojen in obsojen sleherni, ki bi zagrešil 'hudodelstvo pobude', preki sod, za katerega so se zedinile vse politične stranke, zastopane v deželni slovenski vladi, torej tudi socialna demokrata Kristan in Prepeluh in po katerem lahko doleti smrtna obsodba slehernega puntarskega voditelja. »Revolucijo je torej proglasil za zločin,« misli rudar Pahor predvsem na Antona Kristana, človeka, ki so mu nekoč prav idrijski socialisti do kraja zaupali in mu pomagali v vrh stranke, a je bil v resnici gad, prvi gad, podoben gadom, kakršni so nemški socialno-demokratski voditelji Noske, Scheidemann in Ebert. ki so te dni poslali čete Reichwehra, da bi uničile socialistično republiko delavskih, kmečkih in vojaških svetov, republiko Bavarsko. »Ne, ne! Za takimi voditelji nikoli več!« vzkligne rudar Pahor in pri tem udari s pestjo po mizi, ne meneč se za vznemirjen ženin pogled, ki ga je odtrgala od večnega klekljanja. Ne, ni mi žal in nikomur ne sme biti žal, da smo se na zasedem ozemlju postavili slovenski socialisti ob stran revolucionarnega proletariata Italije in drugih dežel, pa naj nas drugi tisočkrat psujejo z izdajalci. Naša slovenska svoboda ne bo vzklila iz setve, kakršno sejejo na Kranjskem, marveč iz revolucije in svetovne diktature proletariata. Pa ne samo naša, tudi svoboda italijanškega ljudstva in vseh drugih ljudstev na svetu,« govori z besedami, kakršne je pred dnevi govoril idrijskim rudarjem tržaški sodrug Ivan Regent.

»Ivan Regent?« razmišlja Slavko. Se ni tako pisal tisti gospod, ki je dan pred koncem velikonočnih počitnic prišel v Borjano še z dvema gospodom? »Ja, on je bil, on. A druga dva sta bila dr. Henrik Tuma in Solkanec Jože Srebrnič.«

Tudi o teh dveh govorijo rudarji.

»Izdajalci! Slovensko domovino izdajajo!« so besede, ki jih Slavko kdaj pa kdaj ujame pri Klavedovih na račun idrijskih rudarjev, ki so zaradi nasilja nad delovnimi ljudmi v kraljevini SHS obupali nad 'svobodo' v 'osvobodni' domovini.

Roparski zaklad

JULIUS
MADER

51

Na posledice teh raziskav v Zahodni Nemčiji je leta 1960 opozoril britanski časnik Financial Times, ki je odkril, da so delnice Degusse porasle za 275 %, odkar se ta koncern peča s »cenejšim« postopkom pridobivanja urana 235, ki je osnova za uranovo ali tudi plutonijevo bombo.

Devet dni je Degussa zdržala bombardiranje tiska, ki ga je sprožilo to sporočilo. Potem pa je njen generalni direktor dr. Prentzel izjavil, da je Degussa skupaj z bonkskim atomskim uradom, z zahodnonemško atomsko komisijo in s koncernom AEG od leta 1957 razvila ultraplinsko centrifugo, ki so jo leta 1960 izpopolnili kot model. Da bi potolažil javno mnenje, je dodal, da princip te centrifuge ne predstavlja ničesar novega in je znan že 20 let — torej od leta 1940. Čeprav je to priznanje dokaj zgovorno, je vprašanje mnogo globlje. Toda dr. Prentzel, ki se je v špijonažni službi IG-Farben naučil molčati, ga je znal objadrtati. Degussa je namreč na skrivnem prijavila dva patenta za nove postopke, bonkska vlada pa je te patente na zahtevo vojnega ministrstva označila za tajne in jih odtegnila javnosti. Začuda se je tudi ameriška vlada, ki je ta čas bila v volilnem boju, zavzela za to, da bi ta zadeva izginila s površja in da ne bi prišle v javnost nobene podrobnosti.

Pri podjetju Nukem (Nuklearchemie und — Metallurgie GmbH) v Wolfangu pri Hananu, ki je v veliki meri vključeno v atomski oboroževalni program bonkske vlade, so se od tega časa »naročila močno povečala in jamčijo za polno obratovanje v prihodnjih letih«. Tako pravi Nukemova pokroviteljica Degussa v svojem letnem poročilu 1962/63, s čimer priznava pospešeno oboroževanje na atomskem sektorju. Ta naročila »zahtevajo povečanje osebja za 30 % in nadaljnjo znatno finančno podporo Degusse. Vendar krijejo plačane raziskave kakor tudi prodaja uporabnih izdelkov že precejšen del«.

Bonkska vlada je v svojem prizadevanju, da bi prišla do atomskega orožja, dosegla s pomočjo Degusse že važne materialnotehnične pozicije. O tem je leta 1963 spregovoril tudi nizozemski parlamentarec Duynsteen v svojem poročilu o stanju evropske varnosti. Nato je tudi odbor za obrambo in oborožitvev Zahodnoevropske unije ocer, da je tajna proizvodnja atomskega orožja v Zahodni Nemčiji popolnoma možna. To opozorilo izhaja iz zaključnega poročila tega odbora na plenumu Zahodnoevropske unije v Parizu novembra 1963, ki takole omenja ultra pospeševalec za oplemenitenje urana 235, ki je začel obratovati v Zahodni Nemčiji leta 1960: »Od tega časa se je delo razvijalo na zahtevo ZDA v strogi tajnosti. Centrifugacijska metoda je lahko podlaga za manjše naprave za proizvodnjo atomskega orožja, za naprave, ki ne zahtevajo velikih množin urana, vendar se z njimi lahko izdela termonuklearno orožje.«

Pri razvoju Nemčije od Hitlerjevega tretjega rajha v četrti — bonksi — je Degussa tipičen, vendar ne edini primer. Med osmimi največjimi skupinami koncernov Zahodne Nemčije je poleg Degusse še več monopolov, ki so globoko zapleteni v nacistične transakcije. Med njimi so tudi nasledniki IG-Farben in Kruppovi ter Siemensovi koncerni.

S stališča strassbourške konference skuša torej bonkska država pospraviti svoj delež roparskega zaklada nacistov in izpolniti njihov testament, ker omogoča nepoboljšljivim silam tempo rjave preteklosti izvrševanje nalog, ki so jih zadali v Strassbourgu.

Leta 1945 je bil ves roparski zaklad v rokah maloštevilnih v to posvečenih Hitlerjevih ljudi. Potem pa so z njim temeljito mešetarili. Pretakal se je med lastniki različnih tajnih računov. Del tega zaklada so ležali po ieklenih komorah, blagajnah in trezorjih, globoko v gozdnih tleh, pod senom pa tudi na dnu majhnih gorskih jezer. Toda zaupni krog »zakladnikov« je ostal isti. Včasih ni bilo pregleda nad posameznimi postavkami ali nad naslovi tistih, ki so razpolagali s posameznimi vsotami, manjkali so mnogi zneski in poneverbe niso bile redke. Zato je bonkska vlada v prikriti obliki t. j. prek ene izmed Höttl-Hagenovih knjig pozvala vse, ki so ob koncu vojne sprejeli v »varstvo« večje al imanjše dele tega zaklada, naj jih izročijo državnim blagajni.

Kakšen je bil uspeh tega poziva in te zbirke, ni znano. Toda kar se je od tega zaklada »izgubilo«, bi se moralo pravzaprav pojaviti pri zahodnih zaveznikih kot »plen«. Obstaja namreč medzavezniška organizacija za reparacije in povračilo napljenega zlata, tako imenovana tripartitna komisija, ki so jo bile že januarja 1964 ustanovile ZDA, Anglija in Francija. Ta bi lahko poročala o tem, kje je ostalo zlato in drugo blago, ki so ga nacisti naropali po evropskih deželah. Toda tudi ta komisija se je zavila v molk. Le predstavnik Francije v tej komisiji Jacques Leon Rueff je leta 1964 na zadevno vprašanje povedal, da so v sedenem Nemčiji, v Švici in na Švedskem našli približno 277 000 kg zlata.

Med Slovenci onstran meje, na večerni strani

V prejšnjem zapisu smo nanizali nekatere italijanske ustavne določbe, ki zagotavljajo — žal le na papirju! — pripadnikom naše narodnostne skupnosti onstran meje svobodno kulturni razvoj in uporabo slovenskega jezika v šolah in v uradih.

Povedali smo tudi, kako je v praksi — o svoboščinah in pravicah nobenega sluha... Seveda je treba takoj opozoriti premalo poučenega bralca: tu, v teh zapisih, gre le za Beneško Slovenijo in za Kanalsko dolino, kjer naši rojaki niso deležni niti one — resda le minimalne — narodnostne zaščite, ki so si jo priborili tržaški in goriški Slovenci.

Torej je naš namen, zbuditi zavzetost bralcev za ona, s Slovenci naseljena področja, kjer se že več kot 100 let tuji naš etnični obstoj (r Kanalski dolini le — 50 let...). To je kakih 516 km² Beneške Slovenije ali Slovenske Benečije, ki se deli v: Rezijsko, zapadno Benečijo (od Teru in Krnahti) in vzhodno Benečijo (ob Nadiži, Aborni in Idrijci).

Zdaj štejemo k temu narodnostno brezpravnemu ozemlju še Kanalsko dolino (360 km²), ki je do l. 1918 pripadala Koroški (delno tudi Kranjski), poslej pa Italiji.

MATI ALI MACEHA?

Peter Podreka (1822-1890) beneškoslovenski pesnik je v svoji bridkolepi »Slavjanki« napisal, kako se pogovarjata mati — Slovenija in njena najmlajša hčerka — Beneška Slovenija.

»Zakaj jočeš, lepota, zakaj v tako otožnih mislih ihtiš? Saj si tudi ti ena od mojih hčera; in prav ti si mi najbolj pr srcu. Glej, tvoje sestrice od Drave, od Soče, od Save — vse se vesele življenja, vse se pripravljajo, da bi mi spletle, lovorov venec in me venčale z njim.«

»Ah, mamica draga in mila, okove in žulje pogledj, ki nosim in bom jih nosila jaz v svojem domovju vselej. — Ne poznam veselja, ne radosti, le solza mi za solzo rosi blede lico...«

Na lastna ušesa sem slišal v Rezijski od slovensko govorečega moža: »Slovenija ni naša mati, naša mati je Italija, ki skrbi za nas. Vse naše doline so usmerjene in odprte proti zahodu, proti Italiji. Nobena od naših dolin ni odprta proti Sloveniji, od nje nas loči visok zid mrzlih gora...«

Ugovarjati ni kazalo, kajti v hipu mi je prišel na misel zid mrzlih src. Pa tudi lrzlo srce matere Slovenije.

MRZLA SRCA

Mater? Ne, pač pa macehe. Kajti le mrzlo srce macehino je spodobno pozabiti na otroke ki

trpe v brezpravju. Koliko državnih ali drugačnih štípendij je Slovenija podelila mladim, nadarjenim, nadepolnim dečkom iz Beneške Slovenije in Kanalske doline? Saj tako radi pravimo, da je izobrazba naša najboljša obramba — že stari Slovenci so tako radi rekali: »Prosveta — to naša bo osveta!«

A vrnimo se k štípendijam! Ne kaže sicer izzivati preprirov, a vendarle: komu vse smo dajali štípendije, koga vse smo krepko podpirali — na svojo siročad v bregovih Matajurja, Muzceva, Dimohle in Kolovrata pa smo poniglavo pozabljali...

Včasih je živila Ciril-Metodova šolska družba, ki je dramila topo narodnostno mlčanost — zdaj še te ni...

Rekel boš morda, dragi bralec, da so vse te besede, vsa ta ihta — kot Donkihotov boj z mlino na veter. A, da so stvari le bridko res take, na kakršne se hudujem, naj ilustriram tole dejstvo.

Eden od voditeljev naše narodnostne skupine na oni strani države meje se je z zaupajem obrnil name:

Glej, moja trgovska agencija, naj se še tako trudim in ponižujem, ne gre in ne gre več — zvedo za moje delo med našimi ljudmi in to se mi takoj maščuje, vrata do večerajšnjih poslovnih prijateljev se mi zapirajo. Jaz pa imam družino, otroke v šolah pa še sam moram živeti — a kako? Ne morem iz svoje kože — tak sem in tak bom ostal, ne bi rad klonil kot Slovenec, še manj pa kot človek, v katerega so oprte oči zatiranih rojakov v mnogih zaselkih slovenske Benečije.

Stori mi to dobroto — tako mi je rekel prijatelj — poprašaj pri vaših direktorjih, če bi me mogli vzeti v službo kot trgovskega zastopnika v mestih in vaseh videmske pokrajine. Imam visoko komercialno izobrazbo in urejeno pisarno za izvozne in uvozne posle. Če bi imel za seboj vaše podjetje in vsaj minimalno fiksno plačo — kako zlahka bi delal potem še na narodno-budiljskem področju!

In šem sem na pot — da bi ustregel prijatelju, ki je v gmotni stiski, predvsem pa zato, da bi vsaj na tak posreden način pripomogel boju Beneških Slovencev za obstanek.

JALOVA POT

Seveda pa nisem mogel slutiti, da bo ta pot tako trnova in tudi popolnoma jalova. Menil sem prostodušno, da bodo gospodarski voditelji, na katere sem se obrnil — mnogi od njih so bili celo moji nekda-

nj dijaki — vsaj delno tako nacionalno čutili, kot so čutili nekdanji premožni Slovenski rodoljubi (Hribar, Babič, Gorjup in drugi). Bili so to naši prvi meceni — zato bodo njiova imena nesmrtna...

Opravil nisem nič! Sto izgovorov — odločilne besede pa nobene... Ali je velikodušje in rodoljubje že popolnoma utonilo v povampirjeni komercializmu, ki mu je prva skrb čimrazkošnejši osebni standard?

Izgovor na samoupravne organe je le izmikanje. Gospodarski voditelj gotovo zna prepričati in pojasniti dobro stvar tako, da mu kolektiv ne ugovarja. Za primer navajam lepo gesto nekdanjega ljubljanskega župana Ivana Hribarja, ki je za pesnika Antona Aškercja, preganjanega zaradi svobodništva, ustanovil prav zanj novo delovno mesto — mestnega aruivarja. In pesnik je bil tako rešen prehudih gmotnih skrbi. To je bilo l. 1898. — pred 71. leti! In še se najde kdo, ki se smehljaje ponorčuje iz naših častivrednih rodoljubov!

VIDEM — UDINE

Zašel sem s poti, ki sem si jo zamislil: opozarjati na pravilna krajevna imena tudi v Slovenski Benečiji — podobno, kot sem to storil v zapisih o Koroških Sloveških krajevnih imenih.

Za uvod se ustavimo pri imenu glavnega mesta Furlanov, ki so pravzaprav naši edini sosede na zahodu — to niso Italijani, kot splošno govorimo.

Vsi vemo za videmski sporazum o obmejnem prometu med Jugoslavijo in Italijo. Sporazum je dober, v mednarodnih odnosih rabi celo za vzor drugim mejašem. Dosledno govorimo in pišemo o videmskem sporazumu — le vodilna slovenska potovalna agencija prireja izlete v Udine (brez slovenskega imena vsaj v oklepaju). Agencija pravi to je vendar uradno ime — hkrati pa prireja druge izlete v Prago, na Dunaj, v Rim, pa čeprav to niso uradna imena za te kraje. Le za ime Videm, kjer se slovenska oovrica še vedno sliši — saj je Videm gospodarski in upravni center tuni za vso Beneško Slovenijo, ni posluha.

Dostikrat beremo — tudi v časopisju — o štrajkih v ladjedelnihcah Monfalcona. To je vendar naš Trzič ob morju! — Velika večina tamkajšnjih ladjedelnihkih delavcev je slovenskega rodu — le prisluhniti je treba njihovi govorici, ko grejo na delo, ko možujejo v kantinah in ko tiho zapoje...

(Konec prihodnjic)

Črtomir Zorec

Zdravnik svetuje

Pribor za prvo pomoč v avtomobilu

(Nadaljevanje)

Ce je poškodovana žila odvodnica ali arterija, brizga iz rane kri v curku. V tem primeru morate z nudenjem prve pomoči pihati, da ponesrečeni izgubi kar najmanj krvi. Ukrepite takole: s prsti pritisnite na poškodovano žilo nad rano. S pritiskom poskušajte toliko časa, da se krvavitev ustavi. Iz pribora vzemite prvi povoj, strgate poseben nepropustni papirnat ovoj in primete za oba konca povoja — krajšega z levo, daljšega — zvičega — pa z desno roko. Blazinicu položite na rano, zvitki del prvega povoja pritisnite na blazinicu in vse skupaj dobro povijte z navadnim povojem. Pritisk povoja neposredno na rano krvavitev za dlje časa ustavi in jo ponesrečeni sposoben za prevoz do zdravnika.

Ce je poškodovana žila dovodnica ali vena, se kri obliha po koži. Tako rano povijte s prvim povojem, toda brez pritiska zvičega povoja. Poškodovani ud visoko dvignite, da se kri prej ustavi. Podvezovanje žile nad rano je primerno le takrat kadar je ud odtrgan.

Pri zlomu kosti privežite poškodovani ud na primerno priročno sredstvo: deščico, zložen časopis, lepenko, pločvino, lubje, del varnostnega trikotnika itd. Ce je poleg preloma tudi rana, jo pokrijte kot vsako drugo rano, šele potem namestite priročno sredstvo za imobilizacijo.

Skozi globoko rano na prsnem košu lahko vdira v notranjost zrak, kar je za ponesrečena zelo nevarno. Ko ste ga posedli, položite na rano sterilno oazo, prek nje plastično vrečko, ki jo najdete v kompletu povijte s trikotno ruto ali daljšim povojem.

Vsako opekline imejte za rano. Le pri površinskih, ko je koža pordela, smete opečeno mesto sprati s hladno vodo in namazati s primernim mazilom ali čistim oljem. Pri vseh drugih opeklinah pa smete nuditi prvo pomoč tako, da jo pokrijete s sterilno gazo, ki jo pritrdite z levkoplastom, povojem ali trikotno ruto.

dr. Košir Tone

Marta odgovarja

Milica P. Kranj — Ali mi hočete svetovati, kako naj sešijem obleko iz blaga po priloženem vzorcu. Stara sem 43let, visoka 162 cm. Lase imam kostanjeve.

Marta odgovarja — Za vas sem narisala dva modela, ogledajte si ju na risbi. Obleki sta zelo enostavni. Prva ima majhen športni ovratnik in se zapenja spredaj. Rokavi

so stisnjeni z manšetami. Ker je blago v oker barvi, nosite lahko okoli vratu belo in temno rjavo svileno ruto, temnejšo leseno ogrlico ali ogrlico iz temno rjavih tankih usnjenih jermenčkov kar je trenutno zelo v modi.

Drugi model ima nekoliko podlajšan životek. Ovratnik je okrogel. Oba modela sta le rahlo oprijeta.

Zelenjava in začimbe

Vsaka mati in gospodinja pridiga svojim otrokom, kako je potrebno veliko jesti zelenjavo in kako je to zdravo in podobne reči. Zelenjavo pa največkrat ne znamo pripraviti okusno, tako da posebno otroke s svojim »naravnim« okusom odbija, pa tudi odrasli je ne marajo. Zato je prav, če vemo, kakšne začimbe uporabljamo, da je zelenjava okusnejša.

Zelje in ohrovt začinjamo s koščki slanine, s kumino ali papriko, z nekaj olupljenimi paradižniki ali s paradižnikovo mezgo.

Rdeče zelje dušimo z jabolki in začinjamo s kisom ali z limoninim sokom.

Kislo zelje dušimo z jabolki, brinjevimi jagodami ali s kumino. Uporabimo pa tudi hruške, grozdne jagode, mlad mošt ali jabolka.

Spinačo začinjamo z muskatom in dodajamo gosto kislo smetano, mleko in surovo maslo.

Rumeno kolerabo prelijemo s kislo smetano, dodamo peteršilj, mešana zelišča ali malo kumine z nastrganim hrenom ali gobe.

Stročji fižol dušimo z vršičkom šetrja ali s česnom in zelenim peteršiljem.

Rdečo peso začinimo s kumino in hrenom.

Vsako zelenjavno jed pa izboljšamo z jušno kocko. Pri kuhanju se izgubi nekoliko vitaminov, zato pred serviranjem vedno dodamo dve do tri žlice naribane ali nasekljane surove zelenjave v

zelenjavno jed (špinačo, peteršilj, drobnjak). Jed, ki ostane, naj ne bo na toplem. Pred ponovno uporabo jo na hitro segrejemo (vendar ne špinače za majhne otroke!).

Jesenska garderoba — športna seveda — je prav tako kot lanska vsa v volni. Pletene so čepice, plašči, brezrokavniki, puloverji, celo hlače.

Kotiček za ljubitelje cvetja

SVETUJE
INZ. ANKA
BERNARD

Vrt pred zimo

Zadnji čas je že, da pospravimo z oken in balkonov pelargonije, fuksije, gomoljaste begonije in vse ostale cvetice ter jih prezimimo v primerno svetlem in zračnem prostoru s povernico okoli 5 stopinj Celzija. Tudi kaktusi morajo pozimi počivati, to je prezimovati v nekurjenih prostorih z isto temperaturo. Na svež zrak navajene rastline v topleni prostoru bujno rastejo in se izčrpavajo, napadajo jih razni škodljivci in bolezni. Gorenjski nageljni najbolje prezimijo na prostem, vendar zakopani z lonci v zemljo na zavetnem kraju, poganjke pa pokrijemo z listjem in smrečjem. Pred mišmi jih zavarujemo z zastrupljenimi zrnji.

Dokler ne zmrzuje, lahko še presajamo trajnice, vrtnice in okrasno drevje. Novo zasajene rastline zaščitimo z zastirko preperlega gnoja ali komposta. Po možnosti pognojimo ali zastrnemo z njim vse trajnice, kolobarje okoli grmovja in drevja.

Kup gnoja prihranimo za zelenjavne grede, ki jih dobro pognojimo in globoko prelopatimo. Brez gnojenja bo v vrtu le slabo raslo.

Vrtnice pred zimo osujemo z zemljo ali prekrivamo tla z gnojem. Taka zaščita pred mrazom zadošča. Vrtnice jeseni ne obrezujemo, ker se v mrzlih dneh rane ne zarastejo več in močno pozebejo.

Posebej poskrbimo pred zimo še za zimzelene rastline, ki potrebujejo prek zime prav tako vlago. Ce je zemlja suha in zmrznjena, listje vlage ne more prejemati in se posuši; neredko se posuši ves grm, gojitelji pa to pripisejo pozabi. Pred zimo morajo zimzelene rastline imeti dovolj vlage v tleh, zmrzovanje tal pa preprečimo z dedbela zastirko gnoja, slame, listja in smrečja ali podobnega materiala. V mrazu brez snega preti izsušitev in pozeba tudi trajnicam in tulpam, zato jih prekrivamo s kompostom in smrečjem.

Zgodbice o Drejčku Drejček - šofer

Drejček je imel imenitnega deda. Ded je namreč imel nekaj, česar nima vsakdo: vozil je kombi. In ker sta bila dobra prijatelja, se je Drejček prevažal v kombiju po belih cestah, po širokih in ozkih mestnih ulicah, vseposod, kamor je deda klicala njegova služba. Zato je Drejček očetu zaničljivo odgovarjal, kadar ga je povabil v svoj osebni avto: »Fičo ni avto.«

Ni pa bila sama vožnja tisto, kar je Drejčku priljubilo kombi. Ded je namreč imel navado, da je vzel Drejčka med kolena in mu kazal: »Tako odkleneš avto... tako prižgeš luči... tako poženeš...« itd. In naš Drejček je prižgal luči, zdaj dolge, zdaj kratke, zdaj smerne, znal je pritisniti na plin in pognati avto. Tako je bil Drejček za svoja štiri leta sila učen, njegov ded pa nad vse ponosen nanj.

Seveda je morala takšna šola privedi do nesrečnega konca.

Nekoč je ded sedel pri kosilu, Drejček pa si je pri njem po dobri stari navadi izposodil ključce in sedel v kombi. V hipu je bilo vse nared za drzno vožnjo. Drejček se ni nič

onegavil, kako in kaj bi. Pognal je avto. Ta je bil ubogljiv in je poskočil, da je bilo veselje. Nekaj metrov pred njim pa je stal očetov fičo in ta je moral zdaj prenesti težo visokega kombija. Ob tresku je Drejček spoznal, da je nekaj narobe, začel je na ves glas vekati in tuliti, ko je kombi porival po dvorišču očetov fičo.

Na oknih so se pokazale vse glave, kar jih je bilo v hiši. Najprej se je pokazala mamina, potem očetova, nato babičina in nazadnje dedova. Temu je sledil hitri tek na mesto nesreče.

Prvi je pritekel oče in je potegnil nesrečnega Drejčka iz kombija. Ze mu je mislil izprašati hlače, pa se je ded močno zavzel zanj: »Skodlo poravnaj jaz!« In mu je izpulil Drejčka iz rok.

Pritekli so tudi sosede, da so bili deležni glasnega prepira in kričanja. Nato so mojstrsko ocenili škodo na štirideset starih jurjev.

Drejček pa se dolgo ni mogel pomiriti. Na skrivaj mu je oče škodo vseeno poplačal. Pa to ni bilo glavno; Drejček je postal nezaupljiv do brnečega kombija.

Starejši ljudje veliko vedo

Moja stara mama zelo veliko ve in mi rada odgovarja, če jo kaj vprašam. Pred nedavnim mi je pripovedovala o Matiji Šavsu in Lovru Pintarju.

Matija se je rodil na Bregu pri Preddvoru. Hiši so po domače rekli pri Jernejevcu. Danes je ni več, ker je pogorela, nove pa ni nihče zgradil.

Osnovno šolo je Šavs obiskoval v Preddvoru, gimnazijo pa v Ljubljani. Potem je

Videli smo srnjaka

V šoli se učimo o planinskih in gozdnih živalih, toda v naravi jih je le redko videti, ker so zelo plahe. Tovarišica učiteljica nam je zato obljubila, da pojedemo k lovju iz Virmaš, ki doma, v svojem vrtu, goji nekatere divje živali.

Minuli petek smo končno odšli na pot. Ves čas nas je grizla radovednost kaj bomo videli. Ko smo prispeli do lovčevega vrta, smo že od daleč zagledali srnjaka. Skakal je sem in tja po visoko ograjenem sadovnjaku. Na glavi je imel rožičke. Mislili smo, da se mu bomo lahko približali, a ni nam uspelo. Živalca je bila napadalna, neprestano se je zaletavala proti nam. Dlako je imela sivorjavo, tanke, gibčne noge pa so bile na koncu oborožene s črnimi parkeljci. Smrček je vedno viažen.

Srnjakov pogled ni bil najbolj ljubezniv, kar bali smo se ga. Lovčeva žena nam je povedala, da mu bodo kmalu odpadli rožički in da bo šele spomlad dobil nove. Srnce bi bila gotovo prijaznejša kot pa takle mali razboritež. Kljub temu smo si ga z zanimanjem ogledovali. Žal nam je bilo le, da nismo mogli videti tudi gamsa, ki je pred petimi dnevi ušel iz ograde in pobegnil. Živali namreč hrepenijo po svobodi iz prostosti. Le tako se počutijo srečne.

Janez Jocič, 4. razred
os. š. Cvetko Golar, Trata

Izlet v Zelence

Ni še dolgo tega, kar se je začel pouk, a že smo se peljali na ekskurzijo k izviru Save Dolinke, v Zelence pri Ratečah. V vodi smo opazili ribe, ki so se lovile. Dolgo jih že nisem videla. Bile so vseh vrst, velike in majhne. Voda izvira iz vrtincev na močvirnatem travniku. Okrog nas so bile visoke gore. Ko smo si ogledali izvir Save Dolinke, smo šli pogledat še slovensko italijansko mejo. Potem nas je avtobus odpeljal proti domu. Bil je zares lep dan.

Breda Breznik,
os. š. Cvetko Golar
Trata pri Škofji Loki

odšel v Ameriko študirat bogoslovje. V preddvorski cerkvi je velik zvon, ki se po njem imenuje Matija. Ta zvon, kakor tudi vse tri zvonove v breški cerkvi, je kupil on. V Ameriki je namreč obogatel in zapustil veliko vsoto denarja. Čeprav je v oporoki pisalo, da vse to pripada Brežanom, so dobili le del bogastva, drugi del pa se je baje »zgubil«. Matija Šavs je umrl leta 1942. Pokopan je onkraj morja, daleč od svoje domovine.

Drugi spoštovan mož, ki mi je o njej govorila stara mama, je Lovro Pintar. Ni bil Preddvorčan, kljub temu pa je veliko storil za kulturni

razvoj tega kraja. Z njegovo pomočjo so prebivalci dobili šolo in župnišče.

Pintar je bil učitelj prve slovenske pesnice in pisateljice Josefine Urbančič — Turnograjske. Kot deželni poslanec in neizprosni bорец za pravice Slovencev je imel na Dunaju veliko sovražnikov. Da bi ga odstranili, so mu njegovi nasprotniki v hotelu, kamor je hodil jest, natresli v hrano strupa. Ni umrl, toda ostal je duševno bolan. Vse do smrti se ni več zavedel samega sebe.

Majda Orehovec,
o. š. Matija Valjavec,
Preddvor

Dobila sem slabo oceno

Zvonec je zazvonil in najavil začetek pouka. V napetem pričakovanju so učenci utihnili. Skozi vrata je stopila profesorica matematike. V rokah je nosila zvepke, pred katerimi smo trepetali. Bile so namreč naše šolske naloge. Srce mi je drhtelo, ko je pričela brati ocene. Najprej so bili na vrsti učenci, ki so pisali odlično, nato pa so se vrstila imena ostalih, slabših. Ko je tovarišica prispela do dvojke, me je stisnilo, toda tudi med zadostnimi nisem bila omenjena. Slednjič sem zaslišala: »Suzana, cvečk!« Profesorica se je ob teh besedah prijavila za glavo. Sepetaje in s tresočim glasom sem ponovila: »Cvečk?« Ni mi šlo v glavo, da sem pisala tako slabo. Šele pogled v zvezek me je dokončno prepričal. Po licih so se mi utile solze. Prijateljica me je tlažila. »Suzana, ne jokaj, saj boš popravila!« je govorila in to me je nekoliko pomirilo. Toda še vedno sem bila pretresena. Premišljevala sem, kaj bo rekel oče.

Konec pouka. Vsak korak proti domu me je zbadel in

zdelo se mi je, da hodim po trnju. »Kaj bo rekel oče?« je odmevalo v moji glavi, ko sem šla po stopnicah. Vendar očeta ni bilo doma. Kljub temu je strah še naprej glodal po meni.

Čez nekaj časa so se vrata odprla in vstopil je oče. Z zvezkom v roki sem se počasi pomikala proti njemu. »Oči...« sem začela, toda besede so mi obtičale v grlu. Oče je opazil mojo zadrego. Pogled se mu je ustavil na zelenem zvezku. Povesila sem oči in zahtela. Najraje bi se vdrla v zemljo. Tedaj pa so me iz otopelosti predramile njegove besede: »Suzi, nikar ne jokaj! Tudi najboljši učenec lahko dobi slabo oceno.«

Nisem najboljša učenka, vendar sta mi bila ta dva stavka v veliko olajšanje. Pogledala sem očeta s hvaležnimi očmi. V mislih pa sem že videla redovalnico, kjer se bo poleg slabe ocene košatila s trudem pridobljena velika rdeča petica.

Suzana Štrukelj,
os. š. Simon Jenko, Kranj

Ob spomeniku smo prižgali svečke

Učenci naše šole vsako leto počastimo spomin na junake, padle pri Sv. Duhu. Letos nas je doletela čast, da so nam člani ZB predali spomenik v varstvo in oskrbo. Že nekaj dni pred dnem mrtvih smo se pripravljali na komemoracijo. Vadili smo pesem z naslovom POZABLJENIM.

V petek smo odšli izpred šole proti spomeniku. Bili smo med prvimi. Kasneje so prispeli še ostali. Dobili smo svečke. Žalno komemoracijo je z nekaj besedami začel član ZB. Za njim je nekdo govoril o NOB. Posebej je omenil junake, ki so pokopani pri Sv. Duhu in ki so se odlikovali v borbi za svobodo. Potem smo k spomeniku pristopili mi. Prižgali smo svečke, ki naj vsaj enkrat v letu osvetle temno prst in

mrzle kamne ob grobu. Sledil je nastop pevcev in recitatorjev. Pionirji so pod vodstvom tovariša Jociča zapeli pesem o hrabrem kurirčku, ki je padel za svobodo. S svojo lastno deklamacijo so se predstavili še učenci 4. c razreda, potem pa je nastopila skupina učencev iz višjih razredov. Član ZB je predsedniku pionirske organizacije izročil v varstvo spomenik in mu naročil, naj lepo skrbimo zanj in naj ostane tak, kakršen je bil doslej. Predsednik se mu je v imenu vse šole iskreno zahvalil in obljubil, da bomo upoštevali njegovo naročilo. Še enkrat so se prisotni zazrli v goreče svečke in se tiho zahvalili borcem za priborjeno svobodo. Potem smo se razšli. Sotčka Vidmar, 4. razred
os. š. Cvetko Golar Trata

Jurček

Ko sem bil še majhen pičič, sem šel večkrat za nekaj dni na Dolensko k dedku in babici. Iz tistih časov mi je ostal najbolj v spominu šaljiv dogodek, ko sva šla z dedkom iskat gobe. Hodila sva po gozdu, od hrasta do hrasta, toda gob ni bilo. Bil sem že utrujen in naveličan,

zato sem sedel na star štor ob robu jase. Kar naenkrat pa zaslišim dedka: »Kodni, Pridi sem in poglej, tukaj je jurček!«

Ker takrat še nisem vedel, da sta jurček in goba eno in isto, sem začel gledati okoli sebe iščoč jurčka. »Kje pa je?« sem vprašal dedka.

»Tukaj vendar. Čisto pri njem stojiš. Odrtgaj ga, da ga prej ne pohodiš.«

Tedaj zagledam gobo, ki je rasla iz mehkega mahu. »Dedok, to e goba, ne pa sosedov Jurček!« sem nejevoljno odgovoril.

Kondi Pižon, 5. razred
os. š. Matija Valjavec,
Preddvor

Pionirski list v našem razredu

Sem naročnik Pionirskega lista. Dobimo ga enkrat tedensko. Kadar ga prinesejo, vsi hkrati zakličemo: »Pionirski list!«

V Pionirskem listu je mnogo zanimivih stvari. Vedno je tudi križanka in športni članki, ki jih najraje prebiram.

Pionirski list ima navadno trinajst ali šestnajst listov, včasih tudi več ali manj. Posebnost vseh — razen športa — mi je risanka Kavboj Pipec in Rdeča pesa. V letošnjem šolskem letu smo dobili šole dve številki.

Marijan Simnovec, 4. razred,
os. š. Lucijan Seljak,
Kranj

S šolskih klopi

CREINA
turistično
prometno
podjetje
K R A N J

TURISTIČNO PROMETNO PODJETJE CREINA K R A N J VAS VABI NA
enodnevno potovanje
v Gorico
na Andrejev sejem

v soboto, 29. novembra

PRIJAVE IN INFORMACIJE: TURISTIČNA POSLOVALNICA CREINE K R A N J, KOROŠKA 4, telefon 21-022

TRIDNEVNO POTOVANJE **v München**
in Salzburg

v soboto, 29. novembra
nedeljo, 30. novembra
ponedeljek, 1. decembra

Kompas Kranj

vas vabi

na prijetne jesenske izlete

v Udine 6. 12. 1969

in Trbiž 22. 11. 1969

Za praznik republike pa na privlačno potovanje skozi dve prestolnici

Prago in Dunaj

od 28. do 30. 11. 1969

3 DNI SAMO 280 din

Informacije in prijave do zasedbe prostih mest v avtobusu v Kompas Kranj in Kompas Jesenice.

OBIŠČITE GARNI HOTEL BLED

slovenija avto

POSLOVALNICA
K R A N J
Cesta JLA 10

Na zalogi

vsa zimska oprema
tudi vse vrste snežne
verige

**OBIŠČITE GOSTILNO
ZG. DUPLJE**

DROPULJIČ LIBERAN

kjer vam bomo postregli
v postrvmi in specialiteta-
mi na žaru.

Lep pozdrav in nasvidenje
v Zg. Dupljah.

Gostilna pri
DROPULJIČ LIBERAN

Razpisna komisija pri
**SLUŽBI DRUŽBENEGA
KNJIGOVODSTVA**
podružnica 515 Kranj

razpisuje

tri delovna mesta
**FINANČNIH
INŠPEKTORJEV**

dve delovni mesti
ANALITIKOV

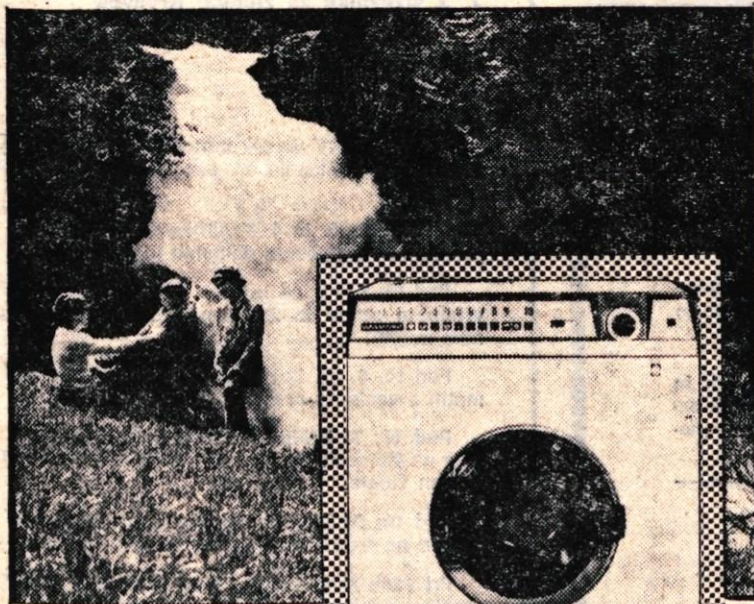
Za vsa navedena delovna mesta je zahtevana visoka šolska izobrazba ekonomske smeri (ekonomska fakulteta) ter najmanj 3 leta splošne prakse in 2 1/2 leti posebne finančno ekonomske prakse. Prednost za delovna mesta finančnih inšpektorjev imajo moški.

Osební dohodek je določen po pravilniku o osebnih dohodkih v službi družbenega knjigovodstva podružnice 515 Kranj.

Stanovanja niso zagotovljena.

Lastnoročno napisane ponudbe, kolkovane z 0,50 din pošljite na naslov: Služba družbenega knjigovodstva, podružnica 515 Kranj, Trg revolucije 2, najkasneje do 27. XI. 1969 oziroma do zasedbe delovnih mest. **Delovno mesto na podlagi tega razpisa se sklne za nedoločen čas.**

gorenje - GARANCIJA

**PRIJATELJ, KI NE RAZOČARA
SUPERAVTOMAT
PS 653**

19 programov misli in dela za vas
gorenje

TEHNIČNA IN OBLIKOVNA DOGNANOST - GARANCIJA TRAJNOSTI, VARČNOSTI IN ZANESLJIVOSTI

Kmetovalci!

Na javni dražbi bomo prodali nekaj traktorjev ferguson, žitni kombajn 708 in nekaj traktorskih priključkov.

Prodaja bo v ponedeljek, 24. XI. 1969, ob 8. uri v Predosljah in ob 10.30 Kranj, Križnarjeva pot 6 (pri strojnem domu v Stražišču).

**KMETIJSKA ZADRUGA
SLOGA K R A N J**

ZLATNINA,
SREBRNINA,
DRAGULJI,
URE
IN SPORTNI
POKALI

v priznanih
strokovnih
trgovinah

Georg Pirker

Ze petdeset let v Trbižu — prodajalni v Zgornjem in Spodnjem Trbižu. Govorimo nemško, italijansko in slovensko. Dinarje vam obračunamo po najboljšem dnevnem tečaju.

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA

PRIPOROČAMO VAM:
NAROČITE KNJIGO

Vsa čuda sveta

in v petih prijetnih zimskih večerih boste spoznali 76 največjih zanimivosti sveta od piramid do vesoljskih poletov. 256 strani in več kot 250 barvnih fotografij, med katerimi so mnoge dvostranske, in skopo, toda živahno pisano besedilo je avtor v tej knjigi združil v čudovito celoto, ki bralcu približa največje zanimivosti iz narave, svetovnih kultur in tehnike.

Enkratne barvne fotografije so posneli najbolj znani fotografi iz vsega sveta nalašč za to knjigo.

Knjiga VSA ČUDA SVETA pomeni nenadomestljivo dopolnilo pri prebiranju knjig o umetnosti, geografiji, znanosti in zgodovini, vam in vašim otrokom pa bo pričarala svet, ki ga je z besedami skoraj nemogoče opisati.

Knjiga velikega formata (22 x 29,5 cm) bo vezana v celo platno in opremljena z barvnim ščitnim ovitkom. V prednaročilu bo stala 90,00 din, naročniki pa jo bodo lahko plačali v treh zaporednih mesečnih obrokih po 30,00 din.

Knjigo lahko naročite v vseh knjigarnah, pri poverjenikih in zastopnikih založbe ali pa pri Oddelku za direktno prodajo založbe Mladinska knjiga v Ljubljani, Titova 3 s priloženo naročilnico.

Naročilnica g-1

Ime in priimek _____

natančen naslov _____

NAROČAM KNJIGO VSA ČUDA SVETA

Prednaročniško ceno knjige 90 din bom plačal(a) v 3 zaporednih mesečnih obrokih po 30 din — naenkrat. Z nakazili bom pričel takoj po prejemu obračuna in položnic na tekoči račun Mladinske knjige v Ljubljani 501-1-30/1. Neustrezno prečrtajte!

Datum: _____

Podpis: _____

SLIKOPLESKARSTVO ŠKOFJA LOKA

takoj zaposli

1. 5 VK slikopleskarjev
- 10 KV slikopleskarjev
- 5 PK slikopleskarjev

2. administratorko
veščo knjigovodskih, blagajniških in personalnih poslov.

Pogoj: pod 2 srednja ekonomska ali administrativna šola.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

CREINA

turistično
prometno
podjetje
KRANJ

Komisija za delovna razmerja turistično prometnega podjetja CREINA — Kranj

razglašča

naslednja prosta delovna mesta

1. več KV voznikov motornih vozil D kategorije
2. več KV avtomehnikov
3. 1 KV avtoelektričarja
4. 2 KV kovinostrugarja
5. 1 KV ali priučenega ključavničarja
6. 1 PK kovinostrugarja
7. 3 strežnike za žičnico Krvavec
8. 1 fakturista

Pogoji:

Pod tč. 1. KV voznik motornih vozil, izpit »D« kategorije, kvalifikacija za eno izmed avtomehanskih strokov.

Pod tč. 2., 3. in 4. Kvalifikacija ter najmanj 2 leti prakse na razglašanih delovnih mestih.

Pod tč. 5. KV ali priučen ključavničar za delo na vrtnem stroju in 2 leti prakse na enakem delovnem mestu.

Pod tč. 6. PK kovinostrugar za delo na pol avtomatih z večletno prakso.

Pod tč. 7. Zaključena osemletka, izpit za strežnika na žičnicah ali vsaj nekajmesečna praksa na napravah žičnic.

Pod tč. 8. Srednja strokovna izobrazba in 5 let prakse na takem ali podobnem delovnem mestu.

Pri vseh razglašanih delovnih mestih je pogoj za sprejem odslužena vojaška obveznost. Kandidati pod točko 1 bodo opravili prej tudi preskus znanja.

Osební dohodek je določen s pravilnikom o delitvi OD. Pod točko 1., 3., 4., 5., 6., 7. in 8 se sklone delovno razmerje za nedoločen čas, pod točko 2 pa delovno razmerje za določen čas. Pogoj za sprejem je poskusno delo. Prijave z dokazili o zahtevanih pogojih sprejema kadrovska služba podjetja do vključno 25. 11. 1969 na naslov:

Komisija za delovna razmerja pri turistično prometnem podjetju Creina — Kranj, Trg revolucije št. 4.

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 24. uri ter radijski dnevnik 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in ob 19.30.

SOBOTA

15. NOVEMBRA

8.08 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Čez travnike zelene — 9.50 Naš avstop — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.40 Na današnji dan — še dva druga pianista s Choš — 12.10 Martha Argorča in pinom — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Z domačimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbena pravljica — 14.25 Melodije za razvedrilo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.30 Poje sopranistka Caballe — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Iz znanih filmov — 17.45 Jezikovni pogovori — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Dobimo se ob isti uri — 18.45 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč otroci — 19.15 Minute s Pihalnim orkestrom p. v. Francija Puharja — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Nove melodije — 21.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesnijo in pesmom v novi teden

Drugi program

14.05 Vedri zvoki — 14.20 Popevke, ki jih radi poslušate — 14.40 Znani instrumentalni solisti — 15.00 Jazz na drugem programu — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Naš podlistek — 17.50 Dve operetni uverturi — 18.00 Priljubljene slovenski pevci — 18.10 Za ljubitelje beat glasbe — 18.20 Mali ansambli — 18.35 Melodije iz Anglije — 19.00 Pet minut humorja — 20.05 Ljudje med seboj — 20.30 Okno v svet — 21.15 Operni koncert — 22.30 V nočnih urah — 00.05 Iz slovenske poezije

NEDELJA

16. NOVEMBRA

6.00 Dobro jutro — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.50 Drobne orkestralne skladbe — 9.05 Koncerti iz naših krajev — 10.05 Se pomnite tovariši — 10.25 Pesmi borbe in

dela — 10.40 Pet minut za EP — 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.50 Pogovor s poslušalci — 12.00 Na današnji dan — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z novimi ansambli domačih pevcev — 14.05 Slovenski pevci zabavne glasbe — 14.30 Humoreska tega tedna — 14.50 Deset minut z ansambлом Jožeta Privška — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.05 Nedeljski operni stereo — 17.30 Radijska igra — 18.42 Sonata za klavir — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.15 Zaplešite z nami — 22.45 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Jazz za vs

Drugi program

9.35 Igramo kar ste izbrali — 11.35 Svetovna reportaža — 13.35 Začnimo s plesom — 13.50 Poje Mireille Mathieu — 14.10 Deset minut z orkestrom Savoy — 14.20 Melodije Latinske Amerike — 15.00 Izletniški kažipot — 15.15 Glasbeni variete — 17.00 Ples ob petil — 18.00 Napevi iz filmov — 18.30 Pojo pevci — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Z orkestrom Horsta Jankovskega — 19.40 Za ljubitelje beat glasbe — 19.50 Hammond orgle — 20.05 Sportni dogodki dneva — 20.15 Večerna nedeljska reportaža — 20.25 Festival v Bayreuthu 1969 — 00.05 Iz slovenske poezije

PONEDELJEK

17. NOVEMBRA

8.05 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.20 Cicibanov svet in pesmica za najmlajše — 9.45 Zvoki iz operet — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Domači plesni ritmi na koncertnem odru — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Mathen koncert arhiva lahke glasbe — 14.30 pihalnih orkestrom — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Iz Pet minut za EP — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Mali koncert Koroškega akademskega zbora — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Operni koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Signali — 18.35 Mladinska oddaja Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute za ansambлом Borisa Franka — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Koncert orkestra Slovenske filharmonije — 22.15 Za ljubitelje jaza — 23.05 Literarni nokturno — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Zagrebški pevci zabavne glasbe — 23.40 Z orkestrom Caravelli

Drugi program

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.25 Z majhnimi ansambli zabavne glasbe — 14.40 Cocktail melodij s pev-

ci — 15.00 V ritmu z orkestrom Jack Wolfe — 15.20 Zveneče kaskade — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Popevke na tekočem traku — 17.35 Plesna glasba z orkestri — 18.00 Za ljubitelje beat glasbe — 18.10 Klavir v ritmu — 18.20 S pevcema Richardom Del Turcom in Milvo — 18.35 Priljubljene tuje popevke — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Revija zabavnih melodij — 20.05 Pota našega gospodarstva — 20.15 Brahmovske pesmi — 20.30 Svet in mi — 20.45 Vlaški plesi — 21.15 Literarni večer — 21.55 Večeri pri slovenskih skladateljih — 00.05 Iz slovenske poezije

TOREK

18. NOVEMBRA

8.04 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Deset minut z orkestrom mWeekend — 9.45 Napitnice in pesmi o vincu izvajata instrumentalni kvintet in vokalni tercet — 10.15 Pr vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Skladbe za virtuozne — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana — 14.40 Mladinska reportaža — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Nekaj odlomkov iz opere Carmen — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Popoldanski koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V torek nasvideenje — 18.45 Pota sodobne medicine — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Zadovoljni Kranjci — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra — 21.25 Lahka orkestralna glasba slovenskih avtorjev — 21.15 Jugoslovanska glasba — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 S slovenskimi pevci zabavne glasbe — 23.40 Za ples orkestra Zacharias in Kämpferd

Drugi program

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Vrtljak s popevkami — 15.00 Jazz na drugem programu — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Zaplešimo z orkestrom Werner Müller — 17.50 Za ljubitelje beat glasbe — 18.00 Mozaik zabavnih melodij — 18.35 S popevkami po svetu — 18.50 Lepi zvoki — 19.00 Novost na knjižni polici — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 V korak s časom — 20.15 Naši operni pevci — 21.15 Slovenska zborovska pesem — 22.15 Dunajski slavnostni dnevi 1969 — 23.30 Concertino in divertimento — 00.05 Iz slovenske poezije

SREDA

19. NOVEMBRA

8.04 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in

zgodb — 9.20 Iz glasbenih šol — 9.40 S pevcem Ninom Robičem in Eldo Viler — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Dva prizora iz opere Ero z onega sveta — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Priljubljene pevci slovenskih narodnih pesmi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Koncert za oddih — 14.30 Pet minut za EP — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Odkočna deska — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Rad imam glasbo — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Ti in opera — 22.15 S festivalov jaza — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Z orkestrom Jerry Wilton — 23.40 Lahko noč z beograjskimi pevci zabavne glasbe

Drugi program

14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 Začnimo z majhnimi ansambli — 15.00 Popevke iz Pariza in Madrida — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Rezervirano za mlade — 17.35 Z orkestrom in zborom Dino Martinelli — 18.00 V ritmu dixilanda — 18.35 Popevke današnjih dni — 19.00 Soferjem na pot — 19.10 Z orkestrom Heinz Hötter — 19.20 Za ljubitelje beat glasbe — 19.30 Cherry Weiner in njegove orgle — 19.45 Lepe melodije — lepi glasovi — 20.05 Na mednarodnih križpotjih — 20.30 Radijska kinoteka — 20.45 Slovenske narodne y zborovski izvedbi — 21.40 Zive misli — 22.00 Razgledi po sodobni glasbi — 00.05 Iz Slovenske poezije

ČETRTEK

20. NOVEMBRA

8.04 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.35 Lahka glasba jugoslovanskih avtorjev — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez polja in potoke — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Pesem iz mladih grl — 14.25 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana — 14.40 Lirika za otroke — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Nastopa Komorni zbor RTV Ljubljana — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Četrtkovo glasbeno popoldne — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Morda vam bo všeč — 18.45 Kulturni globus — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Metko Stok — 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturno — 22.15 Iz opusov Marijana Lipovska in

Demetrija Žebreta — 23.00 V gosteh pri tujih radijskih postajah — 23.30 Pesmi za lahko noč

Drugi program

14.05 Veliki valčki in operetni odlomki — 14.30 Popevke na sprehodu — 15.00 V vedrem ritmu z majhnimi ansambli — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Sestanek ob jeke-boxu — 17.35 Igrajo veliki zabavni orkestri — 18.00 Minute z ansambлом The Beach Boys — 18.15 Z ansambli — 18.35 Revija popevk in plesnih ritmov — 19.00 Filmski vrtljak — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Naš intervju — 20.15 Italijanski capriccio — 20.30 Pričevanja o glasbi — 21.15 Glasbeni večer — 22.00 Oratorij za soliste, zbor in orkester — 00.05 Iz slovenske poezije

PETEK

21. NOVEMBRA

8.04 Operna matineja — 9.05 Pionirski tehnik — 9.35 Z ansambлом Jožeta Kampiča — 9.45 Bosanske narodne pesmi poje Safet Isović — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Glasba za kitaro — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Poje moški zbor Alpina iz Zirov — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Iz albuma skladb za mladino — 14.30 Pet minut za EP — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Napotki za turiste — 15.35 Glasbeni intermezzo — 15.40 Baletna suita — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Človek in zdravje — 17.15 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Rad imam glasbo — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Maks Kuma — 20.00 Priredbe slovenskih narodnih in ponarodelih pesmi — 20.30 Top-pops 13 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Jazz klub — 23.35 Zabavni orkester RTV Ljubljana in instrumentalni solisti

Drugi program

14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.35 Trije majhni ansambli zabavne glasbe — 15.00 Popevke za vas — 15.20 Z orkestrom Tommy Garret — 15.35 Popoldne ob sprejemnikih — 17.35 Lahka glasba za razvedrilo — 18.10 Popevke, ki jih radi poslušate — 18.35 Lepe melodije — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Igramo za dobro razpoloženje — 20.05 Radijska igra — 20.50 Glasbena medigra — 21.15 Urica stare glasbe — 22.00 Salzburške slavnostne igre 1969 — 23.35 Med zgodnjimi deli Mirka Kelmena — 00.05 Iz slovenske poezije

Televizija

SOBOTA

15. NOVEMBRA

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb) — 13.45 Prenos športnega dogodka, 17.45 Narodna glasba, 18.15 Otroci Evrope (RTV Beograd) 19.15 S kamero po svetu, 19.40 Pet minut za boljši jezik, 19.45 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Vijavaja (RTV Ljubljana) — 20.35 Skopje-69 (RTV Skopje) — 21.35 Rezervirano za smeh, 21.50 Novi rod - serijski film, 22.40 TV kažipot 23.00 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Narodna glasba, 18.15 Otroci Evrope, 19.15 S kamero po svetu (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

NEDELJA

16. NOVEMBRA

9.00 Kmetijska oddaja v madžarsčini (RTV Beograd) — 9.25 Poročila, 9.30 Po domače z melodijami Borisa Kovačiča (RTV Ljubljana) — 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb) — 10.45 Propagandna oddaja, 10.50 Otroška matinea, 11.30 TV kažipot (RTV Ljubljana) — 12.40 Avto-rally (RTV Beograd) — 14.00 Tekmovanje s konji (Evrovizija) — 17.10 Nove melodije, 18.15 Lepo je biti mlad - angleški film, 19.45 Cickak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana) — 20.35 Muzikanti - humoristična oddaja (RTV Beograd) — 21.20 Videofon (RTV Zagreb) — 21.35 Sportni pregled (JRT) — 22.05 TV dnevnik (RTV Beograd) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PONEDELJEK

17. NOVEMBRA

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.40 Nemščina, 15.35 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.10 Francoščina, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.45 Ostržek - II. del, 18.00 Po Sloveniji, 18.25 Zaščita živil pred RBK kontaminacijo (RTV Ljubljana) — 18.50 Zabavno glasbena oddaja (RTV Beograd) — 19.20 Skozi vas, 19.45 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Komisija za samomore - TV igra, 21.40 Biseri glasbene literatur

re, 21.35 Alkohol - alkoholi zem, 22.15 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.30 Večerni zaslon (RTV Sarajevo) — 17.45 TV vrtec, 18.00 Mali svet (RTV Zagreb) — 18.20 Znanost, 18.50 Zabavno glasbena oddaja, 19.20 TV pošta (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

TOREK

18. NOVEMBRA

9.35 TV v šoli, 10.30 Ruščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.40 Ruščina (RTV Zagreb) — 16.10 Angleščina (RTV Beograd) — 17.55 Risanka (RTV Ljubljana) — 18.00 Lutkovna 18.20 Po sledih napredka, oddaja (RTV Skopje) — 18.40 Srečanje v studiu 14, 19.05 Od zore do mraka, 19.35 S kiparjem Janezom Pirnatom, 19.50 Cickak 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Ulrich Schamoni - zahodnonemški film ... Veliki mojstri ... Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Risanka (RTV Beograd) — 18.00 Lutkovna oddaja (RTV Skopje) — 18.20 Telesport, 19.00 narodna glasba, 19.15 Mladinska tribuna, 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) 21.00 Spored italijanske TV

SREDA

19. NOVEMBRA

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.50 Sprehod po mesecu (Mondovizija) — 17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.45 Trapollo HH 33, 18.30 Pisani trak, 18.45 Človek - serijski film, 19.15 Mi mladi (RTV Ljubljana) — 19.45 TV prospekt (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik, 20.35 3-2-1, 20.40 Prenos športnega dogodka, 22.15 Londonska kronika - angleški film, 23.40 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika, 17.45 Oddaja za otroke (RTV Zagreb) — 18.30 Poljudno znanstveni film, 19.00 Enciklopedija (RTV Beograd) — 19.15 Mi mladi (RTV Ljubljana) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

ČETRTEK

20. NOVEMBRA

6.15 Drugi sprehod po Mesecu (Mondovizija) — 10.00 TV v šoli, 12.35 Nemščina, 12.50 Angleščina (RTV Zagreb) — 13.05 Francoščina (RTV Beograd) — 16.15 Sprehod po Mesecu - posnetek, 17.45 Tiktak, 18.00 Zapoje z nami, 18.15 Po Sloveniji (RTV Ljubljana) — 18.30 Prenos športnega dogodka (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Buddenbroo Novi - dramati-

ziran roman, 21.20 Kulturne diagonale, 22.05 Shenandoah serijski film, 22.30 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Tiktak (RTV Ljubljana) — 18.00 Narodna glasba (RTV Zagreb) — 18.30 Prenos športnega dogodka (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PETEK

21. NOVEMBRA

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Angleščina (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.45 Nove dogodivščine Huckleberryja Finna (RTV Ljubljana) 18.15 Glasbena oddaja (RTV Skopje) — 19.00 V središču pozornosti, 19.50 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Mojstri besede na filmskem traku 22.40 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Oddaja za otroke, 18.15 Glasbena oddaja (RTV Skopje) 19.00 Panorama, 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

Loterija

Poročilo o žrebanju 46. kola srečk, ki je bilo 13. XI. 69

Srečke s končnicami	so zadele
	din
50	10
53230	500
87390	2.000
1	4
33561	2.004
68541	504
208071	10.004
802171	10.004
12	30
3042	200
9782	200
71302	1.000
338302	10.000
23	10
19433	500
20803	500
939133	50.000
971093	10.000
4	4
77924	504
188944	10.004
250114	10.004
587064	10.004
65	10
7215	200
41845	1.000
804315	10.000
26	10
76	20
03896	1.000
664146	100.000
898436	10.000
17	20
07007	500
63517	520
78057	500
827307	10.000
428	50
31248	500
48308	500
529	100
1729	200
5779	200

Kino

Kranj CENTER

15. novembra sovj. barv. film ANA KARENINA ob 10.45 (za gimnazijo Kranj), amer. barv. CS film VODIC ZA POROCENE MOSKE ob 15.20, sovj. barv. film ANA KARENINA ob 17.30 in 19.40, premiera amer. barv. CS filma CAMELOT ob 22. uri

16. novembra premiera zah. nem. barv. film POGANI IZ KUMEROVA ob 10. uri, amer. barv. CS film ZLATA PUSCICA ob 14.20, sovj. barv. film ANA KARENINA ob 16.20 in 18.40, premiera amer. barv. VV filma CHUKA ob 21. uri

17. novembra amer. barv. film CAMELOT ob 16. in 19. uri

18. novembra amer. barv. film BAMBY za vzgojno varstvene zavode Kranj ob 10. uri, amer. barv. CS film CAMELOT ob 16. in 19. uri

Kranj STORZIC

15. novembra amer. barv. film BAMBY ob 10. uri, amer. barv. CS film KOMEDIJANTI ob 15.30 in 20. uri, amer. barv. CS film VODIC ZA POROCENE MOSKE ob 18. uri

16. novembra amer. barv. film BAMBY ob 14. uri, amer. barv. CS film KOMEDIJANTI ob 15.30, amer. barv. film VROCA NOC ob 18. uri, amer. barv. CS film ZLATA PUSCICA ob 20. uri

17. novembra amer. barv. film VROCA NOC ob 18. uri, amer. barv. CS film KOMEDIJANTI ob 20. uri

18. novembra sovj. barv. CS film VOJNA IN MIR, I. DEL ob 16. in 19. uri

Tržič

15. novembra amer. barv. film TOBRUK ob 19.30

16. novembra amer. barv. film TOBRUK ob 15. in 19.30

Kamnik DOM

15. novembra amer. barv. CS film TAJNI AGENT O. S. S. 117 ob 17.30 in 19.30

16. novembra amer. barv. CS film TAJNI AGENT O. S. S. 117 ob 15., 17. in 19. uri

17. novembra zap. nem. barv. film POGANI IZ KUMEROVA ob 17.30 in 19.30

18. novembra amer. barv. CS film EKSPRES POLKOVNIKA RYANA ob 17.30 in 19.30

Kamnik DUPLICA

15. novembra franc. barv. film NEUKROTLJIVA ANGE-LIKA ob 19. uri

16. novembra franc. barv. film NEUKROTLJIVA ANGE-LIKA ob 15., 17. in 19. uri

Skofja Loka SORA

15. novembra amer. barv. VV film SODOMA IN GOMORRA ob 17. in 20. uri

16. novembra amer. barv. VV film SODOMA IN GOMORRA ob 14.30, 17. in 20. uri

17. novembra amer. barv. VV film SODOMA IN GOMORRA ob 19. uri

18. novembra amer. barv. CS film SOS ZAKONOLOM ob 18. in 20. uri

Jesenice RADIO

15.—16. novembra franc. barv. CS film CLOVEK OD-VEC

17. novembra amer. barv. film PREKLETI DONOVAN

18. novembra amer. barv. film PANCHA VILLA JEZDI

Jesenice PLAVZ

15.—16. novembra amer. barv. film PANCHA VILLA JEZDI

17.—18. novembra franc. barv. CS film CLOVEK OD-VEC

Žirovnica

16. novembra amer. barv. CS film POGUBA HISE USHER

Dovje-Mojstrana

15. novembra amer. barv. CS film POGUBA HISE USHER

16. novembra franc. barv. MANON 70

Kranjska gora

15. novembra amer. barv. film UKROCENA TRMO-GLAVKA

16. novembra italij.-franc. barv. film GLAVA DRUZINE

Prešernovo gledališče v Kranju

SOBOTA — 15. novembra, ob 19.30 I. Cankar: HLAPLI, gostovanje na Bledu.

Prodaj

SADNA DREVESCA jablane in hruške, prvovrstne v vseh novejših sortah prodaja po zelo ugodni ceni Hafner Vinko, Dorfarje 22, Zabr-nica 5180

NIZKE VRTNICE in SPENJALKE za jesensko sajenje dobite pri Tušku Podbrezje (Podtabor) 5174

Prodaj italijansko PLIN-SKO PEC na butan. Kranj, Mencingerjeva 5 5275

Prodaj dobro ohranjeno PEC lutz, primerno za večjo obrtno delavnico. Slibar Franja, Selca nad Skofjo Loko II 5276

Prodaj šest tednov stare PRASICKE. Zalog 49, Cerklje 5277

Prodaj BETONSKE OPAZE (deske, bankine, punte) ter nekaj zidne opeke MBH-6 in monta-12. Informacije v nedeljo, Križnarjeva pot 1a, Stražišče, Kranj 5278

Prodaj motorni »ROF-KAC« za koruzo. Kranj, Jezerska cesta 61 5279

Poceni prodam PRALNI STROJ ribar s centrifugo in **SLAMOREZNICO** na motorni pogon. Glinje 13, Cerklje 5280
 Prodaj 9 let starega **KONJA**. Križe 72 5281
 Prodaj nov avtomatični **ŠIVALNI STROJ** veritas. Vidmar, Britof 22 5282
 Prodaj **KRAVO** in **BIKA**. Lampe, Sp. Brnik 19, Cerklje 5283

KINO

KINO CENTER
 V nedeljo, 23. nov., ob 21. uri bo premiera amer. barvnega filma **GRAND PRIX**
 Razburljiv in razkošen film, ki prikazuje najboljše avtomobilске dirke v Evropi, bo predvajan po sistemu **TODD - AO SUPER-PANORAMA** 70 mm
 Prodaj dva **PRASICA**, težka 80 in 200 kg. Zg. Brnik 23, Cerklje 5284
 Prodaj 1800 kosov nove střešne opeke »folic«, 200 vijakov za pritrditev salonit plošč in 40 metrov pocinkanih 3/4-colskih cevi. Praprotnih 13, Cerklje 5285
 Prodaj sodobno **KUHINJO** s pomivalnim koritom za 800 din in **STEDILNIK** na drva za 150 din. Zaplotnik, Mandeljčeva 7, Kranj (Svabska vas) 5286
 Menjam **GNOJ** za **SENO**. Prebačev 27, Kranj 5287
 Prodaj **PEČ** na olje ignis, 6000 kal. Senčur 218 5288
 Po ugodni ceni prodaj nov temno rjav krznen **PLASC** (imitacija), za večjo postavov. Huje 12, Kranj 5289
 Prodaj novo **PEČ** na drva. Kranj, Jezerska cesta 78 5290
 Za kulturne domove in razne prireditve prodaj **GLEBALISKE REFLEKTORJE**. Popravljam tudi rabljene reflektorje. Naslov v oglasnem oddelku. 5291
 Prodaj navadno **HARMONIKO**. Sorlijeva 16, Kranj 5292
 Prodaj »dresiranega« **OSLICKA**. Poljšica 8, Bled 5293
 Prodaj **DNEVNO SOBO**. Ogled 18. 11. 69 od 16. do 18. ure. Barle, Kranj, Valjavčeva 7/II 5294
 Prodaj malo rabljeno **SPALNICO**, svetel javorjev furnir in postelje z vzmetnicami. Ogled popoldne. Podlipnik, Kranj, Partizanska 25 5295
 Prodaj **KRAVO**, ki bo ta mesec teletila, in semenski krompir organa, Lahovčeve 64 5296
 Prodaj krmilno **PESO**. Dvorje 37, Cerklje 5297
 Prodaj semenski **KROMPIR** igor. Sp. Brnik 26, Cerklje 5298
 Prodaj osem mesecev brejjo **KRAVO** s četrtim teletom. Sp. Brnik 26, Cerklje 5299
 Prodaj mizarško **STISKALNICO** z železnimi navojji. Cerklje 180 5300

Poceni prodam MAGNETOFON Philips, Pohor, Poljče 25, p. Begunje 5301
 Prodaj **TELEVIZIJO**, ekran 59, letnik 1963, za 1400 din. Telefon 211-75, Kranj
 Poceni prodaj krojaški **ŠIVALNI STROJ** in **STEDILNIK** gorenje. Kranj, Koroška cesta 33 5303
 Prodaj ročni **BRUSILNI STROJ**, 8500 obratov, 1400 W s priborom za železo in beton. Pivka 22, Naklo 5304
 Prodaj **PEC** (kamin) na žaganje in 100-litrski **BRZOPARILNIK**. Zavrl Martin, Smedniška 104, Kranj 5305
 Ugodno prodaj štiridelni delovni **PULT** z visečimi omarami, kuhinjsko **KREDESCO**, **STEDILNIK** gorenje (desni), lahko tudi na ček. Ogled dnevno od 15. do 16. ure. Naslov v oglasnem oddelku 5306
 Poceni prodaj klavirsko **HARMONIKO** weltmeister, 40 basov. Perko, Savska cesta 40, Kranj 5307
 Prodaj **SPALNICO** in **DNEVNO SOBO**. Resnik, Mlakarjeva 2, Kranj 5308
 Prodaj 30 kg težke **PRASICE**. Naslov v oglasnem oddelku 5309
 Prodaj **PARCELO** z lokalcijskim dovoljenjem v okolici Naklega. Naslov v oglasnem oddelku 5310
 Prodaj novo **DNEVNO SOBO** florida. Naslov v oglasnem oddelku 5311
 Prodaj male **PRASICKE** in obrana zimska **JABOLKA**. Pšata 13, Cerklje 5312
 Prodaj 7 tednov stare **PRASICKE**. Babni vrt 2, Golnik 5313
 Prodaj dve mladi **KRAVI** s teličkom. Zepoge 11, p. Vodiče 5314
 Prodaj debelo **REPO**, **KROMPIR** igor in obrana **JABOLKA**. Zapoge 17, p. Vodiče 5315
 Prodaj 60 kg težkega **PRASICA** in **SLAMOREZNICO** s puhalnikom in verigo. Trboje 53, Smednik 5316
 Prodaj 7 let starega **KONJA**, sposobnega za vsako delo, ali zamenjam za starejšega, in 2 **PRASICA**, težka po 100 kg. Visoko 90, Senčur 5317
 Prodaj 2 **PRASICA**, težka po 90 kg. Možjanca 4, Pred-dvor 5318
 Prodaj mlado **KRAVO** s teletom in kupim **BRZOPARILNIK**. Visoko 5, Senčur 5319
 Prodaj **PRASICA** za zakol. Sp. Brnik 55, Cerklje 5320
 Poceni prodaj kabinet **STEDILNIK** in **KOPALNO KAD**. Jereb, Zupančičeva 9, Kranj 5321
 Prodaj mlado **KRAVO** simentalko s teličkom. Lahovčeve 17, Cerklje 5322
 Prodaj novo diatonično **HARMONIKO**. Naslov v oglasnem oddelku 5323
 Poceni prodaj veliko **MIZARSKO PEC** in novo **OKNO** s šipami. Drulovka 8, Kranj 5325
 Prodaj 2000 kg cimenta. Kranj, Zlato polje 6 5371
 Poceni prodaj 70-litrski bakren **KOTEL** in »klamfe«. Kranj, Partizanska 33 5372

Motorna vozila

Zelo ugodno prodaj **DKW F-12**. Ogled pri Logar, Kranj nebotičnik 5224
 Opravljam zaščitne pre-maze za vse osebne avtomobile proti koroziji (rji) z gumino-lom in kozol lakom z dvoletno garancijo. **AVTOPRALNICA**, Ljubljana, Vodnikova 99
 Poceni prodaj dobro ohranjen fiat 750, letnik 61, prevoženih 70.000 km, invalidsko predelan za vožnjo z eno no-go, za 7.000 din. Ogled vsak dan popoldne. Škofja Loka, Jegorovo 14 (100 metrov od avtomoto društva) 5326
 Prodaj razne dele (nove) za fiat 1100-103-D in novo **KUHINJSKO OBLOGO**. Bobnar, Godešič 88, Škofja Loka 5327
 Oddam **GARAZO**. Reševa 9a, Kranj (pri osn. šoli Primskovo) 5328
 Po znižani ceni prodaj novo **ZAZSTAVO** 1300. Kokrica 154, Kranj 5329
 Ugodno prodaj **VW**, letnik 1955. Strahinj 84, Naklo
 Prodaj **MOPEL T-12** z opremo, prevoženih 5000 km, registriran do julija 1970. Kurnikova 3, Tržič 5331
 Prodaj novejši **AVTO** škoda ali zamenjam za rezan les. Sp. Brnik 36, Cerklje 5332
 Prodaj **RL**, letnik 65, prevoženih 62.000 km, štiri 12-colske **PLASCE**, štiri 15-colske **ZRACNICE** in štiri 14-colske obroče za škodo. Kaufman, Zapuže 13 (dvorišče), p. Begunje 5333
 Prodaj poltovorni **AVTO** fiat 615. Križnar Lojze, Naklo 93 5334
 Prodaj dobro ohranjen **MOPEL** kolibri T-12. Vidmar, Begunjska 14, Kranj 5335
 Prodaj **FIAT** 750, **VW** kombi, **MOTOR** primo, **SLAMOREZNICO** na verigo in **VEJALNIK** (pajkelj) na mreže. Predoslje 22, Kranj 5336
 Prodaj avto **VW** v dobrem stanju. Praprotnik, Loka 12, Tržič 5337

Stanovanja

Ugodno prodaj do strehe zgrajeno enonadstropno **HISO** na lepem turističnem kraju blizu Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 5338
 Vzamem v najem ali kupim manjšo **HISO** ali **STANOVANJE** od Bleda do Radovljice. Ponudbe poslati pod »stanovanja« 5339
STANOVANJE dam upoko-jenki. Selo 21, Zirovnica 5340
 Kupim zazidljivo **PARCELO** ali enodružinsko hišo v začetni fazi v Lescah ali Radovljici. Naslov v oglasnem oddelku 5341
 Kupim novo vseljivo manjšo **HISO** v okolici Radovljice — Bleda, ali zamenjam z večjo, dograjeno do tretje faze. Naslov v oglasnem oddelku 5342
 Prodaj **HISO** v Kranju ali zamenjam za približno enako od Ljubljane do Kranja. Ponudbe poslati pod »dogovor« 5343
 Upokojenka gre kamorkoli **VAROVAT** cnega otroka za

sobo. Ostalo po dogovoru. Modrijan pri Zaves, Kranj, Titov trg 7 5344
 Kupim nedograjeno **HISO** na Gorenjskem. Ponudbe poslati pod »dom« 5345
 Nudim opremljeno **STANOVANJE** za pomoč učencu višjega razreda osnovne šole. Naslov v oglasnem oddelku 5346
 Student elektrotehnike išče ogrevano **SOBO** v Kranju. Ponudbe poslati pod »soba« 5347
 Nujno potrebujem opremljeno **SOBO** v Kranju. Ponudbe poslati pod »učitelj« 5348
 Uslužbenka nujno išče nepremljeno **SOBO** v Kranju. Za nagrado da superavtomatski pralni stroj gorenje. Ponudbe pod »uslužbenka« 5349
 Fantoma oddam opremljeno **SOBO**. Naslov v oglasnem oddelku 5350

Izgubljeno

Nasla sem moški dežnik. Kranj, Smedniška 23 5351
 Izgubil se je majhen črn **PES**, spodaj rumene barve, kratek rep. Vrnite ga prosim proti lepi nagradi. Kranj, Kidričeva 27 5352
 Našel sem žensko **URO**. Dobi se Poljane 26, nad Škofjo Loko 5353
 Zatekel se je **PES** bernardinec. Kranj, Staretova 19 (Cirče) 5354

Zaposlitve

Iščem starejšo gospodinj-sko pomočnico tudi za varstvo otroka (4 leta). Naslov v oglasnem oddelku 5355
 Sprejem samostojnega **KLEPARSKEGA** pomočnika. Naslov v oglasnem oddelku 5356

Kupim

Kupim 200 do 300 kg težkega delovnega **VOLA**. Zg. Besnica 44 5357
 Kupim dva **BIKA**, težka 150 do 300 kg. Možina, Sp. Žetina 7, Poljane nad Škofjo Loko 5358
 Kupim **SLAMOREZNICO** znamke ultra. Ponudbe poslati pod »ultra« 5359
 Kupim rabljeno **HARMONIKO**. Senk Slavko, Delnice 10, p. Poljane, Škofja Loka 5360

Prireditve

SZDL Sv. Duh priredi v soboto, 15. 11. 1969, ob 19. uri **MARTINOVANJE** v dvorani kulturnega doma Sv. Duh. Igrajo Selški fantje. Vljudno vabljeni! 5361
 Gostilna **KRISTOF** Predoslje prireja v nedeljo, 16. 11. 1969, tradicionalno **MARTINOVANJE**. Za prigrizek in dobro kapljico preskrbljeno. Zabaval vas bo Senčurški kvintet. Vabljeni! 5362
 Gostilna **Bizeljčan**, Smartno pod Smarno goro prireja vsako nedeljo zabavo s plesom. Pričetek v nedeljo, 16. 11.

1969, ob 16. uri. Igra trio Franca Ostermana. Vabljeni! 5363
 Gostilna Zarja Trboje priredi v nedeljo veselo **MARTINOVANJE**. Za razvedrilo igrajo Mladji orli. Vabljeni! 5364
 Gostišče pri Jančetu iz Srednje vasi priredi v soboto in nedeljo veselo **MARTINOVANJE**. Za ples in zabavo je preskrbljeno. Vabljeni! 5365

Ostalo

Kličem **BORCE** za severno slovejo, ki so bili 1. januarja leta 1919 v Dravogradu. Prosim, če se zglasijo na naslov: Anton Uranič, Loka 20, Tržič, Gorenjska 5366
 Izjavljam, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih napravili žena in hčerka Jožica, Rabotin Alojz, Kranj, Smedniška 56/b 5367
 Sprejem v **STROJENJE** na krzno ali kozuhovino vse vrste surovih kož, ovčje, lisijče, zajčje in druge. Kopač Vinko, Pot v Bitnje 7, Kranj 5368
 Zahvala! Vsem, ki so mi pomagali pri reševanju požara na Rupi pri Zupan Janezu, se iskreno zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo Marici Stirn, Kuraltu Janezu, sosedom Virnik Ivanki, Hafner Viliju, Gogalu Matiji in vsem, ki so shranili živino v vasi. Erlahu Antonu, zidarju Klemenčiču Alojzu, vojakom garnizije Staneta Žagarja, poklicnim gasilcem iz Kranja za hitro pomoč ter vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali. Zupan Janez, Rupa 24, Kranj 5369

Obvestila

ZDRUZENJE SOFERJEV in **AVTOMEHANIČOV** Slovenije, podružnica Kranj, sklicuje sestanek vseh voznikov motornih vozil »C« kategorije, ki še nimajo spričevala o končanem šolanju v poklicu voznika motornih vozil (kvalifikacija), zaradi prireditve tečaja. Sestanek bo v nedeljo, dne 16. 11. 1969, ob 9. uri dopoldne v delavskem domu v Kranju, vhod št. 6 5272
GAMSOV RAJ — Počitniški dom podjetja Rade Končar Bašelj pri Predvoru, **TELEFON 74-140** obvešča cenjene goste, da je **ODPRT VSO ZIMO**
 Restavracija — prenočišča — penzioni. Prostori ogrevani. Cesta plužena. Vabljeni! 5274
DRUSTVO SOFERJEV in **AVTOMEHANIČOV JESENICE** organizira tečaj za pridobitev strokovne izobrazbe (kvalifikacije) voznikov motornih vozil. Kandidati morajo imeti končano osemletko ali njej ustrezno šolo ter najmanj eno leto vožniško dovoljenje kategorije »C«. Prijavite se lahko v društveni pisarni Jesenice, Rogljeva 1, vsak torek, četrtek in petek od 16. in 18. uri. Po 28. novembra tega leta prijav ne bomo več sprejemali. 5370

Nesreče tega tedna

V torek, 11. novembra, popoldne je na cesti 1. maja v Kranju voznik tovornega avtomobila Rudolf Čebulj iz Kranja z desnim žarometom zadel 6-letnega Bojana Makovca iz Kranja. Deček je neprevidno prečkal cesto zunaj prehoda za pešce. Pri tem je bil Bojan le laže ranjen.

Na cesti med Kranjem in Kokricami je v sredo, 12. novembra, zvečer voznik osebnega avtomobila dr. Jure Zalar z Golnika zadel v levo roko Antona Carmana, ki je hodil po desni strani ceste. Carman je bil laže ranjen.

Na cesti 1. reda v Podtaboru sta v četrtek, 13. novembra, zvečer trčila osebni avtomobil, ki ga je vozil Janez Peternej iz Kranja in voznik osebnega avtomobila Mitja Leber iz Bohinja. Nesreča se je pripetila, ker je voznik Janez Peternej zapeljal na levo stran ceste. V nesreči ni bil nihče ranjen, škoda pa je za 5500 din. L. M.

Prodajalci perja

Niso redki primeri, ko neznanci hodijo od hiše do hiše in prodajajo perje. Pred kratkim so se pred občinskim sodnikom za prekrške v Radovljici zagovarjale tri ženske iz sosednje republike, ki so v Radovljici hodile od hiše do hiše in prodajale kokoške in gosje perje. Sodnik za prekrške je vse tri prodajalke kaznoval z denarno kaznijo in odvzemom perja, ker so prodajale brez dovoljenja. Ženske tudi niso imele veterinarskega potrdila iz domačega kraja, da prodajajo perje zdravih kokoši.

Sodnik za prekrške je dejal, da je običajno v vrečah s perjem precej mrčesa. Nekoč so odvzeto perje dali neki planinski postojanki, da bi uredila ležišča. Ko so pred planinsko kočjo odprli vreče s perjem, so v njih opazili toliko moljev, da so morali vse skupaj sežgati. To naj bo tudi opozorilo prebivalcem, ki takšno perje kupujejo. J. V.

Kazen za tihotapski motor

Cariniki dobro vedo, da so zelo razširjeni poskusi naših državljanov, ki potujejo v tujino z avtomobilom, v tujini pa kupijo nov motor, starega pa odvržejo.

9. novembra so samo v enem dnevu zasačili tri avtomobiliste, ki so se vračali iz tujine z novimi motorji.

Prvi Jugoslovan se je pripeljal iz Nemčije z mercedesom 200, letnik 1967. Na vprašanje carinika, če mora kaj prijaviti, je izjavil, da ničesar. Pri pregledu motorja so ugotovili, da je avtomobilist v tujini vgradil nov motor, na katerem je imel ponarejene številke. Da se je lahko odpeljal naprej, je moral plačati 17.500 N din kazni.

Drugi in tretji avtomobilist sta prišla z opel rekordom (vsak s svojim). Tudi ta dva sta v tujini zamenjala motorje, na carini pa tega nista prijavila. Plačala sta vsak po 8.000 novih din.

Vse tri avtomobiliste so dobili cariniki na Korenskem sedlu. J. V.

Razprava na sodišču Smo Gorenjci res naivni?

Obtoženi, vstanite! Zapisničarica je zapisala datum sodne obravnave: 11. november 1969, ob pol devetih dopoldne. Osebni podatki obtoženca: Alojz Hribar, star 27 let, doma z Jesenic, brez otrok, brez premoženja.

Javni tožilec Boris Šetina: »Alojz Hribar je z namenom, da bi si pridobil protipravno premoženjsko korist spravljal druge v zmotu z lažnim prikazovanjem dejanskih okoliščin, in sicer, da se mu je pokvaril avto, da mu je zmanjkalo bencina, da je imel prometno nesrečo, pri kateri se je poškodoval žena, in jih s tem zapeljal, da so mu na škodo premoženja izročali denar in sicer...«

NASTOPAJO PRICE

Obtoženemu Hribarju je denar posodilo 16 oseb iz Gorij, Podhoma, z Bleda in Jesenic.

Prva priča (ženska z Jesenic):

»Zvečer sem šla iz stanovanja, da bi zaprla kokoši. Ko sem hotela nazaj v stanovanje, sem srečala sosedo, s katero sva spregovorili nekaj besed. Tedaj po ulici pride neznan moški, ki je spraševal za strica Janeza Hribarja. Govoril je, da tega strica ni videl že od otroških let. Tarnal je, da je imel na poti iz Ljubljane, kjer je bil na obisku pri bolni materi, prometno nesrečo z nekim avstrijskim državljanom. Pri nesreči je bilo njegovo vozilo popolnoma uničeno. Povedal je, da strica išče zato, da bi

mu posodil nekaj denarja, da bo lahko spravil vozilo v Kranjsko goro, kjer stanuje. Zasmilil se mi je, pa sem mu posodila denar. Zadovoljen je odšel...«

Druga priča (ženska z Jesenic):

»Aprila letos se je pri meni zgledil nepoznani moški. Prosil me je, naj mu posodim denar. Dejal je, da je bil s svojim vozilom in ženo v Ljubljani. Z ženo sta bila na obisku pri bolni materi. Povedal je, da je njegova žena učiteljica v Mojstrani in da imata hišo. Ko sem se obotavljala, mi je očital, da je on v železarni dal za venec mojega sina 20 N din. Moj sin je res umrl, zato sem verjela, da je moški pošten in da mi bo vrnil denar...«

Tretja priča (moški iz Vrbe):

»V moje stanovanje je prišel mlajši moški, ki je rekel, da išče Bernarda Marjana. Povedal mi je, da ga žena z otrokom čaka v njegovem osebnem avtomobilu v Radovljici. Po njegovem pripovedovanju sta bila z ženo v Ljubljani, kjer pa je žena zapravila ves denar. V Radovljici je zmanjkalo bencina in sedaj nima denarja za bencin. Dal sem mu 200 N din. Obljubil je, da se bo vrnil čez dve uri...«

Četrta priča (upokojenec z Jesenic):

»Na moje dvorišče je prišel neznan moški, ki je moje ženo zaprosil, če mu posodi denar. Dejal je, da mu je zmanjkalo denarja za bencin, zato je avto pustil na Potokih. Obljubil je, da bo denar

vrnil čez dve uri...«
Obtoženi je dobil denar, a srečali so se šele na sodišču. Peta priča: (upokojenec s Podkočje):

»Hribar se je oglašil pri meni doma. Potožil je, da se je nameraval s svojim avtomobilom peljati proti Bledu, pa mu je zmanjkalo bencina. Prosil me je, naj mu posodim denar. Zatrjeval je, da bo denar vrnil čez dve uri. Kot garancijo mi je dal rdečo knjižico rekoč, da je to vojaška knjižica, ki predstavlja večjo vrednost.

Ker takrat nisem imel očal, nisem videl, kaj piše na knjižici. Pozneje sem ugotovil, da je to bila knjižica krvodajalca...«

In tako se je pred sodiščem zvrstilo 16 prič. Obtoženi nima avtomobila, žene, hiše itn. Vsi izgovori, da si pridobi denar, so bili izmišljeni. Hribar je že 1962. leta odgovarjal za 39 kaznivih dejanj in bil zato obsojen na 30 mesecev zapora. Kot sem izvedel v Radovljici, pa ga na Jesenicah že čaka novo sojenje.

Na sodišču je Hribar vsa kazniva dejanja priznal. Priznal je tudi, da oškodovanec ni nameraval vrniti denarja. Sodišče ga je obsodilo na deset mesecev zapora vsem šestnajstim oškodovanecem pa je dolžan povrniti premoženjsko pravne zahteve ke.

Javni tožilec je kasneje dejal: »Gorenjci so pametni ljudje. Če pa poslušate tako obravnavo na sodišču, ugotovite, da radi nasedejo raznim pravilicam.« J. Vidic

Iz zapora v zapor

Jeseniški carinik in njegov brat beograjski študent ter še tretji moški so bili v ponedeljek izpuščeni iz preiskovalnega zapora. V preiskovalnem zaporu so bili 40 dni. Ko so zapuščili zapore, so se napotili v kavarno hotela Grajski dvor v Radovljici, kjer so pili vinjak. Močno okajeni so nadaljevali pijačevanje v lokalni samopostrežne trgovine pri avtobusni postaji v Radovljici. Tu so povzročili splošni pretrep, ki ga je prekinila šele milica.

Carinika in njegovega brata so odpeljali nazaj v zapor, drugi dan pa jih je sodnik za prekrške kaznoval, in sicer beograjskega študenta z 12 dni, carinika pa s 3 dni zapora. Kazen zapora sta takoj nastopila. J. V.

Sporočamo žalostno vest, da je v 85. letu starosti preminil naš oče in stari oče

Drago Kodrič

tkalski mojster v pokoju

Pogreb dragoga pokojnika bo v soboto, 15. novembra 1969, ob 15.30 izpred križišča na pokopališče v Kranju. Do pogreba leži na Orehku, Kutinova 4/a.

Zalujoči: sinova Rudolf in Viktor, hčerki Marija in Kveta z družinami ter ostalo sorodstvo

Kranj, Ljubljana, Maribor, Zg. Bitnje, 13. novembra 1969

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi našega moža, očeta in starega očeta

Alojza Ušlakarja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Hriberniku, dr. Bajželjnu in dr. Petriču, gospodu župniku, vsem sodelavcem in sodelavkam tovarne IBI, veletrgovine Zivila, ZVVI Predoslje in Kranjske opekarne za darovano cvetje in sosedom, pevcem ter predstavniku opekarne Bobovk za ganljive besede ob odprtem grobu. Vsem skupaj najlepša hvala.

Zalujoči: žena in otroci Lojzka, Minka in Blaž z družinami ter Francka, Doroteja in Franc

Tetinec, dne 11. novembra 1969

Zahvala

Ob prezgodnji in nepričakovani, zato pa toliko bolj boleči izgubi našega ljubega sina in brata

Makota Ošabnika

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih karkoli pomagali, nam pismeno in ustno izrekli sožalje, darovali toliko lepega cvetja in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo vsem njegovim sodelavcem za iskreno pomoč ob tej težki uri. Še enkrat vsem iskrena hvala.

Zalujoča družina Ošabnik in Pirnat

Tržič, 9. novembra 1969

Nesreče tega tedna

V torek, 11. novembra, popoldne je na cesti 1. maja v Kranju voznik tovornega avtomobila Rudolf Čebulj iz Kranja z desnim žarometom zadel 6-letnega Bojana Makovca iz Kranja. Deček je neprevidno prečkal cesto zunaj prehoda za pešce. Pri tem je bil Bojan le laže ranjen.

Na cesti med Kranjem in Kokricami je v sredo, 12. novembra, zvečer voznik osebnega avtomobila dr. Jure Zalar z Golnika zadel v levo roko Antona Carmana, ki je hodil po desni strani ceste. Carman je bil laže ranjen.

Na cesti 1. reda v Podtaboru sta v četrtek, 13. novembra, zvečer trčila osebni avtomobil, ki ga je vozil Janez Peternej iz Kranja in voznik osebnega avtomobila Mitja Leber iz Bohinja. Nesreča se je pripetila, ker je voznik Janez Peternej zapeljal na levo stran ceste. V nesreči ni bil nihče ranjen, škoda pa je za 5500 din. L. M.

Prodajalci perja

Niso redki primeri, ko neznanci hodijo od hiše do hiše in prodajajo perje. Pred kratkim so se pred občinskim sodnikom za prekrške v Radovljici zagovarjale tri ženske iz sosednje republike, ki so v Radovljici hodile od hiše do hiše in prodajale kokoške in gosje perje. Sodnik za prekrške je vse tri prodajalke kaznoval z denarno kaznijo in odvzemom perja, ker so prodajale brez dovoljenja. Ženske tudi niso imele veterinarskega potrdila iz domačega kraja, da prodajajo perje zdravih kokoši.

Sodnik za prekrške je dejal, da je običajno v vrečah s perjem precej mrčesa. Nekoč so odvzeto perje dali neki planinski postojanki, da bi uredila ležišča. Ko so pred planinsko kočjo odprli vreče s perjem, so v njih opazili toliko moljev, da so morali vse skupaj sežgati. To naj bo tudi opozorilo prebivalcem, ki takšno perje kupujejo. J. V.

Kazen za tihotapski motor

Cariniki dobro vedo, da so zelo razširjeni poskusi naših državljanov, ki potujejo v tujino z avtomobilom, v tujini pa kupijo nov motor, starega pa odvržejo.

9. novembra so samo v enem dnevu zasačili tri avtomobiliste, ki so se vračali iz tujine z novimi motorji.

Prvi Jugoslovan se je pripeljal iz Nemčije z mercedesom 200, letnik 1967. Na vprašanje carinika, če mora kaj prijaviti, je izjavil, da ničesar. Pri pregledu motorja so ugotovili, da je avtomobilist v tujini vgradil nov motor, na katerem je imel ponarejene številke. Da se je lahko odpeljal naprej, je moral plačati 17.500 N din kazni.

Drugi in tretji avtomobilist sta prišla z opel rekordom (vsak s svojim). Tudi ta dva sta v tujini zamenjala motorje, na carini pa tega nista prijavila. Plačala sta vsak po 8.000 novih din.

Vse tri avtomobiliste so dobili cariniki na Korenskem sedlu. J. V.

Razprava na sodišču

Smo Gorenjci res naivni?

Obtoženi, vstanite! Zapisničarka je zapisala datum sodne obravnave: 11. november 1969, ob pol devetih dopoldne. Osebnih podatki obtoženca: Alojz Hribar, star 27 let, doma z Jesenic, brez otrok, brez premoženja.

Javni tožilec Boris Šetina: »Alojz Hribar je z namenom, da bi si pridobil protipravno premoženjsko korist spravljal druge v zmotu z lažnim prikazovanjem dejanskih okoliščin, in sicer, da se mu je pokvaril avto, da mu je zmanjkalo bencina, da je imel prometno nesrečo, pri kateri se je poškodoval žena, in jih s tem zapeljal, da so mu na škodo premoženja izročali denar in sicer...«

NASTOPAJO PRICE

Obtoženemu Hribarju je denar posodilo 16 oseb iz Gorij, Podhoma, z Bleda in Jesenic.

Prva priča (ženska z Jesenic):

»Zvečer sem šla iz stanovanja, da bi zaprla kokoši. Ko sem hotela nazaj v stanovanje, sem srečala sosedo, s katero sva spregovorili nekaj besed. Tedaj po ulici pride neznan moški, ki je spraševal za strica Janeza Hribarja. Govoril je, da tega strica ni videl že od otroških let. Tarnal je, da je imel na poti iz Ljubljane, kjer je bil na obisku pri bolni materi, prometno nesrečo z nekim avstrijskim državljanom. Pri nesreči je bilo njegovo vozilo popolnoma uničeno. Povedal je, da strica išče zato, da bi

mu posodil nekaj denarja, da bo lahko spravil vozilo v Kranjsko goro, kjer stanuje. Zasmilil se mi je, pa sem mu posodila denar. Zadovoljen je odšel...«

Druga priča (ženska z Jesenic):

»Aprila letos se je pri meni zgledil nepoznani moški. Prosil me je, naj mu posodim denar. Dejal je, da je bil s svojim vozilom in ženo v Ljubljani. Z ženo sta bila na obisku pri bolni materi. Povedal je, da je njegova žena učiteljica v Mojstrani in da imata hišo. Ko sem se obotavljala, mi je očital, da je on v železarni dal za venec mojega sina 20 N din. Moj sin je res umrl, zato sem verjela, da je moški pošten in da mi bo vrnil denar...«

Tretja priča (moški iz Vrbe):

»V moje stanovanje je prišel mlajši moški, ki je rekel, da išče Bernarda Marjana. Povedal mi je, da ga žena z otrokom čaka v njegovem osebnem avtomobilu v Radovljici. Po njegovem pripovedovanju sta bila z ženo v Ljubljani, kjer pa je žena zapravila ves denar. V Radovljici je zmanjkalo bencina in sedaj nima denarja za bencin. Dal sem mu 200 N din. Obljubil je, da se bo vrnil čez dve uri...«

Četrta priča (upokojenec z Jesenic):

»Na moje dvorišče je prišel neznan moški, ki je moje ženo zaprosil, če mu posodi denar. Dejal je, da mu je zmanjkalo denarja za bencin, zato je avto pustil na Potokih. Obljubil je, da bo denar

vrnil čez dve uri...«

Obtoženi je dobil denar, a srečali so se šele na sodišču.

Peta priča: (upokojenec s Podkočje):

»Hribar se je oglasil pri meni doma. Potožil je, da se je nameraval s svojim avtomobilom peljati proti Bledu, pa mu je zmanjkalo bencina. Prosil me je, naj mu posodim denar. Zatrjeval je, da bo denar vrnil čez dve uri. Kot garancijo mi je dal rdečo knjižico rekoč, da je to vojaška knjižica, ki predstavlja večjo vrednost.

Ker takrat nisem imel očal, nisem videl, kaj piše na knjižici. Pozneje sem ugotovil, da je to bila knjižica krvodajalca...«

In tako se je pred sodiščem zvrstilo 16 prič. Obtoženi nima avtomobila, žene, hiše itn. Vsi izgovori, da si pridobi denar, so bili izmišljeni. Hribar je že 1962. leta odgovarjal za 39 kaznivih dejanj in bil zato obsojen na 30 mesecev zapora. Kot sem izvedel v Radovljici, pa ga na Jesenicah že čaka novo sojenje.

Na sodišču je Hribar vsa kazniva dejanja priznal. Priznal je tudi, da oškodovanec ni nameraval vrniti denarja. Sodišče ga je obsodilo na deset mesecev zapora vsem šestnajstim oškodovanecem pa je dolžan povrniti premoženjsko pravne zahteve ke.

Javni tožilec je kasneje dejal: »Gorenjci so pametni ljudje. Če pa poslušate tako obravnavo na sodišču, ugotovite, da radi nasedejo raznim pravilicam.« J. Vidic

Iz zapora v zapor

Jeseniški carinik in njegov brat beograjski študent ter še tretji moški so bili v ponedeljek izpuščeni iz preiskovalnega zapora. V preiskovalnem zaporu so bili 40 dni. Ko so zapuščeni zapore, so se napotili v kavarno hotela Grajski dvor v Radovljici, kjer so pili vinjak. Močno okajeni so nadaljevali pijančevanje v lokalni samopostrežne trgovine pri avtobusni postaji v Radovljici. Tu so povzročili splošni pretrep, ki ga je prekinila šele milica.

Carinika in njegovega brata so odpeljali nazaj v zapor, drugi dan pa jih je sodnik za prekrške kaznoval, in sicer beograjskega študenta z 12 dni, carinika pa s 3 dni zapora. Kazen zapora sta takoj nastopila. J. V.

Sporočamo žalostno vest, da je v 85. letu starosti preminil naš oče in stari oče

Drago Kodrič

tkalski mojster v pokoju

Pogreb dragoga pokojnika bo v soboto, 15. novembra 1969, ob 15.30 izpred križišča na pokopališču v Kranju. Do pogreba leži na Orehku, Kutinova 4/a.

Zalujoči: sinova Rudolf in Viktor, hčerki Marija in Kveta z družinami ter ostalo sorodstvo

Kranj, Ljubljana, Maribor, Zg. Bitnje, 13. novembra 1969

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi našega moža, očeta in starega očeta

Alojza Ušlakarja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Hriberniku, dr. Bajželjnu in dr. Petriču, gospodu župniku, vsem sodelavcem in sodelavkam tovarne IBI, veletrgovine Zivila, ZVVI Predoslje in Kranjske opekarne za darovano cvetje in sosedom, pevcem ter predstavniku opekarne Bobovk za ganljive besede ob odprtem grobu. Vsem skupaj najlepša hvala.

Zalujoči: žena in otroci Lojzka, Minka in Blaž z družinami ter Francka, Doroteja in Franc

Tetinec, dne 11. novembra 1969

Zahvala

Ob prezgodnji in nepričakovani, zato pa toliko bolj boleči izgubi našega ljubega sina in brata

Makota Ošabnika

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih karkoli pomagali, nam pismeno in ustno izrekli sožalje, darovali toliko lepega cvetja in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo vsem njegovim sodelavcem za iskreno pomoč ob tej težki uri. Še enkrat vsem iskrena hvala.

Zalujoča družina Ošabnik in Pirnat

Tržič, 9. novembra 1969

Sava Bohinjka je prestopila bregove

(Nadalj. s 1. str.)

drevesa in kozolci na pol gledali iz nje. V grapah po okoliških hribovih je nešteto hudournikov. Pravi slapovi. Na nekaterih krajih je bila gladina vode le dober meter pod cesto ali železniško progo. Ljudje so stali na bregovih in z bojaznijo zrlji v vodo, ki je nosila s seboj po no dračja, tramov, hlodov, v Soteski pa je vzela kozolec, ostale pa zalila.

Tam, kjer se začne nova cesta, je Sava prvič prestopila bregove in se razlila po cesti. Avtomobil je dobesedno oral po njej. Prav tako v Nomnju. V Logu, pred ocepom na Bitnje, pa je bila voda na cesti že tako globoka, da vožnja z avtomobi-

lom ni bila mogoča.

Ob podrtem mostu v Logu smo srečali Alojza Pintarja, Janeza in Ivana Cesarja ter Antona Zupana. Več ur so se borili z vodo in lovili hlode, ki jih je podivjana Sava začela odnašati. Povedali so, da je dopoldne most v trenutku raztrgal. Ostalo je le nekaj tramov in desk. Vsi so starejši in takšne narasle vode od 1926. leta naprej ne poznajo. Kar nekam veseli so bili, da je ob njih Sava upadla za približno 40 centimetrov, vendar ne vedo, kaj bo prinesel večer, ker je še vedno lilo kakor iz škafo.

Ko smo se vračali, smo videli, da sta železniška mostova v Soteski komaj požirala vodo. V tej vasi je tudi zmanjkalo elektrike, ker je voda poškodovala žago, ki ima električno centralo in oskrbuje vas s tokom.

Kaj pa drugod na Gorenjskem. Vode so povsod narasle, vendar večje škode ali poplav še ni. Selška Sora je prestopila bregove in zalila nekaj polja. V Selu pri Žireh je voda načela cesto in jo poplavila. V obeh dolinah pa so poškodovani vodni objekti, ki so v gradnji. V zgornjesavski dolini je Sava narasla. Večje škode ni. Če pa bo deževalo še naprej, lahko pride do večje nevarnosti in škode. Hudournik je pretrgal cesto v Tamar, tako da letos ne bo več prevozna. Cesta na Vršič pa je prevozna.

J. Košnjek

Cesta v Soteski je poplavljena. — Foto: F. Perdan

Že drugič proti Luni

Na raketnem izstrelišču Cape Kennedy (Florida) so večeraj ob 17,22 po srednjeevropskem času znova zagrmeli motorji orjaškega 111 metrov visokega saturna 5. Ves svet je gledal, kako se mogočna cigara trese, dviga, trga od tal in nazadnje šine kvišku, premagujoč zemeljsko težnost. Drugič v tem letu Američani segajo po Mesecu. Posadka apolla 12, mornariški častniki Charles Conrad, Richard Gor-

don in Alan Bean, leti proti zemljinemu satelitu, da bi ponovila podvig Armstronga, Aldrina in Collinsa. Kaj jo čaka?

Charles Conrad, poveljnik odprave, in Allan Bean, pilot lunarnega vozila, imenovane ga interpid (po naše: Neustrašni), se bosta spustila v Ocean viharjev in tamkaj opravila kopicico zapletenih operacij. Po načrtih naj bi ostala zunaj kabine kar 32,5 ur in med tem, ko bo »tretji človek«, njun sopotnik Gordon, poveljnik matične ladje, letel v tirnici okrog Meseca, krenila na 2,5 kilometra dolg sprehod do kraterja Snežni mož, do avtomatske postaje Surveyor 3. Le-to so Američani sredi aprila 1967 izstrelili proti Luni. Tri dni kasneje se je mehko spustila v že omenjeni krater Snežni mož. Conrad in Bean bosta z nje odmontirala nekaj delov in jih vzela s seboj. Druga pomembna naloga je postavitev majhnega znanstvenega laboratorija za raziskovanje pojavov na Soncu. Deloval bo eno leto in prek radia ves čas oddajal podatke. Napaja ga miniatura jedrska centrala. Vesoljca bosta razen tega nabrala 45 kilogramov vzorcev Luninih tal in jih v posebni vreči prenesla na interpid. Večino operacij bomo lahko spremljali po barvni ali navadni televiziji.

Kljub dejstvu, da so se strokovnjaki s Cape Kennedyja in Hustona ob poletu apolla 11 marsikaj naučili, ni poizkus Conrada, Gordona in Beana nič manj tvegan od onega pred štirimi meseci. Nešteto nevarnosti preži na astronave, brezmejno vesolje skriva pasti, ki jim človek še ni odkril izvora.

I.G.

Teden solidarnosti z vietnamskim ljudstvom

(Nadalj. s 1. strani) di ZDA. Zanimivo je, da zahtevajo o takojšnjem umiku ameriških čet iz Vietnam. Podpirajo tudi znane politične osebnosti, med katerimi so tudi nojožji sodelavci prejšnjega predsednika ZDA: nekdanji obrambni minister Clifford, podsekretar Ball, voditelj delegacije v Parizu Harriman in delegat v Združenih narodih Goldberg.

Če agresivne sile v ZDA opozarjajo na stalno rastočo nevarnost komunizma na azijskem kontinentu, ki ga skušajo z vojno zaveziti, pa osvobodilna fronta Južnega Vietnam stalno poudarja, da si bo prizadevala za mirno, neodvisni in nevtralni Vietnam. Vietnam na svetovnem političnem prizorišču torej ne želi biti — to so njegovi predstavniki že večkrat javno poudarili — privesek te ali one politike, tega ali onega bloka. Iz politične samostojnosti rastejo tudi želje za tesnejšim sodelovanjem z Jugoslavijo. Odnosi z Vietnamom pa stopili na novo plodno pot sodelovanja.

I. V.

mešanica kav
EKSTRA

VSAKOMUR PRIJA KAVA ŠPECERIJA

Srečno pot, izžrebani naročniki Glasa

Pot nas bo vodila proti Škofji Loki in naprej skozi Poljane, Gorenjo vas, Trebijo v Cerkljo, kjer si bomo ogledali znano partizansko bolnišnico Franjo. Potem se bomo odpeljali po dolini reke Idrijce, skozi Bačo, Most na Soči, Kanal do Dobrovega. Tamkaj bomo v vinski kleti poskusili briška vina. Po kosilu pa se bomo vrnili skozi Solkan, Novo Gorico, Ajdovščino, Vipavo, Postojno in Ljubljano v Kranj.

za vsakogar nekaj v trgovinah

ŽIVILA

KRANJ